

FIRBUNA

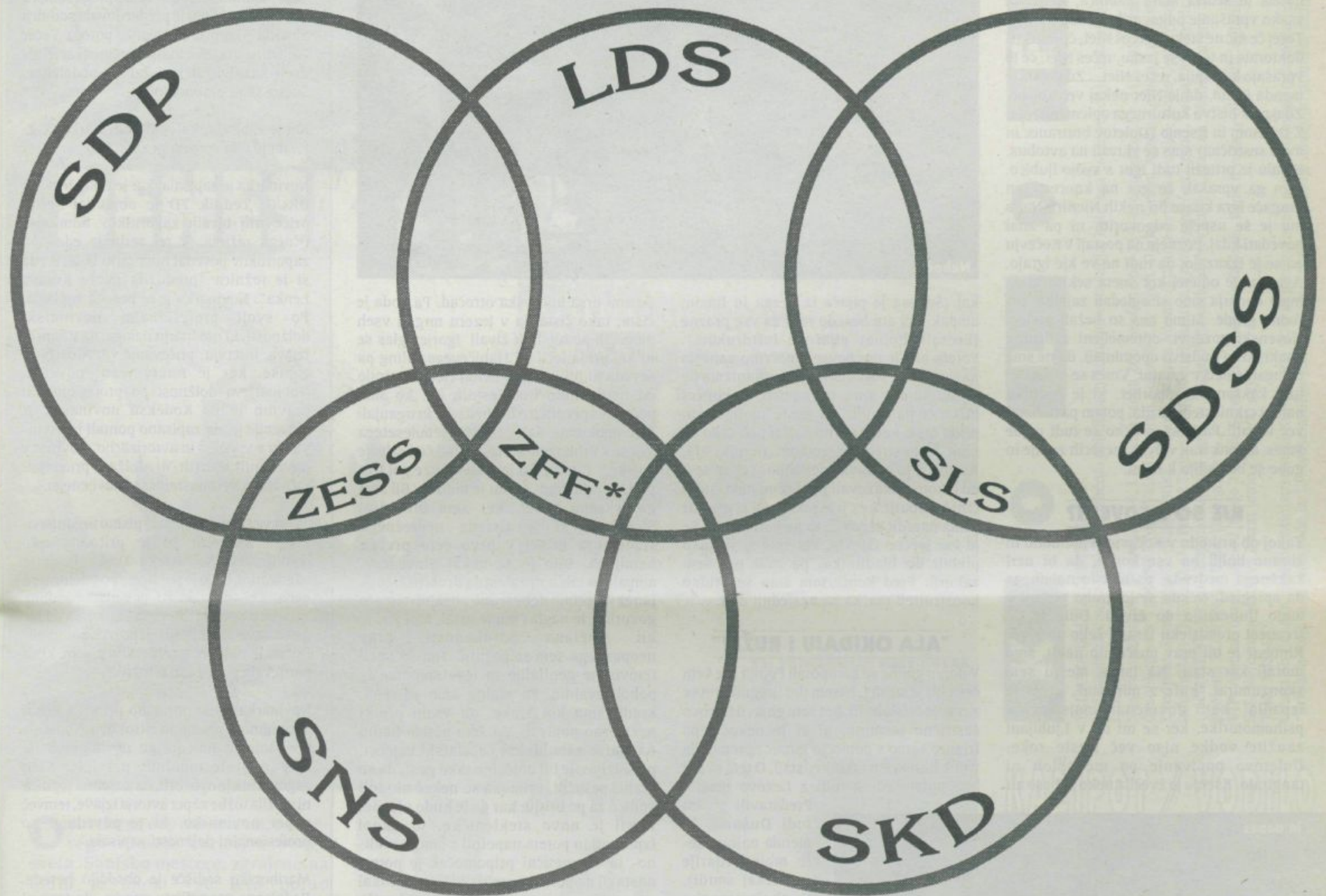

radio GLAS
ljubljanec d.d.
100,2 Mhz
in 99,5 Mhz

8. sušec 1994, letnik 94/95 (XLiv)

študentski časopis za civilno družbo / št. 11
izhaja (presenetljivo) vsak drugi torek

cena: LAČEN 100 SIT!!!

ZAČENJA SE BRONASTA DOBA DEMOKRACIJE

* Za Firbce Fukat

DROGAAAAAA

Zakaj Slovenija ne prepove jadralnih padal?

4-5

STRAN

MAŠČEVANJE AdriaNJETA

Jelinčič prihaja na pomoč!

29

STRAN

Govori ZMAGO JELINČIČ

"Jaz grem k vsaki ženski z brzostrelko..."

6-8

STRAN

ETNOMANIJAK Z MUŠNICAMI

Tribuna ne prevzema odgovornosti.

10-11

STRAN

NJETI V KOČEVJU, REGRAT POVSOD

V soboto sem se šel kulturno oplemenit v Kočevje. Tam so imeli koncert ljubljanski godbeniki z ruskim imenom Niet.

Če ime prevedemo z Ne, smo naredili hudo napako, ker niet pomeni še vse kaj drugega kot ne. Vsaj tako je nekoč potožil Omar Sharif, ki je bil enkrat prisiljen snemati v Rusiji, Doktor Živago ali kaj takega. Omar je bil hudo razočaran nad ruskimi gostiteljskimi uslugami - na vsakem štku hotela je sedela stara babnica, ki je na vsako vprašanje odgovorila z Niet.

Torej če nič ne štekaš, rečeš Niet; če imaš tri doktorate in ti je vse jasno, rečeš Niet; če te vprašajo kdo špila, rečeš Niet... Zdaj vam je menda jasno, da je Niet nekaj več kot ne. Zdaj pa k bistvu kulturnega oplemenitenja. Z Duletom in Ksenjo (Duletov bratranec in moja sestrična) smo se vkrcali na avtobus. Kmalu je pritežil tudi Igor s svojo ljubico. Sem ga vprašal, če gre na koncert (on drugače igra kitaro pri nekih Nietih). Na to mu je še uspelo odgovoriti, ni pa znal povedati kdaj, pozneje na postaji v Kočevju pa se je izkazalo, da tudi ne ve kje igrajo. Avtobus je odletel kot sneta sekira in za malo denarja smo si ogledali zajeten kos rodne grude. Mimo nas so bežali prelepi slovenski gozdovi, opremeljeni z ličnimi znaki, ki so ljudstvo opominjali, da ne sme odlagati smeti v gmajni. Vmes se je znašel tudi kakšen star šporhet, ki je lastniku najbrž crknil sredi gozda, potem pa ni hotel več vžgati. Pa kakšen fičko se tudi najde vmes, ampak itak v dveh mesecih zgnije in gobe še bolj silijo k nebu.

KJE SO MEDVEDI?

Takoj ob prihodu v Kočevje sem budno in zbrano buljil na vse konce, da bi uzrl kakšnega medveda, pa ni bilo nobenega na spregled. Nekdo se je grobo pošalil z mojo ljubeznijo do živali. Dule je po treznem premisleku izrazil željo po pivu. Kinobar je bil prav puščobno nabit, smo morali kar stati. Na istem mestu sem skonzumiral "kufe z mlekam", stvar je izpadla kot dovršena mojstrovina psihomotorike, ker se mi od v Ljubljani zaužite vodke niso več tresle roke; Duletovo popivanje pa me sploh ni tangiralo. Ksenja je žvečila neko šabeso ali

Nekoč...

kaj (Šabesa je pijača iz bezga in limon, ampak naš ata besedo rabi za vse prazne (brezalkoholne) pijače z luftdrukom). Potem nas je pot povsem načrtno zanesla mimo cvetov socialističnega urbanizma do Lexa, kamor smo se namreč v končni inštanci namenili. Za goste ni imel kaj prida časa, ker je ravno hajkal peč, tako da nam je postregel z rumom (letnik 91). Ksenjo je to jako vznemljilo, ker so se ji od lakote prikazovali pred očmi neki čudni črni kolobarji. Lex ji je rekel, naj si gre kar sama naredit sendvič, to pa ji ni dišalo. Se je vse srečno izteklo, ker smo se nekako prebili do hladilnika, pa tudi peč sem zakuril. Pred koncertom smo še pridno konstruirali mačka za naslednji dan.

"ALA OKIDAJU I RUŽE!"

V domu godbe so zaropotali Fobija (ne vem česa jih je strah). Nisem jim utegnil preveč zavzeto prislunhiti, ker sem gnjavil Lexovo sestrično Jasmino, ki si je nekoč lepo frizuro samo s pomočjo gumic spremenila v nek harekrišnaskinhedstajl. O tem sva si bila potem edina tudi z Lexovo mamo.

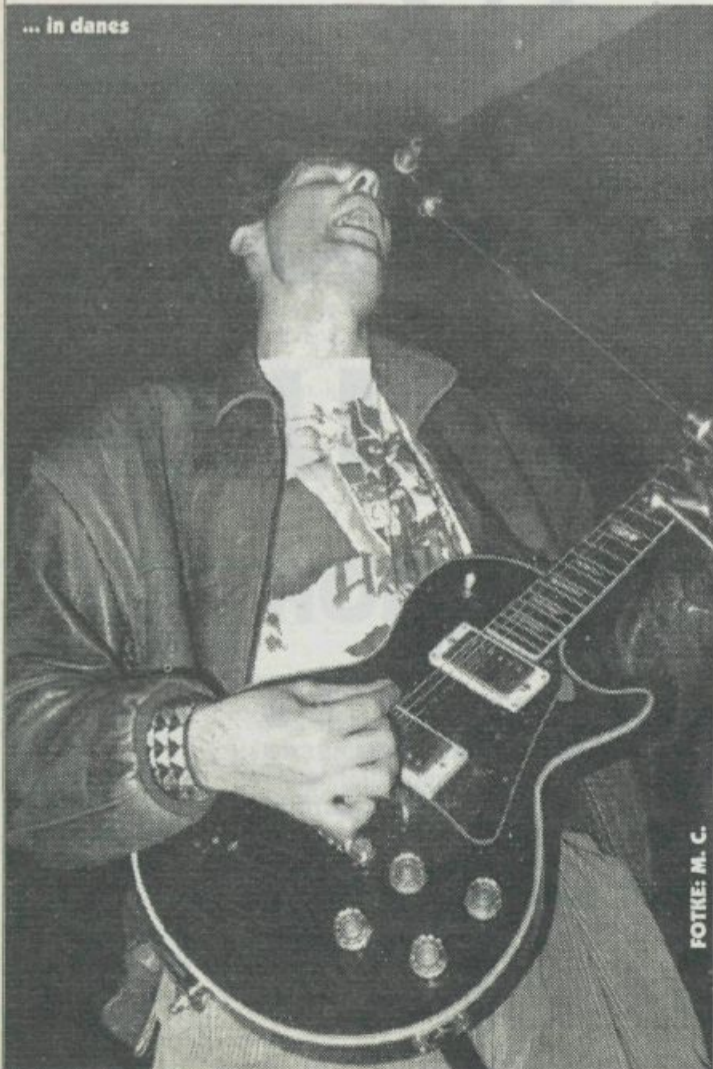
Predstavili so mi tudi Dušana, ki menda najraje bere moje bedarije (tu nekaj smrdi). V obojestransko razočaranje sva ugotovila, da sva se že srečala v Bunkerju, kjer sem mu težil, da je Sepultura dobra le, ko igra komade od Dead Kennedys. Dušan je na tem mestu tudi poudaril, da se me je povsem drugače predstavljal, zato pa sem si tudi jaz njega čisto drugače predstavljal. Življenje je eno samo razočaranje. Takoj ko so mi predstavili še druge vodilne kočevske čudake, sem se prebil čez skupino *nestandardno latinskokočevskih plesalcev* do Igorja, ki je vneto pel in praskal po kitarah, da je švic lil v potokih in celo zalil nek dnevni kop blizu Lovštinove gostilne, kjer se odslej

pozimi drsa kočevska otročad. Pa voda je čista, tako čista da v jezeru mrgoli vseh mogočih podvodnih živali. Igorjev glas se ni kaj prida ločil od Habičevega, filing pa seveda ni bil isti. Kar nekaj časa je minilo od tistih duhovitoobjestnih let, ko smo počeli res prvorazredne bedarije in uganjali sila neokusne šale. Šestinosedesetega sva se s Primožem srečala v isti četi srbske vojske v Pirotu. On je prišel tja že pol leta prej, ne vem kam se mu je mudilo. Bil sem ga iskreno vesel, ker sem bil edini Slovenec, ki je tistega nesrečnega septembra prišel v prvo četo prvega bataljona. Bilo je še nekaj Slovencev, ampak so bili bolj žalostna družina - nek Janez je recimo dobesečno pozabil domačo govornico, le naglas mu je ostal. Moj vod je bil smetana odfukanosti, prav neopaznega sem se počutil. Tipi so imeli tetovirane genitalije in lepe spomine iz poboljševalnic. Pa stalno smo se tepli, kradli smo kot srake, ob vsaki priliki nezmerno popivali, da smo potem hodili na marše zabuhli kot čebelarji vajenci, pa solzivec je bil običajno tako gost, da so vrabci pešočili. Primožu so nekoč ukradli vodico za po britju, kar ga je hudo ujezilo. Kupil je novo stekleničko, jo napol izpraznil in potem napolnil z lastno scallino- ta kozmetični pripomoček je potem nastavljal na policu v umivalnici ter počakal eventualnega lopova, ki je res kmalu prišel.. Drugi dan je imel polno lepih rdečih lepotnih pik po licu, nekateri jih z gnusom imenujejo mozolje. Tudi bolj sočne dogodivščine so se pripetile, o njih drugič.

NOČ PRI LEXU

Prespali smo pri Lexu. Ksenja in Dule sta že zarana pobegnili v Ljubljano, sam pa sem veselo smrčal tja v en dan. Lexova mama je skuhalo obilno kosilo, katerega sem ekstenzivno zalil z belim vinom. Popoldne mi je gostitelj razkazal naravne in nadnaravne znamenitosti domačega kraja. Vmes smo se z družbo pasivno udeležili hokejskega finala na Norveškem., kdo je zmagal, sem že pozabil, pa tudi flaš pera nisem štel, kar se mi je bogato maščevalo in bridko obrestovalo. Pika na i je bila igra pikada v neki kočevski krčmi. Kot prvo sploh nisem štekal pravil, kot drugo sem vse falil, kot tretje pa prvo dvoje sploh ni čudno, ko sem bil pa tako namaliganjen, da sem se v stranišču sami sebi opravičeval v ogledalu. Počasi mi je bilo vsega dovolj. Z Lexom sva po večerji odšla v Ljubljano. V ponedeljek sem bil potem hudo utrujen, ampak to je mimo. Danes je prav lepo vreme, pognali so zvončki, podlessek; pa velike riti tet štrlijo iz travnikov - regrat nabirajo.

M. C. ASHTRAY

FOTIE: M. C.

MEDIJSKE
PODOBE
(2)

MANCA KOŠIR

OBSOJENE BESEDE

Novinarica D. Z. P. je bila pred malim sodnim senatom Temeljnega sodišča v Mariboru, ki mu je predsedovala sodnica Simona Skorpik, obsojena, poroča Večer 26. februarja. Novinarke bremeni storitev dveh kaznivih dejanj žaljive obdolžitve. Sodba še ni pravomočna.

Kaj je zapisala, kaj rekla novinarica D. Z. P., da je bila spoznana za krivo?

Novinarica je zapisala, kar je rekel NEKDO DRUG. Tednik 7D je objavljala serijo pričevanj bivših zapornikov komunističnega režima. V tej seriji je eden od zapornikov povedal novinarici D. Z. P., da si je tožnica "prislužila naziv Krvava Lenka". Novinarica je te besede zapisala. Po svoji profesionalni novinarski dolžnosti, ki novinarju nalaga, da v žanrih izjava, intervju, pričevanje verodostojno zapiše, kar je intervjuvani povedal. Novinarjeva dolžnost po profesionalnih pravilih in po Kodeksu novinarjev R Slovenije je, da zapisano ponudi intervjuvancu v vpogled in avtorizacijo. Novinar v navedenih žanrih ni dolžan preverjati točnosti in verodostojnosti izjavljenega.

"Krvava Lenka" je pisala pismo uredništvu 7D, v katerem se je pritožila nad izjavljenim. Novinarica D. Z. P. ji je odgovorila, da jo je poklicalo po telefonu še nekaj Celjanov, ki so povedali podobne zgodbe o početju "Krvave Lenke", a da jih ne bo navajala, ker so bili pozivi anonimni. Dobila je tudi več anonimnim pisem, ki so potrjevala povedano o tožnici.

Novinarica je na obrambo prinesla nekaj anonimnim pisem in strokovno mnenje predstojnika Katedre za novinarstvo na FDV o profesionalnih pravilih. Njen zagovornik je opozoril, da zasebna tožnica ni vložila tožbe zoper avtorja izjave, temveč zoper novinarico, ki je povedano po profesionalni dolžnosti zapisala.

Mariborsko sodišče je obsodilo besede. Podpisana utemeljeno sumim, da tega ni storilo po pomoti, ker da bi zamešalo avtorja besed. Strokovnega mnenja ni upoštevalo zato, sumim podpisana, ker obrambno gradivo in obramba niso smeli spremeniti vnaprej sprejete razsodbe. Besede tožnice so "tehtale" več. Zato na obravnavi ni bilo treba pričevati njeni prič Sergeju Kraigherju, ki je bil povabljen in je tudi prišel. S še nekaterimi bivšimi vidnimi komunisti, kot poroča Večer.

Bile so obsojene tiste besede, ki so izgubile v igri moči. Že pred petdesetimi leti in na Temeljnem sodišču v Mariboru tudi danes.

NAMESTO LITERARNE STRANI (IZJEMOMA)

GREHI

Pride čas, ko te grehi dohitijo Pricaplajo za tabo in naenkrat so tu in ti povedo, da so tvoji in tukaj doma. Naj še tako gledaš vstran, vedno stopijo predte.

Nahrani jih in jih spravi spat, čež čas ne bodo več jokali.

SAMO RESNIK

BENEŠKI KARNEVAL

VSE FOTOGRAFIJE: NACE NOVAK

Benetke so eno tistih mest, v kateri romajo turisti z vsega sveta. Sanjsko mestce, zgrajeno na kolih je skozi vse leto polno obiskovalcev, največ pa se jih zbere vsako leto za karneval, katerega korenine segajo še v rimske čase.

Vsesplošno rajanje je letos trajalo deset dni. Najbolj živahno pa je bilo na pustno soboto. Center dogajanja je bil trg Svetega Marka. Gneča na njem je bila tolikšna, da so se morali golobi, navajeni brezbržnega capljanja in lenobnega preletavanja, umakniti na strehe bližnjih stavb.

Trg je bil dobesedno zabasan in tudi najlepše maske so se le s težavo pomikale med množico zijal in strastnih fotografov. Tisti, ki so si prišli prireditve ogledati nenašljivi, so si lahko dali v par minutah poslikati obraz pri številnih uličnih maskerjih, večinoma študentih likovne akademije, ki jim karneval ne pomeni le zabave. Z maskiranjem, prodajanjem mask in spominkov se da namreč prav lepo zaslužiti.

Lastniki barčkov, so si zadovoljno meli roke, saj je bilo čez dan kljub astronomskim cenam praktično nemogoče dobiti prosto mizo. Podobno nasmejani so bili gondoljerji, ki so za masne pare po kanalih prevažali tiste z bolj debelimi denarnicami.

Zvečer, ko je na ulice legla tema in sta veter in mraz razredčila vrste radovednih turistov, je postalo še bolj čarobno.

Povsod se je kaj dogajalo. Vrh Rialta,

znanega mostu, ki vodi čez veliki kanal, se je množica mladih zibala v ritmični ragge glasbe.

Na enem od številnih beneških trgov, na campo Santa Maria Formosa pa je bilo še posebej živahno. Tu so ves čas karnevala potekale kulturne prireditve, ki jih je organiziral centro sociale di Venezia. Šlo je za neke vrste alternativo karnevalu, za protest mladih proti množični potrošnji, proti karnevalu kot velikemu umazanemu biznisu, kar je zadnja leta dejansko postal. Na številnih stojicah so ponujali poceni knjige, indijske cunje, glasbila, nakit in vse kar sodi zraven. Kdor je hotel, je imel na voljo barve in na razobešena platna je lahko naslikal svojo vizijo česarkoli.

Razna društva so zbirala podpise za peticije in denarne prispevke. Namesto dragih pločevink, sendvičev in malih pizz, so v restavraciji, velikem šotoru sredi trga, stregli z vampi, sardelami, špageti in

polento. Kozarec kuhanega vina se je dobilo za borih 1000 lir.

In vse živo je skakalo, kričalo, plesalo pred odrom, na katerem so se skupine vrstile druga za drugo. Za vsakogar se je našlo nekaj. Od najbolj ortodoksnega, že malo zarjavelega punka, preko jazza, etno melodij, do stokanja osamljenih bluesmanov in energičnih raperjev.

Med gnečo so se mirno sprehajali potepuški psi. Nobenih izgredov, negativne energije.

Ko se je noč že krepko prevesila v jutro, so se nekateri zavili v spalne vreče in kar tam zaspali. Tisti z več energije pa smo še naprej vztrajali ob ritmični bobnovi, ki so glasno odmevali v temo. Na delu trga so sežigali smeti in nad vsem skupaj je spokojno lebdel vonj po marihuani. Res fantastično in nepozabno in oh in sploh in... jebeš ti naše kurente.

NACE NOVAK

K O L O F O N

TRIBUNA IZHAJA DVOTEDENSKO. Je časopis za visokošolska, družbena, politična in kulturna vprašanja, katerega ustanovitelj in izdajatelj je ŠTUDENTSKA ORGANIZACIJA UNIVERZE V Ljubljani (ŠOU).

Naslov uredništva: Kersnikova 4, Ljubljana, soba 206, telefon 061-319-496, telefax 061-319-448. Uradne ure med 10 in 14 uro vsak dan. Časopisni svet TRIBUNE: Tone Vidmar, Miran Božovič, Lev Kreft, Darko Štrajn, Antiša Korljan, Janez Kotar...

Uredniki: Samo Resnik (publicistika, lektura), Nataša Novak (kultura in oblikovanje), Boris Ugrin (droge in ostale radosti), Ksenja Perko (študentski informator - "NEVROZA"). Primož Trobešek (zobotrebščarstvo, v petek *pa delna izpita*), Tomaž Koblar, dr. Ignorantiae (v. d. etnomanijak), Matej Kovačič (računalniški strani), Bojana Zupanič (pravo), Matej Poljanšek (duhovnost), Lara Lah, Manica Ferenc in Gorazd Drevnšek, "ki je za vse odgovoren".

Prelom: SLOVENEČ (Dule, Helena, Lex...) VIP: Alenka; uradne ure od 10 do 14 ure. Sprejemna naročila na časopis. Cena izvoda je okroglih, oglatih, hrupavih ali gladkih 100 SIT, ob naročilu 80 SIT. Naročnina plačljiva 2 krat letno (2 x 900 sit).

Tisk: MISMAŠ Izhaja ob finančni podpori Ministrstva za Kulturo RS, ŠOU in predvsem ob pomoči tržnega oglašanja, zatorej - *poslovneži* - v pomoč! "Tribuna šteje med proizvajalce iz 15. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvajalcev po stopnji 5%."

KAŽIPOT / VODILO

- 4** STRIP
- 8** FRANCE TOMŠIČ: INTERVJU
- 9** ZAPOR
- 12** DUHOVNOST
- 13-19** NEVROZA
- 20** PROSTITUCIJA
- 21** DIMENZIJA ZVOKA
- 22** BOBNAR
- 23** PRAVA STVAR
- 24** HIT ET NUNC
- 25** EKATERINA VELIKA
- 26** BASKI - ETA
- 27** GOSPODARSTVO
- 28-30** RAČUNALNIŠKE STRANI
- 31** KRIŽANKA

komur pozno pride, dalj uživa

Drogaaaaaa

ali, zakaj parlament ne prepove jadralnega padalstva

Jadranje s padali postaja vse bolj priljubljen šport ljudi, ki ljubijo tveganje in lepote tostranstva. Veliko jih pravi: "Ko enkrat poskusiš, te ta užitek lebdenja med molekulami ozona zasvoji." Seveda ne menijo tega vsi, ki so kdaj zbrali dovolj poguma, da so si optali padalo in se spustili s skalne počki katerega od naših očakov.

Predstavljajte si sedaj, da bi v svetu zaradi številnih nesreč, ki se žal pogosto končajo s hudimi poškodbami ali smrtjo, prepovedali jadralno letenje. V hipu bi iznajdljiveži pričeli doma za štirimi stenami izdelovati jadralna padala sumljive kvalitete, ker jih seveda ne bi nihče nadzoroval. Število nesreč tistih, ki bi na skrivaj še vedno želeli leteti, bi se zaradi slabše kvalitete padal krepko povečalo. Pri tem bi padalom do nezavesti nabili ceno, saj bi nadebudnežem zaračunali še strah pri izdelavi in prodaji.

Zasvojeni s padalnim letenjem bi se začeli zatekati v nedostopne predele neokrnjene narave, ki sicer za letenje s padali niso najbolj varni, zaradi česar bi še pogosteje prihajalo do nesreč. Poškodovani in preživeli bi se bali k zdravniku, saj bi bila za prepovedano letenje zagrožena visoka kazen z obveznim odvzemom svobode. Zavedni učitelji jadralnega padalstva bi seveda prenehali z delom. Pojavili bi se samouki in sumljivi učitelji. Nesreče bi se veselile še enega vzroka.

Ljudje bi prezirali posebnosti, ki bi trdili, da le v tistih nekaj trenutkih lebdenja, doživijo vse svoje bistvo bivanja na zemlji do

popolnosti in jih za vse ostale posvetne reči prav malo briga. Za kazni pa še najmanj. Mame bi točile solze in vile roke nad otroci, ki bi pozabili na vsakdanje delovne navade in ljubčka za lahko noč in očetje bi prezirali svoje potomce, ki so jim zatrlji upe, da bi njihove neizpolnjene ambicije nekoč dosegli oni.

In tedaj, ko bi tako navadni ljudje (preko vez), kot strokovnjaki iz obupa že povsod po svetu iskali rešitelje za nerešljive uganke, bi se slovenski parlament odločil vzeti vajeti v svoje roke. **Odločil bi, da bo odslej Slovenija oaza srečnežev, kjer bo jadralno letenje imelo svojo domovinsko pravico.** S tem naj bi preprečili ilegalno trgovino z jadralnimi padali, povečali kvaliteto in varnost letenja, nesrečnikom pa nudili hitro in strokovno pomoč. S tem bi zmanjšali smrtnost in število nesreč. Rešili bi dragocena življenja. Tudi kriminal povezan z izdelavo in preprodajo slabo izdelanih domačih padal bi postal zanemarljiv.

Nad modro odločitvijo bi od veselja ponoreli ljubitelji jadralnega padalstva. Poslanci združene stranke, ki bi predlagali spremembo zakona, bi postali silno priljubljeni. Na naslednjih volitvah bi jih bilo izvoljenih toliko, da bi zanje zmanjkalo prostora v parlamentu. Jadralni padalci bi se začeli zgrinjati v Slovenijo iz celega sveta. Za 346 odstotkov bi se povečal turistični izkupiček v konvertibilni valuti, saj nihče ne bi več štedil v tako prijazni deželi. Uspeh bi bil popoln, če...

Nenadoma se je v Sloveniji zaradi izrednega povečanja zanimanja za jadralno padalstvo povečalo število nesreč. Vse več je bilo ljudi, ki so z majhnim znanjem, včasih le zaradi mode, prihajali poskušat letet. Gneča na

nebu je bila tolikšna, da so neprevidni jadralci padali dol kot solze mater, ki še vedno niso videle rešitve za svoje izgubljene otroke.

Obsedno stanje je trajalo leta. Oči sveta so sprva brezbržno in nejeverno, nato pa vse bolj očitajoče gledale na noro odločitev devetdesetih ljudi, ki so želeli odločiti o usodi njihovih padalcev. Opozarjale so na to, **da razmere še niso zrele za to, da bi povsod uvedli možnost jadralnega padalstva** in s tem prevzeli nadzor nad kvaliteto izdelkov, povečali varnost, zmanjšali zlorabe, preprečili kriminal, ter omogočili tistim, ki brez jadralnega padalstva resnično ne morejo, umreti na dostojen način. No, na koncu so ugotovili, da je ljudi, ki prisegajo le na jadralno padalstvo in brez njega ne morejo živeti, veliko manj kot je izgledalo v času prepovedi. Večina jih je poskusila nekajkrat ali le enkrat samkrat in se odločila za kaj bolj preprostega in manj ubijajočega. Tiste, ki pa res želijo leteti, ne zaustavi nič. NIČ jasno!

Ne sanjajte o legalizaciji. Od zelenih sadežev se dobi drisko. In časa, ko bo svet dozorel, najbrž ne boste dočakali ne vi, ne jaz. Ali pa? Zakaj mi mama vedno pravi, da sem optimist?

ALEKSANDER FATUR

Srednjeevropska policijska akademija se je za teden dni preselila v Slovenijo. Posledica: v soboto so v Ljubljani zaplenili pet kilogramov kokaina.

Da bi natančneje pogledali v obalno narko sceno, smo povprašali po obalnih lekarnah.

Zanimalo nas je, koliko metadona izdajo, koliko igel, kako ravnavo v primeru težav, ter kako oni ocenjujejo problem zasvojenosti in metadonsko terapijo. Mamila in narkomani so še vedno neprijetna tema, pri poizvedovanju smo namreč naleteli na vrsto težav. Ko smo v eni od lekarn omenili heptanon, so nas kratko malo napotili k dr. Kreku s pojasnilom, da je on edini pristojen za izdajo heptanonskih receptov, brez recepta pa nam metadona ne dajo. Kasneje, ko smo še enkrat pojasnili, da nas podatki zanimajo izključno iz novinarske radovednosti, pa se je farmacevtka zgrozila, češ kako smo lahko tako kruti, da nas zanima samo količina izdanega heptanona, medtem ko pa se na nesrečne odvise ne spomni nihče. K sreči smo kasneje nekaj podatkov le dobili, tako da lahko prikažemo del metadonske scene na Obali. V koprski glavni lekarni so v času med 12.12.1993 in 5.1.1994 izdali nekaj več kot 500 škatel metadona. Torej v 24 dneh 10.000 tablet heptanona. Igel prodajo v povprečju nekaj kot deset na dan, prodaja tega potrošnega materiala pa močno dnevno varira. Kakšnih večjih težav z zasvojenostjo v lekarnah nimajo, čeprav včasih pade tudi kakšna groznja. **Še najbolj gre farmacevtom na živce prepotentnost in nija džankijev.** Vsem se namreč neprestano stransko mudi in nimajo nikakršnega obzira do drugih čakajočih in farmacevtov. Nekajkrat so se v lekarnah morali ukvarjati tudi s (sicer slabo) ponarejenimi recepti. Farmacevti imajo kar nekaj zadržkov do metadonske terapije, vsaj do take, kakršna se izvaja. Mnogokrat se zgodi, da pride zasvojenec po metadon, dobi predpisano količino, nato pa kupi še nekaj brizg. Taki osebi je težko verjeti, da se želi rešiti iz objema zasvojenosti. Vprašanje je tudi, če je nujno, da imajo npr. 16, 17 letni otroci predpisano po eno tableto na dan. Res ne morejo brez nje?! Metadonska terapija (če jo lahko sploh tako imenujemo) na Obali nima nobenega nadzora, zato se je razbohotila črna trgovina z metadonom. Škatlico metadona (20 tablet) lahko za sto tisoč lir kupite od marsikaterega mladoletnika, ki "ima žilico za biznis".

LA PIOURA

J.V. VALVASORJA

VRHOVO je dolenski grad, dve miljii od Novega mesta, deset od Ljubljane... Zdi se mi še omeniti be vredno, da raste pri tem gradu indijska zel, ki ji na Angleskem in Francoskem pravijo "dutra".

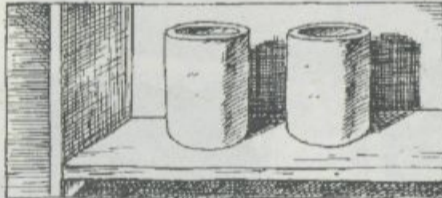

Neki sluga je nesel drva na stranišče in dejal, da mora tu zganje kuhati.

Tretji je šel v kovčnico in vpil, naj mu pomaga, kaj ribe loviti, češ da plavajo tam kar v gruzah.

PRISPEVEK K PROUČEVANJU ZGODOVINE DROG NA KRANJSKEM

Gospodične v gradu so seme pobrale in spravile v dobri veri, da je *Foenum Graecum*, ki je dobro za konje. Seme pa se je v omari pomotoma pomešalo z lečo in od te mešanice so nato dali služincem jesti. Ti so vsi skupaj postali nori.

Drugi je lezel po zemlji, z usti razgrebaval travo in prst ter ril po njej kakor svinja z rikem.

Naslednji dan pa nihče ni vedel, da je tako smešne reči počenjal, ker jim je vse samo po sebi prešlo. Nihče ni hotel niti verjeti niti si dati dopovedati, da je fantaziral; tudi se ni mogel spomniti prejšnjega dne...

FINIS

OBSCURATOR sc. A.D. MCMXCIV

● Obala center narkomanije v Sloveniji. Jajca. Nekoč je bilo v JLA tako, da ko so te vprašali od kod si in si odgovoril, da si iz Kopra, je bilo jasno, da bo tvoj vzdevek švercer. Zato, ker je bilo značilno, da so oficirji fante, ki so bili doma blizu italijanske meje, pošiljali domov na nagradne vikende, da bi jim prinesli nekaj kil kave iz Trsta.

Neumni Srbi pa so nam zavidali bližino meje, ker so bili prepričani, da smo tudi mi, tako kot oni, obsedeni s šopingi po umazanih in po fašizmu smrdečih tržaških ulicah. Zdej je drugače, ko v Ljubljani poveš, da si z Obale, si narkoman. Na Obali naj bi bilo največ mamil in odvisnikov. Ni res. Fora je v ljudeh. Povsod po Sloveniji je droga tabu tema. Primorski temperament je drugačen od ostalih. Primorci smo veliko bolj odprti. Tako smo tudi veliko bolj odprti do problema odvisnosti. Seveda so tudi na Obali ljudje, ki si zatiskajo oči, vendar jih je manj kot drugod po Sloveniji. Hkrati je veliko več ljudi, ki so pripravljeni pomagati. Kljub svoji majhnosti je ob morju veliko centrov, kjer na tak ali drugačen način pomagajo zasvojenecem. Gotovo je doktor Krek najbolj znan zdravnik, ki se v Sloveniji ukvarja z metadonskim programom, oče Franc v Portorožu je podaljšana roka don Pierina v Sloveniji, obstaja POT, kjer med drugimi tudi narkomani najdejo strokovno pomoč po telefonu, in še je takšnih. Ljudje se zavedajo, da so odvisniki med njimi, jih tudi poznajo, ne bežijo pred njimi. Radi pa bi izpostavili policijo. Ja, njo, ki je najbolj prispevala k temu, da je Obala postala sinonim za mamilaško področje. S svojim uspešnim delom je nehote škodila ugledu Obale. Kljub temu, da je represivni organ, veliko sodeluje s civilnimi ustanovami, predvsem z izobraževanjem o svetu mamil. Najpomembnejše delo opravljajo na terenu, iz leta v leto so uspešnejši. Problem narkomanije v širših oblikah je nov v našem okolju, zato je policija morala svoje znanje hitro razširiti. Pred seboj imamo nekaj podatkov iz letnih poročil kopske in ljubljanske UNZ. Iz podatkov o zaplenjenih količinah heroina v letu 1993 lahko ugotovimo, da so na ljubljanskem področju zaplenili nad 1000 gramov te snovi, na koprskem pa več kot 13000 gramov. Primer, ki nam statistično prikaže, da je na koprskem več mamil in s tem več sveda narkomanov. Vendar, če vam uspe dobiti informacijo, od kod lokalni dilerji nabavljajo mamila, bi izvedeli, da ravno iz krajev, kjer so v celem letu zajeli le en kilogram heroina. Tej neuradni informaciji lahko pritrdi tudi podatek s kopskega UNZja. Pri vsej količini, ki so jo zasegli, so odkrili le sedem smeri, od koder je mamilo prišlo. Štirikrat je prišlo mamilo s Štajerske, enkrat iz Ljubljane in dvakrat iz tujine. Zaključimo lahko, da je Obala zanimiva kot trg ali prehodna točka. Center, kjer se zbira največ količin mamil, bi morali poiskati v državni in štajerski metropoli. Da je razlika v delu policije na Obali in Ljubljani, lahko sklepamo tudi po podatkih o zaplenjenih količinah marihuane. V Ljubljani so se močno potrudili, zajeli so kar 56 kilogramov te nikomur škodljive snovi, na Obali pa le nekaj nad sedem kil. Zdej bi lahko rekli, da se v Ljubljani zakaja veliko več ljudi kot na Obali, kar spet ni res. Mogoče ljubljanske policije usmerja svoje sile v napačno smer. Prej bi lahko rekli, da je obala center boja proti narkomaniji.

Kolumbijska kokainska mafija je začela tihotapiti kokain z žepnimi podmornicami, ker je letalski prevoz postal prenevaren, zaradi strogega radarskega nadzora. V vsako žepno podmornico natovorijo 1000 kilogramov mamila. Podmornice so brez posadke. Vodijo jih daljinsko s kakšne ladje, ki spremlja podmornico. Plujejo tik pod vodno gladino, kar jih dela nevidne za protipodmorniške radarske sisteme. Ameriška služba za boj proti mamilom DEA pa ne ve niti, kje jih izdelujejo. Tribuna predlaga Američanom, da svoje ambasadno osebje pošlje na izlet po slovenskem primorju.

FOTO: MANDRAČ

Policija in lov na dealerje

Ste se mogoče že kdaj vprašali, kako uspe policiji na meji pogledati ravno v tisti avto, v katerem prav takrat prevažajo drogo? Prevežani kriminalci običajno ne tvorijo droge na zadnjem sedežu svojega avtomobila, pa tudi na obrazu jim ni kar videti, s čim se pečajo.

Ali se vam je že kdaj zgodilo, da vas je v sredo ob treh popoldne, na parkirišču ob tržnici presenetila ekipa kriminalistov in vam razstavila avto, ga potem seveda sestavila nazaj, medtem vanj spustila še psa, ki zavoha drogo, se vam nato zahvalila za sodelovanje in opravičila za sitnost, ter se poslovila?

Najverjetneje ne in meni niti.

To bi se vam utegnulo primeriti, če bi policija delala neprofesionalno ali tolkla kar vseprek, po naključno sumljivih tipih z razmjanjanimi dlanami ali dolgolascih sumljivega vedenja.

Kako to, da so to naredili le takrat, ko so potem našli tudi plen? Običajno so bili obveščeni. V časopisju ob takih dogodkih največkrat piše, da so policaji ustavili sumljiv avto in podobne finte. V nadaljnjem tekstu pa še, da gre za nov uspeh slovenske policije v boju s preprodajalci smrti. Kako za vruga se nekemu povprečnemu policaju nenadoma zazdi določen avto sumljiv? Pazite, to ni kateri zgolj avto, saj bi se jim potem zagotovi tudi vi. To je natanko tisti avto, v katerem voznik pod sedeži, v dobro skritem skrivališču, tvori drogo.

Najverjetnejši odgovor na vse to je, da policija dela presneto profesionalno in večnoma tudi ve, kaj dela. Torej, policija ponavadi ve, v katerem avtu je v sredo popoldne za tržnico skrita droga.

Kaj se torej skriva za tem? **Policaji najbrž ulovijo le tiste preprodajalce, ki jih hočejo uloviti.** Pojdimo lepo po vrsti in sklepajmo s pomočjo te zgodbe. Predstavljajmo si dobro organizirano mrežo prostitucije. Vsak zvodnik natančno ve, katere so njegove delavke. Prav tako natančno obvlada svoj okoliš in takoj opazi, če želi katera od novink ali njegovih dam delati po svoje. To opazi na različne načine, največkrat ima zvesta dekleta na terenu, ki ga nesebično zalagajo z vsemi potrebnimi informacijami. Tako se nikoli ne zgodi, da bi v časopisju prebrali, da je kak možakar za katerega se ve, da je zvodnik, za katero nič drugega sluteče mimoidoče, je razlog gotovo v tem, da se ne bi poslabšala, delež, ki si ga zase odreže šef, pa najbrž tudi ni

zanemarljiv. Torej, še tako liberalna oblast je oblast in gotovo je lepše delati, če ti nekdo neprestano ne gleda med noge, pardon, pod prste. Vendarle, zvodnik bi bil pravi šarlatan, če ne bi poznal svojega posla do potankosti. Šef mora obvladati položaj, določiti ceno, od katere si seveda odvzame svoj delež, in skrbeti za to, da vloga vlogovarnost, da imajo delavke ravno pravi interes za delo.

Gremo nazaj k policiji in preprodajalcem. Nekje zgoraj sem omenil, da policaji polovijo le tiste prekupčevalce, ki jih hočejo. Zakaj tako mislim? V profesionalnost in usposobljenost naše policije ne bi dvomil. No, mogoče malček, vendar sedaj to ni bistveno. Bistveno za dobrega policaja je, da je odlično obveščen, kaj se dogaja v pripadajočem mu okolišu. Vsak malo boljši policaj ve, ali bi vsaj moral vedeti, za večino uživalcev prepovedanih drog na svojem ozemlju in malih preprodajalcev, saj se ti večinoma sploh ne, ali zelo slabo skrivajo. To pomeni, da je prvi in najtežji korak v verigo preprodajalcev presenetljivo preprost. S svojo spretnostjo in metodami lahko tako odkrijejo naslednji člen v verigi in tako naprej. V pomoč so jim še tisti iz prejšnjega vira, ki jih imajo radi in jim za male usluge ponudijo dovolj dobre informacije. No, tako se dobri policaji v zanesljivo od člena do člena držijo in verigam, pri tem spoznavajo vse lastnosti njenih členov, kar jim še olajša delo, in se počasi prebijajo v same vrhove. In kaj potem, ko so na vrhu? Če je človek, na primer na vrhu hriba, ima običajno dober razgled ali pregled nad pokrajino pod njim. Pogled tega še zelo dobro pozna in v vse njene pasti, saj se je moral po njej mukoma prebijati do vrha. Podobno je najbrž na vrhu hierarhije, o kateri govorim danes.

Če si na vrhu, imaš podatke o glavnih dealerjih, dobaviteljih, ki črže skrite poti, po katerih prihaja droga v državo, ceni, kvaliteti in količini droge na tržišču. Veš torej vse!

In zakaj potem policija ne naredi tej grozi konca? Zakaj ne polovi vseh barab in jim ne polomi udov? Zakaj ulovi le nekatere?

BU?

Saj veste, da vem, ampak do naslednjic vključite svoje možgane in si odgovorjajte sami.

Le na zadnje vprašanje. Saj se še spomnite, da so med delavci vedno tudi neposlušni in taki, ki želijo delati po svoje ali ne spoštujejo dovolj gospodarja in podobno. Take se potem lovi in taki so uspehi odlična maska za nove naslove o lahkih odličen v boju z drogo. Mimogrede, si predstavljate, da bi se policija borila proti nožem? Verjetno bi mislili, da se jim je utrgalo. Boril se vendar proti tistim, ki nož uporabljajo za zabadanje v druge. Prespovedali. Najbrž jih nihče ne bi jemal resno. **Podobno neresno jih jemljemo vsi, ki se nam z delčkom sivih celic dozdeva, zakaj in kako uspeva trgovina z drogo.**

ALEKSANDER FATUR

KRIMINAL(ISTI)

V petek, 25.2. je Matjaž Tanko v TV Dnevniku pompozno opisal uspeh slovenskih kriminalistov. Ti so namreč v hotelu Lev aretirali 49-letnega Turka, ki je v WC-ju svojega apartmaja skril bivaldo več kot 5000 g heroina. Aliji B. bodo verjetno sodili po 245. členu kazenskega zakona SFRJ, ki govori o neupravičeni proizvodnji in prometu z mamili.

Uspeh je še toliko večji, ker so na sledi še dvema Turkoma, s katerima je priprti Alija tvoril mrežo, ki se je ukvarjala s preprodajo mamil na naših tleh.

Zadnja akcija je voda na mlin trditvi, da so največji in najmočnejši preprodajalci v Sloveniji tujci, točneje 80 % naj bi bilo Albancev! Iz podatkov, ki smo jih novinarji Tribune dobili na terenu, so nam razni džankiji zaupali, da so možni preprodajalci ravno Turki, kot nam lahko potrdi tudi petkov primer. Pa ne, da slovenska policija uvršča vse muslimanske kriminalce na slovenskih tleh v ilirsko albansko pleme. Nočemo marginalizirati uspeha kriminalistov. Zasegli so 5 kil heroina. Vendar slovenski narkotiki so heronijem to količino v nekaj dneh! **Upamo, da ne bo prišlo zaradi tega zasega do pomajkanja kvalitetnega mamil na trgu.** V svoji želji po opoju in dobrem vlešu bi lahko kdo segel po kakšni življenju nevarni mešanici. Seveda karikiram, problem je drugič. V zavesti Slovencev. Smešno je opazovati Slovence, kako reagirajo na dogodke, povezane z narkomanijo. Kot da z distance pravijo, **pri nas doma se to ne more zgoditi.** Zato o narkomaniji ne moremo govoriti kot o nacionalnem problemu. Raje ga imenujmo problem nekoga drugega. Marsovec recimo. Dobro, enkrat ni bilo tako. In sicer pri dogodkih v zvezi z don Pierinovo skupnostjo v Planini. O tem so

poročali vsi mediji in ljudje so veselo razpravljali. Edini razlog, zaradi katerega je bil takšen odziv pa je v škandalu, ki je nastal z nestrinjanjem vaščanov, da bi gostili terapevtsko skupnost v svojem kraju. Serpe se je izkazala slovenska nagnjenost k aferam. In kot pri vsaki drugi, so se tudi pri tej aferi Slovenci razdelili na dva tabora. Na tiste, ki so Planinčane podpirali in tiste, ki so jih imeli za pokali kmete. In komani pa so se pridno zabali naprej. In v tem je štos. Kajti afera je odvrnila javnost od bistvenega razloga njenega nastanka, od narkomanije. Malo jih je bilo, ki so konstruktivno analizirali položaj. Je don Pierinov (cerkveni) sistem res najboljši način zdravljenja odvisnikov, kaj je z državnim programom zdraviljen, kje so ustanove, ki bi se morale ukvarjati s tem problemom, kje so politiki, ki se marginalcev spomnejo le pred volitvami, ... Vrnimo se k odkritju policije v hotelu Lev. V sobotnem Delu 26.2. začnejo poročilo o dogodku z ugotovitvijo, da dosežek ni zgolj naključen. Res modro. Gotovo ni našla mamila sobarica med čiščenjem sobe. Verjetno so Turka že dolgo spremljali, sicer pa bi se še slaboumni vprašal, s čim neki se ukvarja nezaposleni tujec, ki več let leta preživi v ljubljanskih hotelih. Veliko nas namreč ve, da so ljubljanski hoteli eni od središč, kjer se zadržujejo prekupčevalci z mamili. Oni niso nikakršna neznanca ali nevidni duhovi, ki trgujejo z rjavim in belim prahom. To lahko preberemo tudi v Delu, kjer pravijo, da je Alijo osebje hotela dobro poznalo. Poznali so ga tudi policaji in on njih. Kar vsiljuje se nam vprašanje, zakaj so Alijo aretirali sedaj, **se jim je zameril?** Ne verjamemo, da je bila to prva priložnost za njegovo aretacijo. Tudi to, da Turek ni bil oborožen, je čudno. Nekdo, ki ima pri sebi pet kil heroina, mora imeti dobre garancije za svojo varnost in zaščito.

BORIS UGRIN

SKRIVNOST IBOGAINA

Ali lahko afriški narkotik zdravi odvisnost

Ibogain je narkotični izvleček iz grma Tabernanthe iboga, ki raste v zahodni Afriki. Poznali so ga uporabljali pri verskih obredih za vzpostavlanje stika z mrtvimi predniki.

Leta 1962 je ta narkotik v Evropo prinesel narkoman Howard Lotsof, ki je z njim spoznal v Afriki, ko se je iskal novo pot **to get high.** Zgodilo pa se je nekaj posebnega. **Po šestintrideseturnem tripu pod vplivom ibogaina se je njegovo telo prečistilo tako, da ni več čutil potrebe po heroinu. Ozdravel je brez vseh telesnih bolečin in abstinenčnih kriz.** Novodisodkriti drogo je ponudil tistem prijateljem. Pet od njih se je rešilo zasvojenosti. Nato je Lotsof razglasil vrsto presenetljivih trditvev. Najbolj presenetljiva je bila, da lahko že ena ali dve dozi tega zdravila prekine odvisnost od heroina, kokaina in ostalih narkotičnih substanc.

Ozdravljeni narkoman je ustanovil NDA (National Drug Association), ki je odgovorna za razširitev ibogaina v zahodno medicino. V znanstvenih krogih je novo zdravilo vzbudilo zanimanje in nekaj raziskovalcev se je hotelo pripraviti v njegovo koristnost, vendar pa je pravi raziskovalni boom prišel v začetku devetdesetih. Tako so na različnih institutih in v raziskovalnih oddelkih dokazali ibogai-

novo učinkovitost v zdravljenju narkomanske odvisnosti. Pozitivne rezultate so dosegli pri preizkušanju na podganah, pripravljajo pa se na testiranje na ljudeh. Uspelo jim je razvozlati vzroke čudežne zdravilnosti ibogaina. Kot je znano, se glavni učinek trdih drog na človeško telo kaže v vplivanju na živčni prenašalec dopamin in spremembi njegove poti, ki tako ne doseže pravega mesta v možganih - posledice so evforični občutki in telesna odvisnost. Zdravljenje z ibogainom pa ponovno utiri iztirjeni dopamin. Stanje v telesu se normalizira, saj dopamin prihaja po pravih poteh in na pravilna mesta v možgane. Halucinacije in telesna odvisnost izgine. Ibogain vzbudi tudi sprostitve drugega prenašalca serotonina, ki zmanjšuje živčne okvare telesa.

Kljub pozitivnim lastnostim ibogaina se postavlja vprašanje, koliko je sprejemljivo zdravljenje odvisnosti z halucinogeno drogo, ki konzumenta zaziblje v šestintrideset urno blodnjo. V tem času se mu odvije njegov film življenja - od otroštva do sedanjosti - kar mu lahko omogoči pozdravljenje travm, zaradi katerih je sploh posegel po drogi (kot v filmu Flatliners), ali pa tudi ne... Pravijo, da je drogiranje prvenstveno bolezen duha.

(PO AMER. REVIMI OMNI)

Veni prvih števil Tribune Smede zapišali: "Umoleženci majske Lampijončkovih iger v Mariboru so lahko opazovali močno nalitega rektorja Križmana, ki je univerzo, kjer so takoli neki študenti, blagor univerzi, kjer so dvoji sproščeni, da se ga rektor lahko mirno javno napije, in kjer še pijani rektor uživa spoštovanje študentov in

potrpežljivost studentk! Ko bi bilo v zatohli Ljubljani kaj takega mogoče!" Izgubljani eks-mariborski študent je v nekaj zgodbenih paragrafi, zakaj je bil nekdanji rektor tako spoštovan (da so mu študentje celo posodili sobo v naselju za čez noč): Ena od zgodbic: na nekem univerzitetnem žuru pristopi k večerjajočemu Križmanu zakajen študent z jzointom v roki in reče: "Začen sem." Križman odvrne, "Prisedi in jej." Bomo videli, če bo Toplak kaj takega uspelo.

MOŽ, KI GRE

O Zmagu Jelinčiču je bilo napisanega in povedanega že veliko. Danes boste pa izvedeli še kakšne sočne podrobnosti. Pa veliko zabave vam želiva.

Rojeni ste v Mariboru...

... 7. 1. 1948 v Mariboru. Znak: kozorog, po kitajskem pa prašič. Genialna kombinacija.

Res? Se ukvarjate s tem?

Ja, s parapsihologijo sem se ukvarjal kar nekaj časa. Saj se še zdaj, vendar ne več za javnost, ampak zase in za svoje potrebe.

Se počutite Štajerca ali Gorenjca?

Ma kakšen Gorenec! Štajerc!

Imate v Mariboru še kaj stikov?

Imam še nekaj prijateljev, znancev. Včasih grem gor, se dobimo; na žalost pa je malo časa za to. Časa nimam niti za prijatelje in znance v Ljubljani. V glavnem visim tukaj, v parlamentu, od jutra do večera.

V otroštvu ste se začeli ukvarjati z baletom?

Najprej sem začel z baletom v 4. razredu osnovne šole. Pravzaprav so me starši vpisali tja. Potem pa me je povozil kolesar in mi zlomil nogo, tako da sem prekinil z baletom tja do srednje šole. Potem sem pa spet začel.

Kdaj se je vaša baletna pot končala?

Uh, končala se je čez mnogo let, ampak tudi pred mnogimi leti. Pozabil sem datume, je pa res že dolgo tega.

Ste nastopali v kakšni predstavi?

Ja, nastopal sem v ljubljanski operi, nekaj časa sem bil tudi redno zaposlen kot plesalec. Nastopal sem približno v 25 predstavah. Tudi na mnogih gostovanjih po svetu smo bili, nakaj smo snemali tudi za televizijo in podobno.

Katera predstava vam je ostala najbolj v spominu?

Kaj pa vem? S humorne platí mi je najbolj ostala v spominu zadnja predstava Spartaka. Tam po sabljanju padem, posekan sem in tako smo se dogovorili s plesalci za štos. V usta sem si dal umetno kri in potem je izgledalo, da so me res zadeli. Skratka, velik hec je bil. Poklicali so rešilni avto in tako naprej.

Potem vas kri mogoče privlači?

Kri? Hm, kaj pa vem? Pravzaprav imam biftek rad zelo zapečen, ne maram, da kri curlja, drugače pa... Zmajeva kri me privlači, ampak, hm, recimo, alkimisti so jo dosti uporabljali.

PODJETNIK

Kaj ste počeli po študiju farmacije?

Po fakulteti sem se zaposlil v Leku, potem sem pa ustanovil privatno podjetje, ki se ukvarja z zbiranjem in predelavo zdravilnih zelišč. No, ta firma še obstaja, vodi pa jo moj brat, ker sem

jaz pač v politiki in tega ne smem početi. Vendar so recepture še vse moje. V bistvu sem bil prvi v Sloveniji, ki je začel s pravno urejeno privatno produkcijo zdravilnih zelišč.

Se vaši izdelki pojavljajo na trgu?

Še vedno, čeprav zdaj manj, ker se sam s tem ne ukvarjam. Moram pa reči, da je bilo prej pokrito celotno tržišče bivše Jugoslavije in tudi ogromno je šlo čez mejo.

Kaj pa potem?

vesti in žalitve države in njenih organov in predstavnikov. Takrat sem služil vojaški rok v Dubrovniku, zadevo pa je obravnavalo sodišče v Splitu. Grozilo mi je 13 let in 3 meseci zapora. Vendar je vojaški tožilec, kot je napisal, "odustao od gonjenja". Predali so me civilnim organom, takrat UDBI. Najhujša obtožba pa je bila to, da sem takrat na ves glas govoril, da se mora Slovenija odcepiti od Jugoslavije in da bo prišlo v Jugoslaviji do državljanske vojne, ki bo dosti hujša, kot je bila 2. svetovna vojna, divje klanje. No, ta zadeva je bila predana civilni službi zato, ker

K ŽENSKAM

Odprl sem privatno hranilnico, no, od začetka je bilo vse v redu. To je bila tudi prva privatna hranilnica v Sloveniji. Potem pa so se gospodje iz Liberalne stranke in Demokratske stranke zelo potrudili, da so jo pripeljali do stečaja, saj so mislili, da se SNS financira iz nje. Zdaj, ko gre stečajni postopek h koncu, pa kaže, da bo ostalo kar nekaj denarja, ki si ga bomo delničarji razdelili. In v bistvu je bila to le še eno zelo svinjska poteza, ki sem jo bil deležen predvsem jaz, pa tudi ostali.

NAŠA VOJSKA JE EN VELIK ŠMINKERAJ

Kdaj ste bili v tujski legiji?

Oh, to je pa že zelo, zelo daljna zgodovina.

Približno?

Zelo daleč nazaj.

Koliko časa?

Ne dolgo.

Izkušnje?

Zanimive.

Bi jih priporočali kakšnemu našemu politiku?

Ja, bi priporočal.

Predvsem bi mnogim iz obrambnega ministrstva priporočal to izkušnjo, da bi si ogledali, kaj vojska sploh je, kaj mora vedeti dober vojak, kakšni morajo biti odnosi med vojaki in nadrejenimi, potem pa predvsem to, da mora nadrejeni biti vsaj tako dober kot najboljši vojak. Konec koncev si tudi mi želimo, da bo naša vojska profesionalna. Ne pa tako, kot je to pri nas, ko naša vojska ni nič drugega kot en velik šminkeraj. Če pogledamo na Pokljuko, kjer z motornimi sanmi raznašajo čaj, je to hudičevo žalostno za neko vojsko. Pa z Ray-Ban očali in podobne zadeve.

KAZENSKI POSTOPKI NEKOČ...

1970. leta je vojaški tožilec sprožil postopek proti vam zaradi...

...širjenja rasne, verske, nacionalne nestrpnosti in razdora, zaradi širjenja lažnih

sta bila mama in oče partizanska borca od prvih dni in si vojska ni hotela mazati rok. Meni pa so potem čez 2 ali 3 leta obesili, da sem organiziral oziroma napeljeval h grabežu, ko so v Narodnem muzeju ukradli staro orožje. Sodili so mi brez dokazov, nobenih nasprotnih dokazov niso upoštevali, niso dovolili nobenih soočenj, skratka ničesar. Obsojen sem bil najprej na 5 let strogega zapora. Tisti, ki so res kradli, so bili sinčki gospode na poziciji. Od teh sta bila dva izpuščena, dobila sta še denar, ker sta bila v zaporu, kljub temu, da so pri njiju našli material in da so ju ujeli v tujini. Le eden je bil obsojen: najprej na daljšo zaporno kazen, potem pa so mu znižali kazen na 1 leto in pol zapora. Jaz sem sedel 3 leta in 6 mesecev, od tega 9 mesecev v samici.

Kdo so bili ti ljudje?

To je bil nek Arnatovski pa Šček, ne spomnim se več.

Ste pozabili?

Pozabil. Imam pa zapiske, brez skrbi, čeprav se ne spomnim imen, tega ne bom pozabil. Mogoče jim bom kdaj odpustil.

Stanovanje so vam večkrat preiskali?

Ja, konstantno so me imeli. Prvič so me dobili 1968. leta pri študentskih demonstracijah v Ljubljani. Peljali so me na Prešernovo in me zasliševali. Od takrat naprej sem imel "štemplj". Moram reči, da so me vedno, ko je prišel kakšen zamorski cesar v Ljubljano, vtaknili vsaj za tri dni noter, da je šla procesija mimo, potem so me pa spet izpustili. Da ne bi škandalov delal... No, in vedno je bila kakšna pizdarija. Sedaj, ko se je v Sloveniji začela demokracija, po prvih volitvah, sem mislil, da bo kaj bolje. Pa ni bilo nič; še slabše. V nekaterih primerih je danes še slabše, kot je bilo včasih. Konec koncev se je takrat vedelo, kdo je Indijanec in kavboj, danes pa ni jasno niti, iz katerega plemena je kdo.

...IN DANES, JUTRI

V katerih primerih?

Recimo, ko nam je Bavčar hotel obesiti atentate na Kučana, Drnovška... Potem v primeru, ko je Bavčar sproduciral, da sem dal Šišku in Jeriču nekakšne bombe in kaj jaz vem, kaj še vse. V bistvu je šlo za to, da sta ta dva odkrila ponarejene 5 tisoč tolarске bankovce in je nekatere gospode zabezlo ob misli, da bi se odkrilo, kdo je v ozadju za razpečevanjem le-teh. Policija še danes skriva, da so bili takšni bankovci najdeni in

odkriti, in še danes lažejo o teh stvareh.

Kazenski postopki so po izpustitvi Šiška in Jeriča iz pripora zastali. Na mariborskem sodišču se bo ta mesec nadaljevalo. Veste kaj o tem?

Eee..., nič ..., eee..., ne vem, kaj je s temi postopki, vendar pa verjamem, da se bodo ponovno pričeli, saj vemo, kdo je tožilec in, hm, v službi koga deluje. Nič se ne bi čudil, da se bo to ponovno obudilo.

Vložili ste, med drugim, tudi kazenski ovadbi proti Brejcu in Bučarju?

Tako je. Zaradi curljanja tajnih podatkov. Celotni magnetogrami so se pojavljali v časopisih, bolje: v časopisu Delo. No, in gospod Brejc je imel te podatke in dokumente doma kar nekaj mesecev. Že to je eklatantna kršitev. Potem je prinesel Bučarju, ne originala, ampak fotokopije, kar pomeni, da so originali še vedno nekje.

Bučar je skrival podatek, da imamo v državnem zboru namesto originalov fotokopije, torej je kriv. Vprašljivo pa je, če bo kdo kriv zaradi tega, saj tudi jaz ne zaupam tožilstvu.

Tudi... To pomeni tako kot Janša?

Ne, ne, ne. Janša ne govori o tožilcih. Janša govori o sodnikih, to je njegova stvar. Dejstvo pa je, da našemu tožilstvu ne zaupam. Vem, kako so vodili postopke proti meni, vem, da je v Mariboru vodil postopke bivši KOS-ovec, sodnik Petar Grdinič, ki še slovensko ni znal, in tako naprej. Dokler bodo takšni ljudje na takšnih položajih in delali na tak način, ne bom imel zaupanja v te ustanove. Zanimivo je tudi, da gospod tožilec na marsikatero prijavo, ki smo jo mi ali jaz vložili, ne reagira, če pa kdo vloži prijavo proti meni, je zadeva čez deset dni že vroča in že dobim pozive od sodišča.

To pomeni, da tožilec še ni prejel ovadbe, ki je bila lani podana proti Brejcu?

Tožilec je že davno prejel ovadbo, ker sem jo osebno nesel na tožilstvo, storil ni pa ničesar. V Mariboru so vas priprli preko noči in

izpustili, ker je nekdo klical v zapor in zagrozil, da bo zapor napaden, če vas ne izpustijo?

A res? To je zame čisto nov podatek, danes prvič slišim za to. No, me veseli, da so še pošteno Slovenci, ki jim je nekaj do tega, da se slovenstvo pri nas ohrani. Prepričan sem bil, da so preiskovalni sodniki dovolj trezno gledali in videli, da gre za konstrukt Bavčarjeve službe, in je to tisto, kar je prevagalo pri meni.

V trenutku, ko so vas izpustili, sta vas šiško in Jerič obtoževala, in ni bilo govora o kakšnem konstrukt. Šele kasneje sta spremenila pričanje. Vi ste njuni izjavi obelodanili pričanje. Vi ste junji izjavi obelodanili pričanje. Se vam je to v tistem trenutku, tik pred volitvami, zelo dvignilo rating?

Ko se je evidentno pokazalo, da sta povedala o tistem Dušanu in podobnih zadevah, ko sta bila v priporu popolnoma ločena in ni moglo priti do nekaj dogovarjanj, je bilo to, kot se temu reče, pika na i. Seveda sem sklical novinarsko konferenco, vendar pa bi takrat v demokratični deželi notranji minister letel, letel bi tudi predsednik vlade, pri nas pa se ni zgodilo nič. Pri nas se je to nekako potiskalo na stran in se čaka na bolj ugoden trenutek za udarec. Če bi slovenskemu sodstvu in tožilstvu bilo zadevo tega, da se pride do resnice, bi to zadevo že zdavnaj ustavilo in proti drugim ljudem sprožilo te prijave oz. zahteve po procesuiranju, ne pa da ostaja na tem in, kot sem že rekel, čaka ugodni trenutek, kdaj bo spet lahko udarilo.

Potem je v redu, da je to pred lokalnimi volitvami?

16, ki v tem trenutku najbolj visoko kotirajo v ministrstvu za obrambo, kupimo dober raketni sistem.

NEURESNIČLJIVE SANJE

Na predvolilnih plakatih ste imeli Kozlerjeve zemljevide Slovenije: Istra, Trst, Celovec so naši.

Mi vemo, da tega sna slovenskega naroda ne bomo mogli več uresničiti. Mednarodnih določb ne bomo kršili. S tem mislim na mejo z Avstrijo in Italijo. Z mejo v Istri pa je drugače. Istra namreč nikoli ni bila Hrvaška in dejstvo je, da je Istro dobila Hrvaška šele po 2. svetovni vojni.

To pa zato, ker so beograjski komunisti, lepo po domače rečeno, nategnili Slovence, da bomo dobili Koroško in Julijsko krajino nazaj. Dejstvo je, da mi ne zahtevamo cele Istre, temveč vsaj mejo na reki Mirni.

Ta del Istre moramo dobiti nazaj! Istra bo sicer v naslednjih desetih letih postala samostojna, se bo odcepila. Po podatkih, ki smo jih dobili iz nekaterih geostrateških virov iz zahoda, bo Hrvaška zelo majhna. Odcepile bi se naj Slavonija, Dalmacija in Istra.

Kdo so geostrateški viri?

To so razne inštitucije, ki jih ima zahod. Tam preučujejo razna gibanja skupin, strank in podobno.

Se pravi, da imajo svoje opazovalce...

...obveščevalce. Povedati moram, da je področje bivše Jugoslavije in tudi Slovenije

vah ste postavili ekstremno nacionalistični program. Slovenijo Slovincem...

...no, to ni ekstremno nacionalistično. Mi še vedno

Z BRZOSTRELKO

Morda. No, zanimivo, da se to pokriva z lokalnimi volivami v jeseni in prepričan sem, da gre za delovanje določenih političnih sil, ki hočejo onemogočiti SNS. Dejstvo je, da gre SNS v nos večini strank. Mi se ne prodajamo in si ne ustvarjamo raznih fevdov - kot nekatere druge stranke v raznih družbah.

Na primer...

Na primer družba za ceste, železnice...

(NE)STROKOVNJAKI MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

Janša bo verjetno odletel. Mnenje?

Sam ne bo odletel, verjetno ga bo kdo moral peljati, saj sam ne zna leteti.

Resno. Janša ima vse manj možnosti, da ohrani ministrski stolček?

No, ne strinjam se z njegovim konceptom vodenja vojske. Slovenska vojska mora biti slovenska, dobro izurjena, dobro oborožena. Nič od tega slovenska vojska ni. Dobra oborožitev ne pomeni, imeti motorne sani, ampak imeti človeka, ki bo znal pešačiti v snegu in ki se bo znal boriti, ki se bo z veseljem boril. Kar pomeni, da je treba pozabiti, da bo komandni kadro sestavljen iz ekstremno močnih zagovornikov JA. Želim, da bi slovensko vojsko vodili strokovnjaki, ki bi mi lahko odgovorili na vprašanje, kakšne helikoptere bi potrebovali. Zadnjič sem jim naštél kakšnih 8 tipov helikopterjev in predstavniki ministrstva niti vedeli niso, da so to helikopteri. Mislim, da se mogoče oborožitvi pogovarjati parlament.

Osebo sem za to, da namesto nekaj letal F

neskončno prepleteno z obveščevalci vsaj petih, šestih obveščevalnih služb.

Ki počnejo...

...vse mogoče. Predvsem pa zbirajo podatke. Moram pa reči, da je po izjavah nekaterih teh gospodov najlažje delo v Sloveniji. Tudi tajni dokumenti pricurljajo na svetlo in nobena tajnost ne ostane tajnost. Konec koncev sem, mislim da v Republiki, prebral, kako je gospod Janša govoril z nekim ameriškim novinarjem o nekaj tajnih stvareh.

PROBLEM Z NESLOVENCI BI UREDILI V ŠTIRIH MESECIH

Vizija SNS. Združitev na levi 12. marca, nekakšna koalicija na desnici. Kje je tukaj SNS?

SNS bo ostala v sredini. Mi smo pravzaprav ultra levo- desnosredinska stranka. Kadar je kaj dobrega za slovenski narod, mi to podpremo, ne glede na to, kam nas to uvršča. S političnimi porokami se naša stranka samo še bolj kristalizira. Kako bo s temi strankami, ki se združujejo na levi in verjetno v kratkem na desni, pa bo pokazal čas.

Program dela pred lokalnimi volitvami?

Smo proti drobljenju občin. Za delitev občin sta predvsem SKD in SLS, ki hočeta majhne, revne občine po vzoru far zato, da bi tam lahko enostavneje vladali. Dejstvo je, da ima cerkev partijsko celico v vsaki fari. Dejstvo je, da se cerkev močno vmešava v državne zadeve.

Mislila sva naslednje: na prejšnjih volit-

vezujemo na teh geslih. Slovenija ima še vedno okoli 20% južnjakov, še vedno je brez dela veliko Slovencev, v bistvu je bilo zelo malo narejenega in čaka nas še ogromno dela.

Ali se je z vašim vstopom v parlament število Neslovencev zmanjšalo?

V nekaterih konkretnih primerih, v določenih firmah, smo to dosegli. Na nivoju parlamenta pa tega ne moremo doseči, ker prihaja do skupnega delovanja LDS, SKD in seveda ZL. Samo ciljna publika je različna. Tako kot LDS in ZL podpirata Bosance in Srbe, tako je v Sloveniji 57 tisoč. Potrebovali bi 46 glasov in te stvari bi uredili v štirih mesecih.

Kako?

Gospodi, ki ni slovenska, bi odvzeli državljanstvo in jih poslali domov. Treba je povedati, da so ti ljudje ob plebiscitu glasovali proti samostojnosti Republike Slovenije, a se o tem ne govori. Dejstvo je, da je bilo proti samostojnosti 200 tisoč ljudi.

NOBEN KURNIK V SLOVENIJI NE BO OSTAL CEL

Predvidevate, da je bilo teh 200 tisoč ljudi Neslovencev?

Tako je. Mogoče je bil med njimi tudi kakšen Slovenec, saj so v vsakem narodu izdajalci, to vemo iz naše zgodovine. Večina pa jih je bilo južnjakov. Lahko smo prepričani, da nam bodo v primeru kakršne koli godlje skočili v hrbet.

Mi smo na zadnjem zasedanju postavili poslansko vprašanje, kaj je z naslednjo zadevo:

hrvaški HDZ, ki je organiziran kot stranka za Slovenijo, pomagal je pa organizirati gospod Peterle, je imela v Ljubljani pred slabim mesecem sestanek, na katerem so se

dogovorili, da bodo, če Hrvaško doletijo mednarodne sankcije in Slovenija ne bo pomagala Hrvaški, začeli s terorističnimi akcijami v Sloveniji. Rečeno je bilo dobesedno, da noben kurnik v Sloveniji ne bo ostal cel.

Tu so še Bosanci, ki zahtevajo, ne prosijo, ampak kar zahtevajo, da se jim v Sloveniji zgradi 5 mošej, ker jih je 70 tisoč. Lahko pričakujemo tudi medsebojno teroristično delovanje med Srbi, Bosanci in Hrvatmi.

Ste nastopili proti tem izjavam?

Še večkrat. Vendar se na tem področju nič ne naredi.

Tole o kurnikih so hude obsodbe. Kako ste dobili te podatke?

Res je, to so hude obsodbe. Sprožili smo poslansko vprašanje, potem pa vse tiho je bilo. Imamo svoje vire. Hrvat, ki je bil na tem sestanku, je pretašen pritekkel k nam in je to povedal. Naša obveščevalna to tudi ve. Upam.

Med vojno ste se borili. Tudi nekaj članov stranke. Ali se lahko ponovi zgodba o SNS, ki brani z orožjem Slovenijo?

Absolutno. To je dolžnost vsakega Slovenca tudi po naši ustavi. Čeprav so najprej hoteli sprejeti, da se lahko upira z nekakšnim pasivnim odporom, ne z orožjem. To je edinstven primer. Verjetno je to mišljeno tako, da kažeš osle, da obešaš bele zastave ali pa mogoče, če kakšen ženski spol gre s tistimi soldati spat, da ima vsaj picajzle in jim na ta način spodjeda moralo in zdravje.

Kaj so picajzli?

Sramne uši.

ZBIRATELJ, LETALEC, POTAPLJAČ, ZALOŽNIK...

Pred kratkim ste izdali knjigo?

Knjiga ima naslov **Slovenska partizanska potrdila**. To je numizmatičen segment, ki je v svetu izradno cenjen. *Slovenija je namreč edina, ki je med okupacijo izdajala svoj denar*. Moram povedati, da nam Evropa to zavida. Pri nas pa ni interesa za to. Trenutno bele podpirajo in jih kujejo v nebo. Na vsako hišo jim hočejo postaviti nekakšne plošče. Kar naj jih. Se bo vsaj vedelo, kje so bili doma izdajalci.

Knjigo sem izdal v samozaložbi. Minister Capuder ni hotel, da bi knjiga dobila finančno subvencijo.

Letos bom izdal novo knjigo, verjetno tudi v samozaložbi. Te knjige so zelo drage, gre za barvni tisk na umetniškem papirju in podobno. Tudi numizmatična tematika.

Kaj pa hobiji?

Orožje imam rad, pa aviacija, to je moj krasen hobi. *Ravno v petek sem letel čez hrvaško Istro in sem gledal, kje mora biti slovenska meja. Prav lepo je bilo.*

Pa potapljaštvo?

Tudi. Sedaj bolj penzionistično, včasih sem se več potapljaj. Lani sem bil na Maldivih na otoku Kuredu. To je potapljaški raj in odprt za javnost šele štiri leta. Bil pa je strogo zaprt otok samo za raziskovalne kolonije in moram reči, da sem videl vse. *Srečal nisem samo barakud, mant, pa janše.*

Zbirateljstvo...

Ja, orožja so mi kar nekaj pobrali. Imam pa nekaj prekrasnih kosov starinskega orožja. Zbirke nisem obnovil. čakam, da mi bo gospod Bizjak blagovilil dati orožni list,

vendar mislim, da mi ga ne bo. Pa tudi ta oblast ne. Niti meni niti ostalim Slovincem.

Včasih so vam menda grozili. Se te grožnje še pojavljajo?

še vedno. Vendar ne nosim orožja, pa tudi policijske zaščite ne potrebujem, ker bi moral paziti še na tiste gospode, če bi prišlo do kakšne godlje.

Vozite pa Volvo. Enega najvarnejših avtomobilov. Pred kratkim ste kupili novega.

Tisti Volvo je bil po eksploziji bombe, ki so mi jo podstavili, uničen. Moral sem kupiti drugega.

VEEEEELIK REVEŽ

Bi rekli, da sodite med bogate Slovence v cashu? Dragi hobiji, knjiga v samozaložbi, ki je stala okoli 50 tisoč DEM, letos je na vrsti nova knjiga...

Tisk je bil drag, 44 000 DEM. Ne vem, če sem bogat Slovenec, če se primerjam z nekaterimi sem pravi revež. Veeeeeelik revež.

A z menoj?

Ne, recimo s kakšnimi, ki na stolčkih sedijo.

Tudi jaz sedim na stolu.

To je stol, ne pa stolček. Drugače pa... Saj ima vsak priložnost postati bogat. S mo v demokratičnem sistemu, ki smo si ga izbrali, tržna merila so jasna...

...torej, če si bil v pravem trenutku na pravem mestu, si postal poslanec in si postal bogat...

Ha, ha, ha! Rekel bi, da kot poslanec zaslužim veliko manj kot prej. Recimo, zadnja plača je bila 219 tisoč SIT. S tem, da sem tukaj od jutra do večera. Pa še na kakšen sprejem moraš iti. Na sprejem je luštrio iti, če ti paše. Sestanki so konstantno, treba se je ukvarjati s stranko... Je pa res, da so nekateri obogateli. Naši begunci, kot so Lap, Eržen, so bili dejansko na podnu, so bili na dnu. Sedaj so se dvignili. Za naslednji poslanski mandat bomo stvari poostriili in vsak poslanec bo moral podpisati, da bo v primeru izstopa moral povrniti stroške stranki. Stroški niso nižji od 50 tisoč DEM.

Pa vseeno. Samo knjiga, letos nova, če to seštejemo, je to skoraj 90 tisoč DEM...

Pa kaj.

No, plača je okoli 3 tisoč DEM. To pomeni, da ste bili prej bolj bogati, da imate finančno zaledje?

Brez dvoma, saj to govorim že ves čas.

SNS FINANČNO (NE)POMAGA ŠTUDENTOM

Izjavili ste, da SNS večkrat pomaga tudi študentom z denarnimi prispevki, če pride kak študent k vam po pomoč...

...jo dobi. Vedno damo študentom določena sredstva, razen če gre za kakšne zabjantske prošnje. Subvencionirali smo kar nekaj diplomskih izletov. Vendar iz svojega žepa.

Lahko tole popravim? Študentom NE date vedno denarja. Pred kratkim so vas študentje novinarstva prosili za finančno pomoč za študijsko potovanje.

No, saj sem rekel, v kakšnih primerih ne damo denarja. Ne moremo pa ga dati vedno. Mi, recimo, ne moremo in ne smemo štipendirati študentov. Lahko pa damo enkratno pomoč. Imeli smo

že primere, ko so prosili za pomoč za študij v Ameriki, pa konstantno mesečno pomoč in podobno.

DRUŽINSKE ZADEVE

Ali drži, da bi naj bil vaš brat sodelavec hrvaške vojaške obveščevalne službe?

Ne, to ni res. Res pa je, da se je boril v naši vojni. Ker je pirotehnik, je mislil, da ga bodo aktivirali v našo vojsko, a je Slovenec in to je napaka, če bi bil južnak, bi ga že hoteli. Potem je šel v Hrvaško vojsko in je tam služboval, mislim da 13 mesecev. Bil je povsod v prvih bojnih linijah: Osijek, Vukovar, Dalj, Mostar... Vendar že dolgo ni več tam in kljub izkušnjam, ki si jih je tam nabral in bi naši vojski lahko koristile, ga naša vojska noče. Verjetno ne potrebujejo strokovnjakov.

Uradna obrazložitev...

...uradna obrazložitev je bedasta. Kot če vi mene vprašate, ali imam šoferski izpit, pa bi odgovoril, joj, tale puščj je že pa od večeraj v tovarni vžigalic, kjer ga bodo predelali v bakelitne lutke. Takšen odgovor je dobil iz ministrstva za obrambo.

POGOVOR S FRANCETOM TOMŠIČEM

Predsednik Neodvisnosti- Konfederacije neodvisnih sindikatov Slovenije, ki je bil 7. decembra 87 vodja stavkovnega odbora v Litostroju in v času starega režima pobudnik ustanavljanja strank. Tedanje izjave so mu prinesle evropsko publiciteto.

Sedaj je aktualno združevanje sredinskih strank. Zanima me, kako gledate na to kot soustanovitelj prve naše nekomunistične stranke (SDSS)?

Profilacija strank na Slovenskem je še čisto na začetku. Kar je levo, bi bilo lahko tudi desno in obratno. Zato sem do združevanja "sredine" precej skeptičen, saj prevzemajo vlogo desnice in bi se morali tako označiti. Če gledamo klasično razporeditev, bi morala biti Združena lista leva stranka, če pa gledamo, kaj zastopajo, potem vidimo, da še vedno zastopajo kapital. Torej so še vedno ekstremno desna stranka. Seveda to ni razvidno iz njihovega programa, saj program sploh ni pomemben, ker imamo v vseh strankah približno enake programe - glede delodajalcev, sociale, tržnega gospodarstva, ekologije... Razlika je v tem, da imajo daleč večji vpliv na gospodarstvo, na kapital, na kadrovanje kot tiste stranke, ki se imajo za desne. Verjamem v preobrazbo te stranke, vendar bo ta trajala desetletje.

Leta 87 pa je bilo najprej potrebno postaviti večstrankarski sistem. Začelo se je na izrednem zboru delavcev v Litostroju, kjer je deloval iniciativni odbor SDSS, ki je takrat edini resnično zastopal delavce, v nasprotju s takratnimi delavskimi sindikati. To je bil prvi iniciativni odbor v takratnih vzhodno-evropskih komunističnih deželah. Iz njega se je naslednje leto razvila SDSS, ki je bila sploh prva novoustanovljena stranka na Slovenskem. Takrat smo že vedeli, da je potrebno organizirati tako sindikate kot stranke. Vedeli smo, da v monopolnem političnem sistemu ni prostora za pluralnost sindikatov. Če pa imamo monopolni sindikat in pluralnost strank, obstaja nevarnost, da se ta monopolni sindikat popolno spolitizira in dela majhne revolucije kot npr. v Rusiji in Romuniji.

In združevanje strank?

Mislim, da je združevanje na takoimenovani sredini potrebno, podpiram to, vendar bi jih

Ste bili poročeni?

Ja, sem bil poročen. 9 mesecev. Sem zdržal. Ha, ha, ha!

Je kaj sadov?

Ja, en sad je. To je sin, ki bo star 22 let in študira v Jeruzalemu v Izraelu na dveh fakultetah. Ko bo končal, se bo vrnil. Študira pa bližnjevzhodne odnose, pravzaprav gre tukaj za diplomatsko zadevo, ker ima tudi ekonomijo, mednarodno pravo. Na drugi fakulteti pa študira daljnovzhodne študije, kamor sodi tudi učenje japonščine.

Namerava se vrniti. Bo dobil službo?

Absolutno. Ha, če bo Peterle v zunanjem ministrstvu, tam prav gotovo ne, ker ima moj sin o cerkvi približno enako mnenje kot jaz. Organizacija, ki je slovenski narod tako tlačila, pa izjemala, ne more biti zelo cenjena.

TUDI PRAVLJIČAR?

Je res, da ste grozili zaročenki, dekletu, z orožjem?

A, da mora pred oltar, a kaj? Ha, ha, haha...

Ne.

Aha? Ja... Takole je bilo. Zaročenki sem rekel, da naj leže v posteljo, potem pa sem šel ven in se oblekel v maskirno uniformo, vzel mitraljez in sem napadel. Med tem časom smo dali 6000- vatne zvočnike na vsako stran in smo igrali himne, ampak samo afriških dežel, s

označil kot desnico. Že v času DEMOS-a so bili proti sprejetju zakona o privatizaciji in soodločanju, kar pomeni, da so že takrat delovali kot desnica. Žal mi je tudi nekaterih kolegov, ki so zaradi pragmatizma zabredli tako globoko. Seveda želim novi stranki, da postane resnična liberalna stranka, saj v Sloveniji ne moremo odkrivati novih polj v politični tautomeriji.

Kaj pa mislite o ponudbi za združitev vaše stranke s SKD?

To je bila največja neumnost, ki jo je izjavil nekdo iz SKD, no, ne bom rekel neumnost, ampak nesmisel, da bi se SDSS združila z njimi in SLS. Če bi se SDSS združila s SKD, potem bi pa dejansko dobili novo SZDL.

Krščanski demokrati so, na nek način, sredinska stranka - tudi na socialnem področju. Mi smo levo od njih, torej levo sredinska, desne od njih pa so povsod liberalci, predstavniki kapitala. Vendar je ta stvar pri nas popolnoma zamešana in prepričan sem, da se bodo šele na naslednjih volitvah stranke lahko malo bolj profilirale.

Prvenstveno se ukvarjate s sindikatom. Kakšna je vloga Neodvisnosti v sedanji sindikalni sceni?

Močno se trudimo, da bi bilo vsaj vodstvo sindikata pluralno. Zavzemamo pa se za socialno tržno gospodarstvo, ekonomsko demokracijo... To pomeni, da ima nosilno vlogo kapital; vendar pa se pojmuje delojemalce kot enakopravne in tiste, ki izboljšujejo stvari ter dajejo pradože. Pripravili smo zakon, ki namesto upravnega odbora predvideva nadzorni svet, v katerem bi delojemalci imeli paritetno zastopstvo. Pred približno letom dni smo zahtevali spremembo Markovičevega zakona o podjetjih. Poslali smo vladi predloge, kako se naj vgradijo varovalni mehanizmi. Tako smo zahtevali, naj se pri SDK ustanovi posebno institucijo, ki bo nadzorovala ustanavljanje by-pass firm. Glavni problem so nekateri sindikati, ki še zastopajo interese delodajalcev, tako da nismo mogli sprejeti kolektivne pogodbe in zakona o nadzoru menežerskih plač. v njih sedijo ljudje, ki živijo deset let nazaj.

PETER BRECL

tem da je ona morala igrati Eskima in je gradila iglu za obrambo in postavljala okrog protitankovsko polje. *Ampak jaz sem prišel, jo zavzel, sem jo vzel in bilo je blazno dobro, ha, ha, ha...*

A ste si izmislili to pravljico?

Kakršno vprašanje, takšen odgovor.

Slišala sva namigovanja...

...jaz grem k vsaki ženski z brzostrelko. Dve, tri brzostrelke nosim s seboj.

Kako pa to, da Polonca Dobrajc hodi po Ljubljani z dvema psoma?

Ker pravi, da moram imeti za njo dva mitraljeza in dva psa. Imamo pa sedaj doma..., naredila sva poseben konstrukt za ruske hrte. Na hrbtu bosta imela takšen konstrukt, kot so ga včasih imeli bosanski konjički za minomete, midva pa imava to pripravljeno za mitraljeze.

Sta zaročena?

A s psom?

Ne, s Polonco?

Ne, zaročena nisva, zakaj bi pa morala biti. To pomeni tri oklice v cerkvi in podobno.

Torej ponosno poveste, da živita na koruzi zaradi določenih razlogov?

Tako je.

BOJANA IN MATJAŽ

V ZNAMENJU ŠAHOVNIC

V zaporu na Povšetovi

Dva metra široka in približno tri metre visoka siva kovinska vrata se odpro. Izstopi ženska v plavi uniformi s svetlo zeleno namazanimi vekami. Barva je tako močna, da se zdi, kot da bi se na semaforju prižgala zelena luč. Obraz trd in kamenen, postava robata, glas osoren. Za njo pride na plano še sedem uniformirancev. Varnostnikov. Vzdlolž pustega dvorišča, mimo katerega pelje prometna ulica, se postavijo kot redek sprevod.

"Dobro je, naj prinesejo," zakliče krepak varnostnik srednjih let. In prišli so na zapor obsojeni, izpraznili velike rumene posode v smetnjak in v hipu je čuden sprevod izginil za sivimi vrati.

Na stenah hodnika, ki vodi v upravne prostore polno slik, diplom in priznanj. Na prvi sliki šahovnica z dvema konjema.

"Ta ključ odpira vsa vrata, res bi bil hudič, če bi ga izgubil," pravi vzgojitelj. Iz hodnika, ki je prežet z vonjem kave, gremo v druga nadstropja. Lojze je napravljen v sive hlače, sivi suknjič in svetlo modro srajco. Spominja na hodečega mrliča. Ne nasmehne se, se ne zjezi. Ali je sploh sposoben čutiti? V pisarni, čisto na vrhu, je okno tako visoko, da moram stopiti na prste, da zagledam ljubljanski grad. Letošnje leto je dvajseto, odkar sedi za to mizo.

"Kaj vse počnejo tukaj? Jokajo, prosijo, tolčejo po mizi... Pa pravzaprav ni važno," in že tako redkobesedni Lojze se zopet zapre vase.

"Na zaprtem oddelku je prostora za šestdeset pripornikov. Včasih je skoraj prazen, včasih pa polovijo celo skupino in se v hipu napolnijo vse postelje."

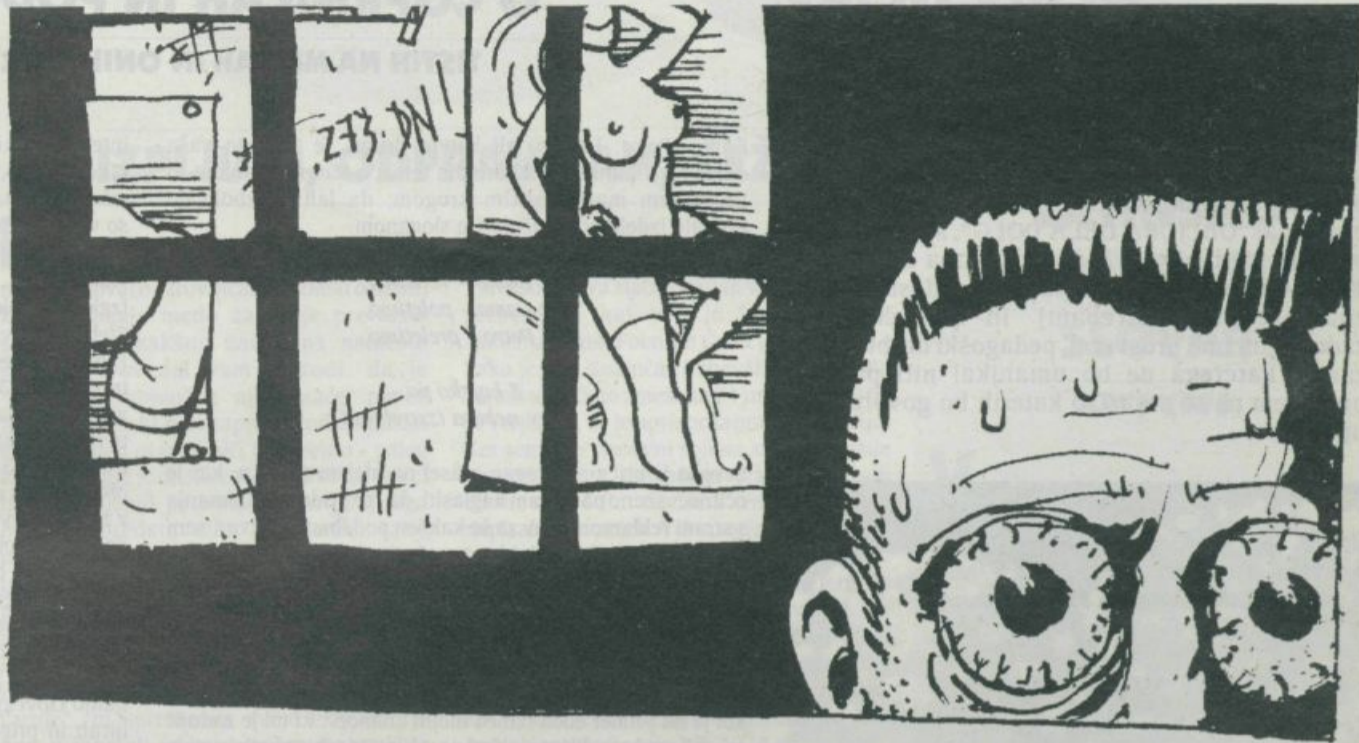
S čudežnim ključem odklepa in zaklepa vrata, na katerih so narejeni kukalniki. Postopek spominja na živo razstavo ali pa živalski vrt.

Plakat jabolk izstopa na steni celice polodprtega oddelka. Vse ostale stene, s paznikovo pisarno na koncu dolgega hodnika vred, so polepljene s plakati "pomankljivo oblečenih mladih dam." Alija se ukvarja s prodajo jabolk.

"No, bom se, ko pridem ven."

Na odprtem oddelku me štirje moški vabijo,

- Munchenska policija je sporočila, da je bavarska prestolnica prepojena z velikim številom priložnostnih prostitutk. Vzdevek "priložnostne" so dobile, ker je menda njihov glavni motiv za delo, ki ga opravljajo, sproščanje seksualnih fantazij. Denar nej bi kljub nekaj tisoč markam mesečnih dohodkov bil šele na drugem mestu. Je pa res, da so priložnostne prostitutke v večini primerov predstavnice srednjega razreda.

naj si grem ogledati njihovo sobo, ker je najlepša. V sobi so štiri postelje, zakajeno je. Ob vsaki postelji leži vsaj ena knjiga.

"Največ berejo vojne romane, pa akcijske, normalno," pravi pripornik - knjižničar, ki je odgovoren za tisoč knjig. V vsaki celici je nepogrešljiv šah. Nekdo ga igra na računalnik, ki so mu ga prinesli, verjetno od doma. Okna so zamrežena. Nekatera kvadratasto, nekatera samo vodoravno. Špranje okoli okna zijajo tudi do enega prsta široko. Če zavese so, so postrani nabite na belosivo steno.

"Sem pa pridejo fantje, da se malo polepšajo," trdi manjši moški, ki ga namerava zaposleni frizer polepšati. Pleša se razteza od čela do temena.

Sledi zobozdravstvena ambulanta, pa ordinacija zdravstvenega tehnika, klubska soba. Vsi ti prostori so okusno opremljeni s slikami. Večina je narisanih v impresionističnem slogu, le da so barve temnejše. Nekatero slike imajo izrazito temne barve, druga skupina pa je narisana v živih barvah. Kot da bi prišel na galerijsko razstavo. Topla kmečka hiša z vrtom in lipo pred vhodom. Nekje vpreženi konji, ki drvijo po vasi navzdol in zdi se, kot da bi se pripravljalo na nevihto. Le nekaj je oljnim umetninam na platnu skupnega. Vse so narisali zaporniki in nobena ni podpisana. Sence, režeči obrazi, prestrašeni pogledi, sramežljivost, ravnodušnost. Vse v enem samem koraku na hodniku odprtega oddelka. Na vseh treh hodnikih je ta trenutek 200 obrazov, 200 moških, obsojenih na do enega leta zapora. Zaradi manjše kraje, nesreče, pretepev, neplačevanja preživnine za lastnega otroka...

"Grem, da obdelam tistega. Še malo, pa bo

moje pripravniške za socialno delavko konec. Po tem bom prodajala knjige," pravi mlado dekle, obraza polnega raznobarnih šmink in pudrov. Za njo na steni sloni največja šahovnica, kar sem jo kdajkoli videla. Ne vem, zakaj jo uporablja. Siva kovinska vrata se s truščem zaprejo. Po cesti, le nekaj metrov stran, pa vse polno prometa.

TANJA MARKOVIČ

- Poljska policija je aretirala večjo dobro organizirano skupino kriminalcev, ki so se ukvarjali s kraji avtomobilov v Nemčiji.

Prijeli so več vzhodnoevropskih bossov in njihovih dobro oboroženih vojakov. Vsi so veterani neslavne afganistanske ekspedicije.

ZAPORI SO PREŽIVELI! IZMISLITE SI NEKAJ DRUGEGA!

Zapori so danes še vedno najbolj razširjena in uveljavljena oblika kaznovanja storilcev kaznivih dejanj. Trdna in neomajna družbena institucija, sredstvo države za nemoteno delovanje družbe.

Z državo, predvsem slovensko, je nekaj narobe. Marsikaj je narobe s kaznovanim aparatom, ki vključuje celotno pravosodje. Zapor je koristen za oblast, predvsem zato, ker omogoča nadzor nad podrejenimi razredi. Uvaja disciplino, odpravlja deviantnosti. Kazen je sredstvo, s katerim se nekoga naredi za neškodljivega. Je odplačilo škode oškodovanemu, torej državi, posamezniku, ki mu je nekdo ukradel denarnico ali pa mu grozil s kladivom, je nekaj, s čimer storilca kaznivega dejanja začasno odstranimo iz družbe.

Danes velja, da je zaporna kazen zelo neprimerno sredstvo za poplavljanje vedenja kaznovanih. Ali je zapor res edina možna institucija, ki lahko pozitivno (negativno) vpliva na posameznika? Že Nietzsche je dejal, da je vrednost kazni v tem, da vzbudi v krivcu občutek krivde. Prav "slaba vest" pa je tista, ki je med kaznjenci zelo redka.

Zapori ne zmanjšujejo kriminala, število kaznivih dejanj in storilcev se ne spreminja. Specifično življenje v zaporu producira nove kriminalce. V njihovem subkulturnem okolju so solidarni, hierarhično organizirani in pripravljeni na sodelovanje v marsikaterem novem podvigu, samo da pridejo "ven". Ko je zapornik izpuščen iz zapora, se poda novim dogodivščinam naproti z upanjem, da ne bi prehitro spet prišel v kremplje pravosodja. Tudi če bi posameznik, ko pride iz zapora, rad ustvaril neko novo življenje, ga družba popolnoma izolira, etiketira; njega, kakor tudi njegovo družino, prijatelje. Kaj preostane človeku, ki ne more dobiti zaposlitve, ko ga zapustijo vsi prijatelji, družina ga pomilovalno obsoja? Spomni se, da je v zaporu

imel "prijatelje". In ti mu bodo z veseljem ponudili sodelovanje v "nečistih poslih".

Kaj bi se z zapornikom moralo še dogajati, razen zgolj izvrševanje sodbe? V slovenskih zaporih delujejo tudi gospodarske enote, v katerih se kaznjenci lahko zaposlijo in si tako krajšajo čas ter nekaj tudi zaslužijo. Prevzgojna služba, ki jo sestavljajo socialni delavci, vzgojitelji in psihologi, naj bi zapornike vzgajala, resocializirala, pripravila in tudi omogočila pošteno življenje izven zaporniških celic. Sliši se lepo, žal pa, kot smo že prej povedali, si vsak kriminalcec, ki je kdajkoli prišel v zapor, zada nalogo, kako postati boljši, nabirati si izkušnje.

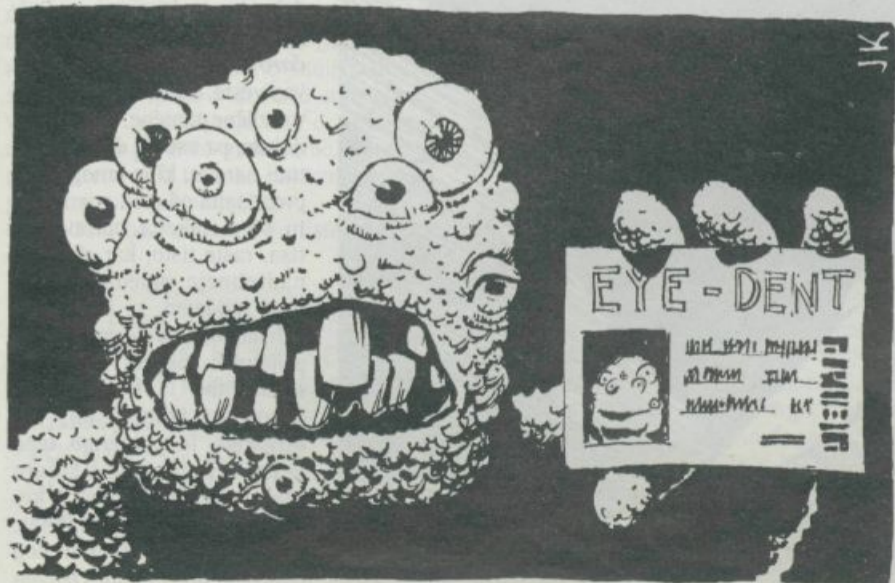
Zakaj potem zaporna kazen še vedno obstaja? Današnji zapori so zakrnela institucija, ki, po mnenju nekaterih, obstajajo le zaradi svoje vztrajnosti, zaradi tega, ker pač nekaj mora biti.

Mogoče pa obstaja še kakšen način, ki bi tiste posameznike, ki se ne držijo družbenih pravil, moralnih, etičnih, kulturnih, političnih in drugih, kot moderno pravimo: resocializirali? Ne vem, verjetno je naloga pristojnih, da se zamislijo nad prej naštetimi dejstvi in dejansko nekaj spremenijo!

Nehote pa si postavljam tudi naslednje vprašanje: kako je s pravico države do kaznovanja, kje so meje državne oblasti? Po drugi strani pa: ali lahko opredelimo odgovornost posameznega storilca nekega dejanja (kaznivega) glede na odgovornost do družbe? Kako pa je družba oziroma država odgovorna posamezniku - državljanu? Ali mu zagotavlja prosta delovna mesta, stanovanje, sredstva za preživljanje, košček kruha vsak dan?

Ob koncu pa bi se še spomnila bivšega pripornika, ki mi je nekoč dejal, da ceni vsakega lopova, ker je pošten, ne pa tako kot ljudje, ki predstavljajo državo in kradejo nam, revežem.

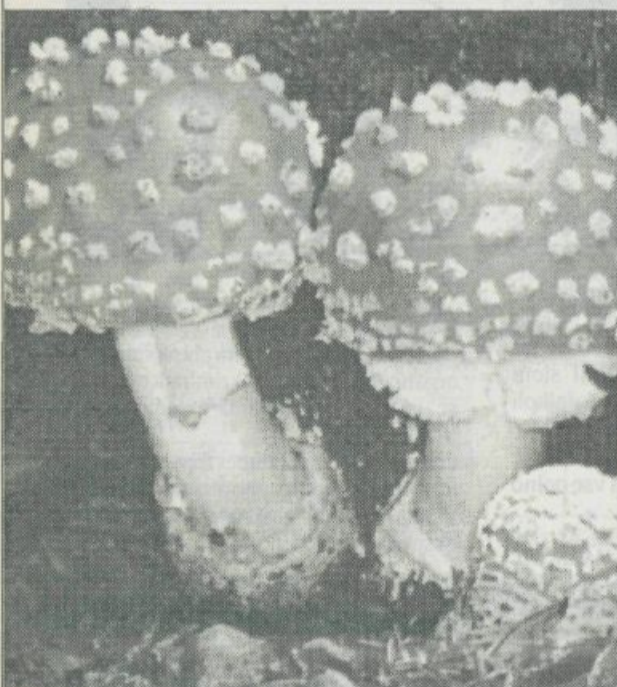
BOJANA

Kako spreverneš Žida v islamskega fundamentalista? Fermentiranega pošlješ Gadafiju, da ga vzida v temelje nove palače.

NORE GOBE

Spoštovani in cenjeni moji dragi bralci! Ker vsi, kar nas prebira visoko kvalitetni in še bolj prodajani časnik TRIBUNO, poznamo pregovor, ki pravi, da: "OBLJUBA DELA DOLG", se bom tokrat posvetil temi, ki vam jo že nekaj časa obljubljam. Tema je nadvse zanimiva (tako, da zadostim vašim znanjazeljnim potrebam) in podučna (da zadovoljim tudi prosvetni, pedagoški del bralstva, zaradi katerega ne bo umanjkal niti poduk), predvsem pa so stvari, o katerih bo govora, zelo uporabne.

Kadar govorimo o coprnica, si vedno najprej predočimo njihovo osnovno orodje (o katerem smo že v prejšnji številki obširneje razpravljali), s katerim so uspešno opravljale formacijske in posamične prelete naše ljube domovine. Seveda je to orodje metla, ki je morala že zaradi stabilnosti babe, ki jo je jahala, imeti precej odebeljen štil. Vendar pa sam štil ne nudi letalnega zadovoljstva, opremljen mora biti tudi z različnimi dodatki, ki se nanj mažejo. O tem, kako so babe štil mazale (je bilo to od leve proti desni ali obratno; od zgoraj navzdol ali od spodaj navzgor...), seveda ni vredno govoriti. Večje pozornosti pa je vredno samo mazilo, ki so ga dotične dame uporabljale.

Najprej, da gremo lepo po vrsti, se bomo posvetili pripravi mazila. Kot osnovo, ali če hočete polnilo (balast), navadno vzamemo mast ali olje. Olje je lahko od navadnega sončničnega (jedilnega), do onega, ki si ga sipljete na solate (torej bučno, olivno etc.), lahko pa uporabite tudi lanenega, katerega vonj sicer ni prav blagodejen našim vohalnim organom (je pa bolj pri roki raznim slikarjem in vodovodarjem). Lahko se poslužimo tudi raznih masčob, ki jih v domači kuhinji ne manjka (margarine, masla, zaseke, ocvirki itd.). Res je, da je pri zasekah in ocvirkih potrebna določena mera opreznosti, saj vam ocvirki lahko nehote zaide v kakšno telesno odprtino, kar je pri poznejšem obvevanju s partnerjem precej zoprno in neprijetno, pa tudi o kakšni posebni estetiki ni ne duha ne sluha. Torej, če lahko kako vplivam na vas, uporabite raje olje (olivno je še najboljše) ali pa margarino (če se osločite za Ramo,

Gamo, Petro, Lojzko, ali katero drugo, je to čisto vaša odločitev). Lahko pa izkoristim temo, o kateri je govora in namignem marketinškim krogom, da lahko izboljšajo prodajo izdelkov z pričujočim sloganom:

*Z Ramo - vzletimo,
z Gamo - poletimo,
s Petro - preletimo.*

*Z Lojzko pa -
se v nebesa izstrelimo!*

Seveda je pričujoči slogan zrasel na mojem zelniku, kar je očitno, vseeno pa moram naglasiti, da - če pride do zanimanja s strani reklamomanov za še kakšen podoben umotvor, sem dosegljiv na Tribuni (lahko se oglasite kadarkoli ali pa kdaj drugič). Bodi dovolj o samo-reklamiranju, vrtno se raje nazaj na temo, kateri je ta prostor namenjen in odmerjen. Govorili smo o masti. Seveda se boste vprašali, kaj je osnovni namen masti, oziroma, zakaj ne bi zadeve izpeljali direktno (nekateri bi kar v žilo!). Te strani so namenjene ravno takim, kot je na primer eden izmed mojih znancev, ki mi je zadnjič omenil ravno to dilemo, zakaj ne v žilo. Pri teh stvarih je malo drugače kot pri onih uvoženih substancah, ki jih tako na veliko konzumirate. Tukaj je potrebna določena mera občutka, če hočete estetike. Govorim seveda o obredu. Obred je sestavni del letanja na metli, saj brez tega ne moreš niti z Adrio v Ameriko; najprej se pokloniš prodajalki kart, na oltar položiš svojo žrtev (denar) s katerim plačaš njo, karto, pilota, stevardese, in še vso administracijo, šele nato se lahko vsedeš v letalo in poletiš. Avion, ki te pelje, pa je potrebno namazati (s korozinom), ravnatoka tudi metlo (z mastjo). Pri metli pa je zadeva predvsem cenejša (nevarnost je le ta, da te sestrelijo, zaradi kršenja zračnega prostora), pa še bolj praktično je, saj lahko napravo nosiš s seboj (si predstavljate ljubljanskega japija z metlo, recimo na Wall-streetu?). Še vedno vam nisem odgovoril, zakaj je potrebna mast. Preprosto. Mast je ta, v katero vmešamo zadevščino, ki se ji reče "nora goba".

Najprej vam bom naložil nekaj vrstic o tem, zakaj se goba tako imenuje, šele nato pa se bom posvetil pripravi masti. Kot ste lahko že uganili (ali pa tudi ne, saj z vašo naravno

inteligenco nisem seznanjen, njena velikost ali višina pa je, tako ali tako, odvisna od intenzivnosti zakajanja, ki vam je tako ljubo), torej, ime "nora goba" izvira iz izkušenj onih, ki so v preteklosti imeli opravka z gobo, o kateri sedajje teče beseda. Seveda ni vsaka goba goba. Tudi ni vsaka goba, "nora goba". "Nora goba" je samo ena goba. Ta ena goba pa izgleda takole:

Steblo ji je visoko, takole "od oka", kakšnih petindvajset (25) do trideset (30) centimetrov (cm), in nekako na dveh tretjinah (2/3) njene višine ji okrog in okrog stebela poganja zavesica z majhnimi, simpatičnimi čipkami (morda ravno od tu izvira čipkarstvo na slovenskem?). Na vrhu (torej na treh tretjinah - 3/3) pa tudi kakšna borovnica in lisička se bo znašla v košarici in kozarčki, torej, ko boste tako nabirali gozdne plodove, vam bo v očih vskočila "nora goba", ali v strokovnem jeziku AMANITA MUSCARIA. Že ob pogledu nanjo človeku zaigra srce, saj nastopa v skoraj vseh pravljicah in pripovedkah, če že v pisani besedi ne, pa vsaj v ilustracijah. Si lahko sploh zamislite knjigo pravljic za otroke, v kateri ni niti ene same mušnice? Seveda pa nastopajo vedno poleg palčkov in škratov in dobrih gozdnih vil. In tudi vam se bo odprl pogled v pravljicni svet, le previdni morate biti (da ne bi za vedno ostali v njem, kakor na primer Mary Poppins). In pa seveda čistega srca, drugače se vam skratki in škratulje ne bodo prikazali. Tako nas vsaj učijo pravljice, ki so nam jih pripovedovale stare mame ob krušni peči v dolgih zimskih nočeh (ko so okrog vogalov stekali partijski psi vohljali za še preostale slovenske tradicije). Ah, kako romantično. Meni jih sicer stara mama ni pripovedovala, toda lahko si predstavljam, kako naj bi to izgledalo. Kmečka idila na slovenskem.

"Nazaj k naravi!" je zaklical Rousseau! "Nazaj!" Mušnica, ta čudovita, tolikokrat opevana goba. Omenjajo jo že v Egiptu, kot obredno gobo, s katero so si prikljali prednike; omenjajo jo v Rusiji, precizneje v Sibiriji, kjer jo razni vrači uporabljajo kot sredstvo kontakta z onostranstvom; poznajo jo Kelti, pa Vikingi, ki si iz nje pripravljajo napitke za v boji; pozna jo Islam, oziroma njegova mistična veja Sufiji, ki jo prav tako uporabljajo v svojih obredih. Še bi lahko našteval, kdo vse jo pozna, pa bodi dovolj. Vsi tisti, ki radi brskate po zaprašenih knjigah in vas bo tole branje navdahnilo, lahko dobite tudi seznam, ki vam bo vsaj v grobem olajšal brskanje in vas napotil na prave naslove.

In sedaj, tisto glavno! Tisto, kar že ves čas čakate, da bom povedal! Tisto, zaradi česar ste se sploh lotili branja vsega tega. Tisto...!

Lepo po vrsti. Najprej gobo najdemo. Navadno ne raste sama, saj ljubi družbo sebi podobnih. Starejša literatura pravi, da raste v čarobnem krogu in da je v letalne namene dobra le ona, ki raste v sredini. Krogu navadno pravimo čarovni ris. Nekateri izmed vas veste, da ris uporabljamo v različne namene, od klicanja duhov, pa vse tja do..., no ja, tudi narava, ki je mnogo bolj prebrisana od nas, pozna ris. In sredi takega, naravnega risa, raste tisto, kar si bomo nadvse boljše ogledali. Gobo torej najdemo, si jo поблиže ogledamo, ji naklonimo nekaj prijaznih besed in se ji opravičimo (stvar etike).

Nato jo izkopljemo, "ne utrgamo, jo položimo lepo nežno in z občutkom v košaro (ne v polivinilasto vrečko, ker se nanjo prime vse uporabno), in jo srečno in lahkih nog ponese proti domu (zraven

- TRETJIČ

ŽAUBAH

si lahko žvižgate ali pa prepevate domoljubne pesmi, toda to je stvar okusa in razpoloženja).

In že smo v ljubem nam domu. Sedaj pride ono glavno. Gobo najprej očistimo zemlje, smrekovih iglic, ki jih je navadno poln klobuk, tako, da je goba "kot bi jo iz škatlice vzeli". Nekateri pravijo, da je dobro pri takšnih opravilih imeti rokavice (saj se spomnite možaka iz onega romana ime rože, ko je imel ob bridkem mu koncu jezik ves moder?). Torej gobo operemo, vzamemo nožič, ki mora biti v ta namen že prej posvečen in blagoslovljen (to lahko naredite sami in za to ne potrebujete kakšnega duhovnjaka), gobo primate z DESNO ROKO in ji olupite rdečo kožo z LEVO ROKO! Če boste gobo pripravljali za druge in ne zase, potem lupite z desno in držite z levo! Napotek je čisto praktičen, saj oni, ki poznate malo te stvari veste, da je desna tista, ki daje in leva ta, ki poseduje. Sedaj je goba že okopana, klobuk ji je olupljen, torej moramo odstraniti le še resice, v kateri se nahajajo pod klobukom. Sam proces malce spominja na čiščenje golobic, le da le te nimajo letalnih učinkov. Pred seboj imamo torej lep, snežno bel klobuk, očiščen vseh pritliklin, ki jih ne potrebujemo za nadaljnja izvajanja in jih lepo pospravimo, da jih bomo lahko ob naslednjem obisku gozda pustili tam (vrtno naravi, kar je njeno). No, in sedaj lepo vzamemo mast, ki smo jo v ta namen popreje lepo raztopili, da je lepo tekoča (ne sme pa biti topla!) in vanjo vmešamo nadrobijeno (in ne narezano ali nasekljano) gobo. Vedar pazite! Maslo ali margarino postane po nekem času žarka, tako, da je boljše to vmešati v olivno olje. In še ena važna stvar! Količine so strogo omejene! Ne pretiravajte! Pričnite, če že na vsak način morate, z malimi količinami! Z izkušnjami si boste pridobili potrebno znanje in vedenje, ki bo koristilo tako vam kot prihodnjim generacijam.

Za konec še majhen namig. Vsi vemo, da gobe pozimi nekako nerade rastejo, zato si jih lahko tudi sušite (nekateri jih menda celo zamrzujejo v skrinjah). Vsak resen kulinarič vam bo povedal, da so suhe gobe med najbolj cenjenimi. Postopek čiščenja je enak, le ko so očiščene jih lepo nanizajte na nitke in jih obesite na prepih. V ta namen je nekako najbolj primeren prostor zaprašeno podstrešje, ki je polno starega pohištva; knjig, ki jih nihče več ne bere (verjetno v gotici), miši in duhov preteklosti. Na takem podstrešju posušena mušnica vam nudi nepozabne trenutke (coca-cola je nula) v dolgih, dolgočasnih zimskih večerih. Preprosto jo snamete iz nitke, si jo vtaknete med zobe in jo žvečite. Ostalo pride samo.

Tako. Sedaj mi preostane le še to, da vam napovem, o čem se bom predvidoma (če mi bo kruto uredništvo to še v naprej dovoljevalo) v naslednji številki razpisal in razgovoril. Na dolgo in široko (kot mi je v navadi) se bom razpisal o Indijancih. To sicer ne paše ravno v domačo etno sceno, vendar mi je mišljenje, da o njihovem obredništvu prekleto malo vemo. Torej, če mi bo sreča mila in nebo naklonjeno, vam pošiljam poln koš poljubčkov. Čisto, čisto na koncu, pa še tisto obvezno opozorilo:

TUKAJ NA TRIBUNI SE DISTANCIRAMO IN NE NOSIMO NOBENE ODGOVORNOSTI ZA KAKRŠNOKOLI VAŠE NORO POČETJE IN KRUTO, PREZGODNJO SMRT, V ZVEZI S PREJ NAPISANIMI!!!

vaš ETNOMANN - ljak

Zakaj so na prelomu, vsi zadeti?
Ker vohajo lim.

ETNOcene

FRAN WIESTHALER:

LATINSKO SLOVENSKI SLOVAR

KRES 1993

Vprašanje: "Poje petelin kikiriki ali ciciriki?"
Odgovor: "Naj poje petelin tako ali drugače, založba KRES ga je prjela za vrat, ga oskubila in ga nataknila na raženj." Pojasnilo: Petelin je bil v Galiji bojni simbol rimskih čet. Rimljani so govorili latinsko in takrat so petelini peli še kikiriki. Kako pa je pel slovenski petelin (Gallus), prepustimo strokovnjakom.

Pred menoj je knjiga, za katero lahko mirne vesti rečem, da je založniški podvig! Podvig stoletja! Naložba za naslednje stoletje! Knjiga, ki nikakor ni materialna, finančna naložba, temveč predvsem duhovna. Knjiga, katere vrednost se bo pokazala v prihodnosti. O čem govorim? Govorim o prvem, od skupno šestih zvezkov (ostalih pet bo izšlo v naslednjih letih), latinsko - slovenskega slovarja, katerega zasnova sega celo stoletje nazaj v preteklost.

Zgodovina:

Leta 1895 so ljubljanski gimnazijski profesorji ustanovili odbor, ki naj bi sestavil latinsko slovenski slovar. Ta naj bi bil obsegu gesel obširnejši od takrat izdanih slovarjev. Odboru je predsedoval Fran Wiesthaller (1849 - 1927), takratni gimnazijski ravnatelj. K delu je pritegnil večino takratnih profesorjev latinščine in po petnajstih letih trdega dela se je pri tisku zaradi pomankanja finančnih sredstev zataknilo. Prišla je tudi prva svetovna vojna in po njej gospodarska kriza, tako da prvi zvezek, ki obsega črke A, B in deloma C z Uvodom v latinski jezik, izide šele leta 1923, celoten prvi zvezek pa leta 1925. Tiskanje podpre škof Anton Bonaventura Jeglič, vendar zaradi poznejšega usihanja škofijskega fonda tiskanje popolnoma zastane. Leta 1928 izda Bradačev slovar, do danes večkrat ponatisnjen, ki pa se nikakor ne more meriti s pričujočim delom. Nato sledi druga svetovna vojna in za njo obdobje, o katerem na tem mestu ne bomo izgovarjali besed, vsi pa vemo, kaj nam je prineslo.

Sedanjest:

Živimo v času, ko se navkljub majhnosti, ki nam jo nekateri vcepljajo že desetletja, lotevamo velikih in pogumnih dejanj. To vsekakor velja za založbo KRES. Natisniti slovar latinskega jezika, ki se ga je v preteklih desetletjih oprjela nekakšna obročnost, je velika stvar. To je podvig, ki je za majhno založbo velik zaloga. O pomenu, ki ga ima knjiga takšnega značaja, seveda ne gre pomišljati, saj je ob ponovnem oziviljanju klasičnih gimnazij potreba po takšnem delu, vse prej, kot pa majhna.

Vizija prihodnosti:

Želja vseh nas je, seveda, da bi naši vnuki, če že ne sinovi, s ponosom in dvignjeno glavo hodili po svetu, kjer bi vsak vedel, da je Slovenija tista država, v kateri Ministrstvo za kulturo podpira tiste pogumne projekte, ki niso le v domačem slovenskem, temveč v evropskem merilu Veliki.

nadomestiti s pisnimi. Tako je npr. za 17.st.

Valvasor prava zlata Meka in v njem si lahko preberemo, kaj vse je hudega strila zamenjava zeli Foenum Graecum z daturo - kako je bila služinčad Vrhovškega gospoda zaradi tega čisto zmešana 24 ur, na koncu pa še verjela ni, da je uprizarila pravo komedijo. Ker sem že v osnovni šoli na smrt sovražila pisanje obnov domačega branja, se tudi tokrat ne mislim truditi s tem, da bi vam napisala povzetek Valvasorjevega zapisa. Imate pa srečo, da se ga je lotil Obscurator v stripu in se vam ni treba truditi niti s tem, da zgodbo vizualizirate v svoji glavi. Če ste slučajno rojen skeptik in se bojite, da je v tem strip-povzetku preveč umetniške nadgradnje, potem vam pač ne kaže drugega, kot da odvijete v bližjo knjižnico in sežete po Valvasorju (izdaja iz L. 1978 na str.208). Z recepti, zaradi katerih bi jih dobili po riti, se ne ukvarjam oz. jih ne dajem v javno uporabo, vam pa v zameno nudim nekaj zagovorniških receptov. Verjetno vam bo koristil nasvet, kako pregnati glavobol. Naj vam zaupam, da ga navadno povzroče zaurki, ki se te primejo, če te kdo grdo pogleda. Takrat je najbolje, če vržete tri žive (žareče) ogleje v mrzlo vodo, se nato trikrat z roko potegnete po čelu in rečete: "Toj te bot!". Ker se zavedam, da radi veste, kaj govorite, vam povem, da magični rek "Toj te bot!" ne pomeni prav nič drugega kot: "Izpljuni, odpravljam, beži."

Če ta zagovor vašemu glavobolu ni prišel do živega, je najbolje, da poskusite z drugim. Tudi pri tem vzamete mrzlo vodo in vanjo vržete žareče ogleje. Nato greste ven iz hiše in vodo zlijete "raz sebe" (preko sebe) in pri tem rečete: "Saj bo kmalu dobro!" Predpostavljam, da vas je glavobol tokrat zares zapustil, kajti oba recepta sta vzdržala stoletno preiskusno dobo in sta dokazano učinkovita - osebkom, ki kljub zagovorom tarnajo zaradi bolečin v glavi, pa lahko pomaga samo ljubi Bog.

Res je, da je komaj začetek marca, vendar: vsak čas bo trava ozelenela, ptiči bodo začeli peti in neznanško vas bo vlelo v hribe. Preden se boste svojemu bledičino, od študija oslabiljeno konstrukcijo uspeji odvleči do prvega tisočaka, bodo na svet prišli že novokračni, stari pa se bodo leno pretegovali na soncu. Nikar ne zaupajte biologom in njihovim dezinformacijam, da kaže niso nevarne oz. sovražne človeku, da zbeže takoj, če te je zaslišijo....

Skratka, te neslanosti pustite teoretikom, vi pa se raje oborožite z zagovori zoper kačji plik, da ne boste potem, ko se vas bo kakšna od njih prijateljsko dotaknila, zganjali panike na urgenci. Eden od učinkovitejših se glasi:

*"Tam stoji ta silna skala,
tam gori leži sv. Semberjevs,
prišla je mati božja Marija devica,
da zemski črv tebi ne more nič škodovati."*

(Ne pozabite vsake vrstice povedati trikrat!)

Ker je moj prostor žal omejen, se od vas poslavljam, vendar z obljubo, da vas bom naslednjik seznanila s tem, kako spoznati oz. prepoznati copranco, ter seveda, kako ukrepati, če vas katera izmed njih dobi na piko. Spregovorila bom tudi nekaj besed o delanju toče, kar mestne dece ne tangira kaj dosti, vsak vaški krkolin pa ve, da to ni mačja sala. Skratka, kar nekaj stvari imam še na zalogi, če me bo gospod Etnomann le pustil do besede. Pa lep pozdrav,

ETNOFRAU

TOMAŽ KOBLAR

**VSE, KAR STE SI
ŽELELI VEDETI O
HARE KRIŠNA, PA SI
NISTE UPALI
VPRAŠATI**

Za vas sprašuje brez dlake na jeziku Matej, odgovarja pa ravno tako bhakta Uroš Lebar, danes in prihodnjic.

1. Če so moški in ženske duhovno enaki, zakaj potem gibanje nima ženskih gurujev ali voditeljev?

Kvalifikacija za guruja ni, da je moški ali ženska, temveč njegova vdanost Bogu. V naši tradiciji so mnogi primeri ženskih gurujev in duhovnih voditeljic. Tudi dandanes so lahko ženske duhovne učiteljice in tudi so (npr. Jadurani iz New Yorka). Ženske so tudi dandanes predstojnice templjev, v katerih živijo tako moški kot ženske. Ženske tudi pridigajo in imajo predavanja v templjih. Tvoj dvom torej nikjer ne vzdrži.

2. Seks je čudovit in naraven del življenja. Zakaj si ne privoščite tega zadovoljstva?

Kaj je naravno? Naša prava narava niso potrebe telesa, pač pa potrebe duše in odnos duše z Bogom. Vsi vedo, da nas seks ne more zadovoljiti. Ali so morda prostitutke, ki seksajo praktično ves dan, najbolj srečne in zadovoljne osebe na svetu? Ali pa so morda bolj srečni svetniki, modreci? Čudovito zadovoljstvo je tisto, ki se stalno povečuje; materialno zadovoljstvo je omejeno, medtem ko je duhovno zadovoljstvo brezmejno. Preverjeno v praksi. Če hočeš sprjeti v roke diamante, moraš najprej odvreči kamenje. Človek je edino bitje, ki lahko reče "ne" nižjim nagonom materialnega telesa. Pomen spolnosti se v naši družbi pretirano poudarja. Spolnost ima svoj namen: reprodukcijo.

3. Ali ni neprestano mantranje neke vrsta hipnoza?

Ne. Hipnoza je oblika spanja, recitiranje Božjega imena pa v človeku prebudi vzvišena spoznanja in visoko čistost inteligence. Če ne verjamete, poskusite sami. Resnično deluje.

4. Ali ste sekta?

Kaj je sploh sekta? Je to vse, kar ni krščansko, kar ni pravoverno? Smo morda sekta samo zato, ker nas je Sloveniji malo, ker smo drugačni? Ali lahko potem po isti logiki imenujemo krščanske misijone v Aziji in Afriki za sekto?

Znanstvena definicija sekte je skupina, ki se je ločila od prvotnega učenja. V našem primeru spadamo v eno od štirih verodostojnih nasledstev učiteljev, ki so zapisana v Vedah. V Vedah piše, da učinkuje samo tista mantra, ki je prenesena preko teh štirih nasledstev. Mi pripadamo Brahma Madhva Gaudiya Sampradaji, oz. smeri bhakti (vjajšnavizem), ki je tisočletna tradicija vdanosti Bogu. Je starejša od budizma in tudi hinduizma (karkoli naj bi to pač bilo) in krščanstva. To ni samo vera, kakor to razumemo danes, ampak večna aktivnost duše. Ne poznamo verskih, nacionalnih, rasnih, kastnih, socialnih razlik. Ne obstaja indijski ali evropski Bog. Mi priznavamo vse ostale religije in preroke.

5. Nekateri ljudje pravijo, da jemljete mamil.

To je nesmisel. Dandanes ljudje ne vedo, kaj je prava sreča. Ko nas vidijo, kako plešemo pred Prešernom, si mislijo, da smo malo nori ali pa pod vplivom mamil. Ljudje se ne znajo razvedriti, zaplesati, če niso vsaj malo pod vplivom opojnih sredstev, alkohola. Niti stari niti mladi. Nakar svoje lastne zavore in aktivnosti projicirajo na nas. Če si vsaj malo duhovno napreden, se ti v očeh odraža sijaj duše, na obrazu pa stanje uma in ta sijaj prihaja od blaženosti in duhovne sreče, ne pa od mamil, kot trdijo nekateri zavistni, frustrirani opazovalci. Duhovne prakse ne moreš zares izvajati, če si zasvojen in če si slab. Povsod smo znani po tem, da se borimo proti drogam, alkoholu in kajenju. Hvala za vprašanje.

DUHOVNICA V BHAKTI YOGI NANDIMUKHI

Kdaj ste se prvič srečali s Skupnostjo za zavest Krišne, bhaktami?

Kot novopečeno študentko psihologije me je zanimalo znanje o duši, česar pri študiju ni bilo. Kar sem iskala pa so mi dali bhakte, ki so imeli v sebi notranje zadovoljstvo, bili so sijočih obrazov, peli so sveta imena, privlačila me je zvočna vibracija, glasba je bila prijetna. Srečala sem jih na ulici.

Kakšen je položaj ženske v tempeljski skupnosti - ali imate enaka opravila kot moški?

Ti pojmi, moški - ženska, so na materialni osnovi. Postati zavesten Krišne pomeni dvigniti se nad telesno percepcijo. Zato tako

moški kot ženske opravljajo praktično ista opravila, predavajo, kuhajo, prevajajo, ... Gre za enakost. Prava enakost pa dosežemo z razumevanjem naše prave identitete, ko dojamemo, da smo vsi delčki Boga - Krišne. Enakost na telesnem nivoju je mit, saj so eni vedno boljši v tem, drugi v čem drugem. Živo bitje je lahko zadovoljno, ko se učvrsti v svojem naravnem položaju, kot Božji služabnik. Ko vidiš živo bitje na ta način, ga tudi res spoštuj! Gre za naravni položaj vseh živih bitij; vsi smo služabniki Boga - Krišne.

Kaj pa tvoj položaj duhovnice? Pridigaš. Imaš zato kaj pomembnejši položaj v tempeljski skupnosti, malo nenavadno je, da je ženska ...

Moja naloga je, da pomagam ljudem pri izvajanju zavesti Krišne doma, pomagam pa tudi mladim bhaktam. **V bistvu mi položaj, ki ga imajo ljudje v materialnem svetu - slava, bogastvo, uspeh - ne pomeni nič.** Služimo delčkom Boga, na ta način služimo Krišni. Svojo službo razumem kot služenje drugim in tako tudi služenje Bogu - Krišni. Hkrati lahko napredujejo in drugi in jaz! Navsezadnje je vseeno, ali je pridigar moški ali ženska, pomembna je ljubezen, pridigamo tudi iz ljubezni, saj če hočeš nekemu pomagati, ga moraš imeti rad. In to nam danes najbolj manjka, ljubezen med ljudmi.

Duhovna gibanja v Sloveniji

SKUPNOST ZA ZAVEST KRIŠNE-BHAKTI YOGA

Najprej vam bomo poskusili prikazati duhovno gibanje, ki je eno najstarejših. Svoje korenine ima v vedski civilizaciji, ki sega nazaj več kot pet tisoč let. Pripada eni od štirih verodostojnih nasledstev duhovnih učiteljev (Brahma Madhva Gaudiya sampradaya) opisanih v Vedah.

SKUPNOST ZA ZAVEST KRIŠNE deluje v Ljubljani na Žibertovi 27.
telefon 131 21 24 in 131 23 19

Če bi želeli kaj več izvedeti, se lahko obrnete na njih po telefon ali pa jih obiščete. Vsak dan od torka do sobote potekajo predavanja ob 19h zvečer, vsako nedeljo pa je znani "sunday feast" za širši krog ljudi, ki se začne ob 16h popoldan. Okusili boste lahko tudi eksotične vegetarijanske jedi, se predali tradicionalni glasbi spiritualne Indije, pogledali diapozitive ali video.

Če smo odtujeni od drugih, smo odtujeni do Krišne!

Koliko časa si že v templju in zakaj si se odločila za življenje v njem?

V templju živim štiri leta. Po nekajmesečnem izvajanju zavesti Krišne doma sem se želela bolj resno posvetiti zavesti Krišne, zato sem se odločila za življenje v templju, za družbo bhakt. To je naravno za osebo, ki se odloči življenje posvetiti duhovnosti.

V tempeljski skupnosti ste na nek način duhovniki, duhovnice?

Naš duhovni nauk je star vsaj 5000 let, je pravzaprav mnogo starejši od krščanstva. Kakor v krščanstvu tudi pri nas velika večina vernikov živi doma, nekateri pa se želijo bolj posvetiti duhovnosti. Oni lahko pridejo živeti v tempelj, kjer kot študenti in študentke duhovne znanosti dobijo vso potrebno izobrazbo za življenje, pozneje pa se odločijo, ali si bodo ustvarili družino in odšli živeti na svoje, ali pa bodo ostali v templju kot duhovniki. Podobno kot v vseh drugih religijah.

V ljubljanskem templju je 40 bhakt, imamo pa veliko članov, ki živijo doma, hodijo v službo in v šolo. Naše življenje je za zunanega opazovalca strogo, vendar to ni suho odrekanje, ampak v zameno dobimo veliko višje zadovoljstvo. Če nesebično služimo Bogu in vsem živim bitjem, bomo prebudili uslavno ljubezen do Krišne in do vseh živih bitij. To pa je mnogo večje zadovoljstvo kot uživanje mesa, mamil, seksa, ... Petje Hare Krišna mantr spodbuja to višje zadovoljstvo in nam pomaga na poti k spoznanju samega sebe in Sri Krišne, Vsevišnje Božanske Osebnosti. Vsak lahko naredi esperiment in sam preizkusi delovanje Hare Krišna mantr.

*Hare Krišna Hare Krišna Krišna Krišna
Hare Hare
Hare Rama Hare Rama Rama Rama Hare
Hare*

MATEJ POLJANŠEK

Alahov Aladin

(pismo)

VCelju se je odprla islamska molilnica. Na muslimana v RS pride zdaj cca 1 cm² uporabne molilne površine ob vsega petih prostorih velikosti bivalne sobe in preko stotisočglavi množici vernikov.

Na dvajsetkrat večjo množico kristjanov pride v RS tisočkrat več verskih objektov, katerih vsak je po prostornini vsaj stokrat večji, razpolagajo pa tudi z ogromnim arzenalom izredno mogočnih povzročiteljev ropota, ki dosega preko 100 decibelov in imajo domet desetine kilometrov vsak. Kljub

dostopu do vseh ostalih medijev se pridno uporabljajo.

V omenjenem tedniku je uradni predstavnik krščanske organizacije v RS odrekel islamski skupnosti v RS pravico do zunanjega produciranja zvokov (*klic mujezina k molitvi*) zunaj molilnic. Gre torej za očiten monopol nad versko propagando, ki si jo ena verska skupnost lasti le zase. Šolarji in njihovi starši so se ob času že odločno uprli poskusom monopolne verske organizacije, da bi v šole uvedla lastni svetovnonazorski vzorec kot obvezen šolski predmet, z drugimi besedami bi to pomenilo uzakonitev novega, "črnega"

enoumja. Zvočni prostor je nam vsem skupen in kazenski zakonik ga vsaj "na papirju" varuje s pozitivnimi zakoni, sankcionirajoč "kršilce javnega reda in miru". Morda bi kazalo ob prepovedi islamskega oznanjanja časa za molitve - za to prepoved se zavzemajo *krščanski funkcionarji* - pretipati javno mnenje tudi o popularnosti na debelo prakticiranega puščanja krščanskih zvonov *do daske* vsak delavnik in NEDELJO že ob šest petinštirideset zjutraj.

26. 2. 1994

DR. BORIS OGRIZEK, KRANJ

**MEŠANI ZAKONI SO
NAJČEŠČE POGUBNI**

"Prekini z njim", takšen je bil

obrazloženi končni odgovor uredništva mesečnika "MI" deklici Ani na njeno vprašanje, kaj naj počne, ko njen nacionalno neopredeljeni dečko včasih pred njo, ki je Hrvatica, daje protihruške izjave (MI, 11/1993, str. 4). V naslednji številki (str. 2) je bralka Kristina dodala svoj nasvet, ki ga lahko takole povzamem: *naj ne prekine, naj se ne ozira na te izjave, naj le kar največ moli.*

Ko gre za tako važno vprašanje, je še kako koristno slišati sklep človeka, ki si s svojimi izkušnjami zasluži naše zaupanje - dekana Katoliške bogoslovne fakultete Univerze v Zagrebu, dr. Juraja Kolarića, ki ni le ugleden profesor ekumenske teologije, temveč tudi izvrsten poznavalec mešanih zakonov. V osebni razgovoru o gornjem vprašanju in odgovorih mi je ponovil, kar je

nekoč izjavil na predavanju o pravoslavju v cerkvi sv. Frane v Splitu: *"Mešani zakoni se 99 odstotno končujejo pogubno za vero in nacijo. Razlog? Vodijo k verski indiferenci in izgubljanju narodnega občutka."* To je rekel 28. januarja 1993. Jasno je, da gre predvsem za izgubljanje katolicizma in hrvaštva. Praktičen zaključek prepuščam bralcem.

P. VLADIMIR PRIBANIĆ

"MI, list mladih - glasilo katoličke mladeži"
(Zagreb, ožujak 1994, 5000 HRD, str. 17)

Ubogi sosedje in uboga ekumenska teologija.

SAMO RESNIK

NEVROZA

Pri razdeljevanju denarja prisotnost javnosti ni zaželena

Delovna vna študentskega parlamenta v zadnjih štirinajstih dnevih je vredna občudovanja. Poslanci so svoje umske potenciale v študentsko korist razdajali kar dva dni zapored, v torek 22. in sredo 23. februarja, za obravnavo štirih točk dnevnega reda so porabili dve seji in seveda dve sejnini. Torkovo sejo je predsednik parlamenta začel s predlogom, naj se razprava o 19.750.000 tolarjev vrednih investicijah na Kersnikovi 4 in 6, zapre za javnost. Parlament se s tem ni strinjal, potrdil pa je investicije in malo kasneje tudi projekt priprave Temeljnega akta. Na seji v sredo naj bi parlament sprejel proračun ŠOU za leto 1994, vendar pa poslanci o njem niso hoteli razpravljati, saj je bilo gradivo študentske vlade nepopolno in še tega nekateri poslanci niso dobili. Poslanci so zato sprejeli samo pravilnik o projektih delavnicah in denarno podprli sedem študentskih projektov. Parlament je torej tik pred sprejetjem letošnjega proračuna odobril skoraj 20 milijonov tolarjev za ureditev pritličja na Kersnikovi 4 in posodobitev poslovnih prostorov, v pred kratkim odkupljeni stavbi, na Kersnikovi 6. Bistveno pri hitrem sprejetju teh investicij je, da denar ne bi ostal

Kristjan Verbič - eden najglasnejših poslancev

kot presežek proračuna za leto 1993. Poslanci so od vlade zahtevali, da pred črpanjem denarja parlamentu predloži gradivo, kjer bo točno opredeljeno, za kaj je denar namenjen. Za ureditev pritličja na K4 je bil sicer izveden natečaj, samo spračujemo pa se lahko, del katerega nagrajenega projekta je "lesena škatla" oziroma fotokopirnica v pritličju Kersnikove 4. Glede prepovedi prisotnosti javnosti na tem delu seje pa je poslanec **Kurent** izjavil: "Ne gre za tajne investicije, nočemo, da bi kdo mislil, da gradimo Pentagon."

Razprava o načinu priprave Temeljnega akta je bila polna besed o neenotnosti in neusklajenosti študentov, kar naj bi izkoristila država in minirala predlog Zakona o skup-

nosti študentov. Temeljni akt sam bo urejal razmerja med ŠOU v Mariboru in Ljubljani, pokrajinskimi klubi, interesnimi združenji študentov ter študentskimi organizacijami na fakultetah. Vsem tem skupinam je potrebno zagotoviti enotnost in vključenost pri pripravi Temeljnega akta in okrog tega vprašanja še prihaja do nesoglasij, sam Temeljni akt pa nima neposredne zveze s sprejetjem zakona v Državnem zboru.

Poslanci se niso strinjali s predlogom, da naj bi parlamentarno skupino obeh parlamentov sestavljali samo po štirje predstavniki iz Ljubljane in Maribora. "Kakšen bo ključ za izbiro teh štirih predstavnikov? V parlamentu so določene interesne skupine vsak poslanski klub predstavlja eno,

zato mora biti ključ v povezavi s poslanskimi klubi.", je izjavil poslanec **Kurent**. Predsednik parlamenta je ugovarjal, da bi bila skupina predstavnikov vseh poslanskih klubov prevelika in nefunkcionalna. Parlament je na koncu sprejel amandma, da morajo biti v delovno skupino vključeni predstavniki vseh poslanskih klubov.

Parlament je sprejel nov pravilnik o projektih delavnicah, v katerem je opredeljeno kdaj, zakaj, kako in kdo lahko pričakuje denarno pomoč od ŠOU, priporočeno je, da se vsi, z genialnimi idejami in statusom študenta, seznanite z njim. Poslanci so razdelili še 330.000 tolarjev sedmim študentskim projektom, kar je v primerjavi z dvajsetimi milijoni pravi drobiž.

Špela Stare

PRODAO MARMELADU I AUTOMATSKI DAO ZA PIČE

Danes je en lep dan. Sonce prav nesramno žge na posledice lastnega obstoja in absurd bivanja sem zaostri do skrajnosti. Po dolgem času sem vstal že zjutraj in se napotil v vse prej kot belo Ljubljano. Sem imel izpit. Sem padel kot superdinar. Do polovice je šlo kot po margarini. Sem že upal, da se morda izcimi kaj nad pet, pa pogledaj hudiča, ni šlo. Deset minut sem prav vneta blebetal banalnosti, katere pobere človek tako malodane spotoma, ko bere telefonski imenik ali vremensko napoved. Potem pa pride zoprno vprašanje. Kaj je nek znanstvenik povedal na temo tega in tega. Sem se spomnil, da sem stvar celo prebral, ampak teorije preberem, se zgrozim ali jih toleriram, potem pa vse skupaj seveda pozabim. Kaj mi bo toliko nepotrebne (torej škodljivega) znanja? Menda se ne bom na pamet drkal nekih teorij, ki bi mi samo povzročale neproduktivno gnečo v moji že tako preveč zatohli butici! Gospod profesor so seveda drugačnega mnenja; na izpitu se tudi ne spodobi načenjati takih vprašanj. Ta pridejo na vrsto, ko bom diplomiran star modrijan, in mi ne bo treba več po par ur viseti pred neko pisarno s svinčeno kepo v želodcu, da bom po krajšem paberkovanju izvedel za lastno neznanje. Pa gospoda profesorja je treba razumeti. Ste kdaj pomislili, da vsak študent pride na izpit s povsem svojim in svojstvenim konceptom o tem, kaj je treba vedeti. Profesor je potem pod stalnim pritiskom, ker seveda ne more za vsakega študenta posebej pripraviti posebnih izpitnih vprašanj, glede na predhodno večletno psihoanalitičnosintetično analizo dotičnega kandidata, ki prvič opravlja izpit. Pa nerodno mu je, ko te mora odsloviti brez ocene. Je pa dober občutek, da ti profesor pove, da si opravil pol izpita, da pa se vseeno nauči ostalo polovico. Potem se običajno zgodi, da se res naučiš še drugo polovico, le da si na naslednjem roku vprašan kakšno peresno lahko banalnost, ki si jo vedel že na prvem roku. Sploh pa je pomlad prezgodnja - dekleta se sprehajajo v nespodobno kratkih krilih, in človek se mukoma skoncentrira na hladno per, kaj šele na Durkheimovo pojmovanje svetega. Čedalje manj je svetega - sem videl že preveč brezbožnih reklam s sestradanimi psi in dehidriranimi racami. Bog z vami.

Inkluzivno za Nevrozo M.C.Ashtray

"Lepo je živeti, če je življenje lepo." Aleš Fatur

Splača se biti prijatelj študentskega ministra

V petek 4. marca je v Martuljku zasedal študentski parlament Slovenije, sprejemal je študentsko temeljno ustavno listino, s katero je potrdil koncept Zakona o skupnosti študentov, po opravljenem delu pa so se poslanci lahko posvetili "naravi in rekreativnim dejavnostim". Formalna potrditev temeljne listine zahteva potovanje v Martuljk, sprejem proračuna ŠOU za leto 1994 pa deset metrov široko dvorano, brez ozvočenja in miz, v kateri je v sredo 2. marca potekala seja študentskega parlamenta. Proračun ni bil sprejet, posvečena mu bo tudi naslednja seja parlamenta. Poslanci pa so sprejeli poslovnik za petkovo rekreiranje slovenskega študentskega parlamenta v Martuljku, finančno poročilo za leto 1993 in spremembe nekaterih pravilnikov ŠOU.

Razprava o proračunu je, kljub velikemu ogorčenju študentske vlade, ostala nekje na polovici, ministri so parlament obtožili, da namerno sabotira njihovo delo, saj brez denarja ne morejo izvajati projektov. Kar pa so pretirane izjave: "Vlada hoče izsiliti sprejem proračuna, v nemogočih pogojih, za vsako ceno," je izjavil poslanec Černjak. Letošnji proračun je sicer vreden 4 milijarde 368.749.000 tisoč tolarjev minister za proračun Oton Lahajnar pa je bil že pohvaljen za njegovo pripravo. Poslanec Kobal je imel pripombe na prevelike minuse Založbe ŠOU in Enote za šport, ki bi po njegovem mnenju z boljšo marketinško dejavnostjo, lahko prinašali celo dobiček. Razprava se je vrtela tudi okrog časopisa, ki ga ravnokar berete, poslanec Strojman je izjavil: "Izguba Tribune nikamor ne pelje, študentski informator je potreben, vendar pa je Tribuna monopolna in neuspešna, zato predlagam, da se ta proračunska postavka ukine." Amandma ni bil sprejet, saj bi posegal v delovanje ministra in na hitro suspendiral en študentski medij.

Finančno poročilo za prejšnje leto je

predstavil bivši direktor ŠOU mag. Vitomir Šoukala, ocenil je, da je bilo preteklo leto finančno in investicijsko zelo uspešno. Premožnje ŠOU se je po njegovih besedah povečalo za 114 odstotkov. Poslance so zanimale predvsem postavke, ki so proizvedle izgubo, na Založbi ŠOU so samo v decembru porabili več sredstev za reprezentanco, kot jih je bilo namenjenih za celo leto. Vodja enote Peter Mlakar se je zagovarjal, da je z večerjo izkazal hvaležnost vsem zunanjim sodelavcem Založbe, ki so za svoje delo premalo plačani. Poslanca Sušina je zanimala milijonska izguba projekta študentski koledarček, ki ga je vodil "znani vseved" Janez Drnovšek. Razlog izgube je neznan, ker vodja projekta do danes ni uspel napisati poročila, ki bi razjasnil okoliščine njene nastanka.

Vodje najrazličnejših projektov so si torej polnili žepe, finančni minister Oton Lahajnar je zato podal predlog, po katerem bi denar za projekte sproti nakažoval samo odgovorni minister in ne vodja projekta. Na ta način bi se zmanjšalo število odredbodajalcev, povečal pa bi se ministrov nadzor nad sodelovci projekta in njihovimi honorarji. "Gre za dodatno centralizacijo, nekateri projekti bodo zaradi birokracije celo stali, vsaj za stalne projekte bi moral biti odredbodajalec vodja projekta," je izjavil poslanec Kurent. Poslanec Verbič je dodal, da se s tem spreminja koncept delovanja celotne ŠOU, saj so bili projekti in avtonomno sodelovanje čim večjega števila študentov osnova dela ŠOU. Kljub pomislekom, so bile spremembe pravilnikov sprejete, zato se splača biti ministrov prijatelj.

Špela Stare

Sejem kadrovskih potencialov TOP JOB

Od 11. do 14. aprila '94 (v Mariboru 6. aprila, v Ljubljani pa 13. aprila) bo študentska zveza AIESEC (za nepoučene: to je mednarodna organizacija, ki povezuje študente, katerih zanimanja so predvsem ekonomija in organizacijske vede) organizirala sejem kadrovskih potencialov in sicer tako za (o pogojih zaposlovanja neosveščene) študente, kakor tudi za podjetja. Le-ta bodo na sejmu predstavila svoje razvojne načrte; predvsem potrebe po novih kadrih, od študentov pa bodo dobila informacije o stanju določenih profilov izobrazbe, nakar bodo med prijavljenimi študenti izbrala najprimernejše mlade kadre. Seveda ni potrebno posebej poudarjati, da se na razpis lahko prijavijo tudi študentje, ki še niso končali študija, zato priporočamo udeležbo v čim večjem številu.

M. K.

Učenje Slovenščine

Zjutraj me zbudi budalka

Filozofska fakulteta v Ljubljani ima oddetek, ki se imenuje Center za slovenščino. Organizira tečaje za slovenščino kot drugi jezik, ki so namenjeni tujim študentom, ki bodo študirali v Sloveniji, diplomantom-skratka vsem ljubiteljem slovenščine.

Letos je v te tečaje vpisanih kar 36 tujih študentov, razvrščenih v tri skupine. Zanimanje narašča, 11. aprila pa nadaljujejo 2. semester svojega učenja.

Za zdaj imajo le začetnike, toda le-te razvrščene po stopnjah predznanja. Veliko kandidatov se jim pridruži kasneje, ko se tečaji že začno.

Celoletni program obsega 560 ur pouka-učenja slovenščine, spoznavanja slovenske kulture in zgodovine. Kandidate junija čaka pisni in ustni izpit iz aktivnega znanja jezika.

"Sem iz Amerike. Ime mi Rachel. Moja mama je Slovenka. Rada sem v Slovenija."

Program izdelajo predavatelji sami-orientirajo se pač po predhodnem znanju svojih učencev. Temelj jim je učbenik Učimo se slovenščine avtorice Martine Ortar Križaj, sami študentje pa povedo tudi svoje želje in potrebe. Organizirajo se tudi različni izleti po Sloveniji in Ljubljani.

"Jaz sem Heidi iz Švice. Tukaj sem, ker moj mož Slovenec. Tu imam tudi punčka in fantka."

Razred je sestavljen iz največ 12 udeležencev. Prihajajo bolj ali manj redno. Odvisno pač. Največ je Amerikanov, drugi so iz Rusije, Avstrije, Francije, Švedske in Španije... Letos je Ministrstvo za šolstvo podelilo 6 štipendij, ostali si pouk plačajo

sami. Za tečaji je veliko povpraševanja in ne mine dan, da ne bi na FF po telefonu iskali dodatnih ur poučevanja slovenskega jezika: za tuje diplomante, direktorje, žene le-teh... Posebnih strokovnih izpitov za učenje tujcev nimajo, izkušnje si lahko pridobijo le na poletni šoli slovenskega jezika ali na lektoratih v tujini.

"Ana sem, iz Švedske. Tu bom drugo leto študirala politologijo."

Kje imajo tuji študenti največ problemov? Prav gotovo pri posebnostih slovenske slovnice. Tanja, ena izmed predavateljic, pravi: "Dvojina jih najbolj tare. Ali pa npr. sklanjatev moškega spola- oče, oča..."

Ja, najbrže je lepo poiskati svoje korenine. Rachel iz Amerike se v Slovenijo vrača vsako poletje. "Vesela sem, da mama me je prepričala, da prihajam z njo kot majhna punčka že. Bi ostala kar tu."

Skupine se rade družijo med seboj in s slovenskimi študenti, ljudmi. "Ma škoda, da so kar zaprti ti Slovenci, ma ne?", misli Luigi, ki bo tudi ostal v Sloveniji.

Zala Volčič

**Nevroza.
Sama banda.**

ŠOLT

Borštnikov trg 2, Ljubljana, telefon: fakturni oddelek: 125-50-21,

posredovalnica sob: 125-40-62

FOTOKOPIRANJE

Novost so nižje cene kopij za študente, ki so člani ŠOLT-a. Pocenitev naj bi bila od 1. marca. Še vedno pa za vas kopirajo vsak dan od 10.00 do 20.15 ure. Rezidenco imajo v VII. bloku študentskega naselja.

JEZIKOVNI TEČAJI

Prva generacija tečajev v poletnem semestru se je že začela, zato ste naslednjič vabljeni šele/že predvidoma 18. aprila, ko se začnejo letošnji jezikovni tečaji. Razpisani bodo tečaji vseh jezikov in vseh stopenj, prijave zanje pa bodo zbirali v ŠOLT-u (VII. blok študentskega naselja v Rožni dolini) od pon. do čet. med 10.00 in 16.00 in v petek med 10.00 in 13.00. Cena tečajev za študente je 6.800 SIT, za brezstatusnike pa 8.800 SIT.

TEČAJ STROJEPISJA

se začne 15. marca.

TEČAJ CESTNO PROMETNIH PREDPISOV

se začne 14. marca. Tečaj stane 2.700 SIT za študente in 3.000 SIT za ostale.

AVTOŠOLA ŠOLT

Inštruktorji so plačani po uspešnosti svojih kandidatov. Cel izpit lahko narediš na kredit. Praktično lahko vadite 10 ur tedensko. Ura vožnje stane 1.150 SIT, ura na motorju pa je malo dražja.

RAČUNALNIŠKI TEČAJI

potekajo čez vse leto in jih ob zadostni udeležbi začnejo udeleženci kadarkoli si zaželite.

RAČUNALNIŠKA DELAVNICA

je samo za vas odprta 24 ur na dan, pod pogojem, da delo na računalniku že obvladate. Za eno uro dela na PC-jih vam zaračunajo 70 SIT, vaše delo pa vam tudi sprintajo na laserskem tiskalniku. Po želji vam sve-

tujejo, nudijo individualno pomoč pri delu, oblikujejo diplome, tabele in grafe ...

SELITVE IN PREVOZI

Hitro in poceni vam lahko razmontirajo in preselijo pohištvo in podobne reči. Včasih uspejo razmontirano tudi sestaviti.

ŠTUDENTSKI SERVIS ŠOLT

posluje v VI. bloku v tistem študentskem naselju. Odprt je od ponedeljka do četrtega med 7.00 in 16.00, v petek in soboto pa med 7.00 in 13.00. Na delo se ne čaka v vrstah. Ob vpisu namreč poveš kakšno delo ti odgovarja: pokličejo te po telefonu, če si iz Rožne, te poiščejo. Za vpis potrebuješ: osebno, indeks, sliko, 200 SIT za članarino, številko tekočega računa ali hranilne knjižice.

Z vpisom v študentski servis postaneš član društva ŠOLT, kar ti prinese popuste pri vseh dejavnostih društva.

POPUSTI

CANKARJEV DOM

8. 9., 10., 11., 18. in 19.3.

Zgodilo se je čisto blizu vas (film) 300 SIT

8.3. Dino Salluz company (jazz) 700 SIT

12.3. in 13.3. Pesmi Edith Piaf 400 SIT

14.3. Manual Barreco (kitara) 600 SIT

15.3. Pohujšanje v dolini šentflorjanski 250 SIT

17.3. Labodje jezero (balet) 350 SIT

SMG

Študentje lahko uveljavljajo popust na blagajni z indeksom.

OPERA IN BALET, DRAMA IN MGL

Študentje lahko z indeksom na INFO točkah ŠOU dobijo kuponček s katerim na blagajni kupijo dve vstopnici 50% ceneje. To pomeni, da za ceno ene vstopnice dobijo dve.

SNG MARIBOR

Karte se dajo dobiti po 50% nižji ceni, seveda s potrjeno študentsko izkaznico.

ŠPORT

IZPOSOJA SMUČARSKÉ OPREME ZA ŠTUDENTE

Smučarski servis KASTNER & OHLER (klet športne hiše) sposoja smučarsko opremo študentom, ki predložijo študentsko izkaznico in osebno izkaznico. Cena smuči in vezi je 250 SIT na dan za rekreacijske in 500 SIT na dan za najnovije modele, snowboarda je 500 SIT na dan in cena Bigfoota je 250 SIT na dan. Kdo je rekel, da študentje ne bodo več smučali, ker nimajo denarja?

ŠTUDENTSKI SERVIS ŠOU

Borštnikov trg 2, Ljubljana, telefon: fakturni oddelek: 125-50-21, posredovalnica sob: 125-40-62

ZAPOSLOTITVE

Izhodiščne cene študentskega dela v februarju so se gibale med 250 in 700 SIT/uro, odvisno od vrste, težavnosti in trajanja dela. Fantje: Izhodiščna cena strokovnega dela je od 600 SIT/uro navzgor. Na voljo so dela v prodaji, komercialni, anketiranja ...

Fizična dela za fante so na voljo ves čas, vendar so bolj ali manj oddana sproti. Kljub na videz dolgi čakalni listi pa je mogoče dobiti delo vsak dan, za kar pa je seveda potrebno čakati v prostorih študentskega servisa. Cene selitev se gibljejo od 350 do 700 SIT/uro ali več, delo v skladišču je plačano okoli 350-500 SIT/uro in delo v proizvodnji okoli 300 do 400 SIT/uro.

Dekleta: Za dekleta so na voljo dela v administraciji, med katerimi ostajajo predvsem zahtevnejše ponudbe, pri katerih je potrebno znanje s knjigovodskega ali komercialnega področja, strojepisja,

menškega oz. angleškega jezika ... Cena takšnega dela se giblje med 300 in 500 SIT/uro.

Pogosto ostajajo dela kot so čiščenje (250 - 350 SIT/uro), strežba (250 - 350 SIT/uro), pomoč v kuhinji (okoli 300 SIT/uro), varuške (250 - 350 SIT/uro) ...

DENARNA POMOČ

Študentski servis nudi svojim članom denarno pomoč v obliki brezobrestnega posojila, ki ga morajo vrniti v dveh mesecih. Višina pomoči znaša 30% od zajamčenega osebnega dohodka v predpreteklem mesecu, dobijo pa jo lahko študenti, ki so v zadnjih šestih mesecih prejeli vsaj eno izplačilo prek študentskega servisa. Trenutna višina posojila je 7.950 SIT.

PRAVNA POMOČ

Študenti pravne fakultete nudijo pravno pomoč sotrpnom. Dobite jih na študentskem servisu vsako sredo med 9. in 11.

Usoda Akadem-skega kolegija

Baragovo semenišče - Akademski kolegij sodi v paleto izjemnih Plečnikovih del. Žal zgradba ni bila dokončana. Z njo je v Ljubljano vpeljal tip centralno zasnovane bivalne stavbe z okroglim obodom in prečnim traktom, ki deli dvorišče na dva dela.

Stavbo so gradili med leti 1938-1941, vendar le do polovice, saj je vojna preprečila dokončanje in predvideno namembnost objekta. Poleg vojne je za izvedbo detaljnih rešitev pri izvajanju del pomembno vplival ohlajen odnos med mojstrom Plečnikom in arhitektom Antonom Suhadolcem ter povojno oblikovanje nekaterih detaljev po načrtih arhitekta Toneta Bitenca. Kljub odsotnosti Plečnikove roke pri oblikovanju detaljev, pa je jasno izpeljana monumentalna poteza stopnišče - dvorana, v prečnem traktu stavbe.

Objekt je občina Ljubljana Bežigrad 5. januarja letos z odločbo začasno razglasila za kulturni spomenik. Predlog za trajno razglasitev objekta za kulturni spomenik bo pripravil Ljubljanski regionalni zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine. Med najpomembnejše organizacije, ki delujejo

v stavbi, sodijo vsekakor: Pionirski dom, pomemben za vzgojo, izobraževanje in zabavo predšolskih in šolskih otrok, Slovensko mladinsko gledališče, Festivalna dvorana, nepogrešljiva za modne revije, valete in maturantske, novoletne, študentske, dijaške in druge plesne, in seveda Akademski kolegij, študentski dom četrte kategorije.

Sedanji uporabniki oziroma najemniki prostorov v Akademskem kolegiju, med katerimi so tudi Študentski domovi v Ljubljani, bodo po vsej verjetnosti ohranili svoj status, saj z denacionalizacijo zaradi statusa kulturnega spomenika ne bi smelo priti do sprememb prvotne namembnosti objekta, to pa je, vsaj v delu, kjer so sedaj študentske sobe, kot že samo ime pove, Akademski kolegij oziroma študentski dom. V primeru, da bi novi lastnik, za gradnjo objekta je namreč večino sredstev prispevala cerkev, postavil popularne neekonomске najemnine za oddajo prostorov, priporočam tistim, ki nameravajo vseeno stanovati v Akademcu, da se vpišejo vsaj na študij teologije.

Študent v Akademcu

Njam Njam

AAA FER	110	313
Agrobar	110	330
AM Trade	115	360
Art klub	200	500
Bežigrad, DD	100	300
BF Domžale	135	320
Črnuče	225	500
Čučnik	130	360
Dairy Queen	120	320
Daj - dam	105	385
Deri	100	300
DIC ⁿ	45	245
Figovec	315	590
Halo pizza NA DOM	195	490
Ica	160	380
Inter Europ	115	350
Intermarket	130	350
Katrcia (Ilirija)	205	450
Ko-Ra bar	205	450
Klasje	115	335
Litostroj, Strojna	100	300
Ljubljana	110	370
Maxi Market	180	450
McDonald's ^s	100	400
Novi Marn	130	350
Novo mesto, DD ⁿ	100	300
Novo mesto, SŠZT	195	450
Papino NA DOM	265	490
Parma ^s	110	310
Pinki - Bežigrad	120	340
Pinki NA DOM	240	480
Pizza Novica NA DOM	215	490
Plava laguna	185	430
Plečnikov hram	160	400
Poljane, DD	60	260
Resta	115	340
Salezijanski zavod	60	260
Semenišče ⁿ	60	260
Vič	130	350
Vič, DD	60	280
Vinska trta	110	330
Železničar, DD ⁿ	10	210

Opombe

N - Samo za notranje študente, tj. študente, ki tam živijo oz. študirajo

5 - Največ pet bonov na mesec

NA DOM - največ pet bonov v kombinaciji na mesec

Prodajna mesta

Kersnikova 4: pon. - čet. 8:00-19:00, pet. 8:00 - 14:00. tel.: 318 454

Rožna dolina: blok IV, pon.- pet. 8:00 - 12:30, tel.: 271 473

njaMB njaMB

Emavs	80	340
EPF	50	320
Halo pizza	70	360
Ježek	80	340
Kitajska restavracija	90	370
Kolodvorska restavracija	60	340
Korotan	80	350
Lačni noj	130	400
Pedagoška fakulteta	50	320
Pohorje	130	380
Slavija	130	400
Stephenson	110	370
Škorec	100	370
Študentski domovi	50	340
Tehnična fakulteta	50	320
Top njam	90	360
Visoka kmetijska šola	40	320

MARIBOR

SNG

8.3.	20.00	Dunjas: TRIJE MUSKETIRJI
10.3.	19.30	CARMEN
11.3.	19.30	SIMFONIČNI KONCERT MARIBORSKE FILHARMONIJE
11.3.	19.30	CARMEN
11.3.	23.00	KONCERT VLADA KRESLINA
12.3.	20.00	Vezovišek: JERMANOVO SEME
13.3.	20.00	Vezovišek: JERMANOVO SEME
14.3.	18.00	Čajkovski: HRESTAČ
14.3.	20.00	Vezovišek: JERMANOVO SEME
15.3.	16.00	Čajkovski: HRESTAČ
15.3.	20.00	Vezovišek: JERMANOVO SEME
16.3.	19.00	Verdi: RIGOLETTO
17.3.	20.00	Dunjas: TRIJE MUSKETIRJI
18.3.	19.00	Verdi: TRAVIATA
19.3.	16.00, 19.00	Vezovišek: JERMANOVO SEME, gostovanje v Kranju
19.3.	19.30	Strauss: NETOPIR
20.3.	17.00	Dunjas: TRIJE MUSKETIRJI
20.3.	19.30	Stein - Böck - Harnick: GOSLAC NA STREHI

DVORANA ŠTUK

8.3.	19.30	GALA KULTURNI DOGODEK - 30. LETNICA KUD STUDENT ali KUD STUDENT SE PREDSTAVI, nastopajo: folklorna skupina STUDENT, akademski pevski zbor MARIBOR, plesna skupina NERO, gosta: županja MAGDALENA TOVORNIK in LUDVIK TOPLAK
8.3.		OTVORITEV RAZSTAVE
9.3.	20.00	KINO (MEMORIES OF AN INVISIBLE MAN, KOMEDIJA) + STUDENTSKA DISKOTEKA
10.3.	21.00	JAZZ, AFRO&LATIN VEČER (d.j. M. Glavič)
11.3.	21.00	ASS-KICKIN' RAGE PARTY (d.j. MMMS)
12.3.	21.00	MADISON CLUB
13.3.		ŠOU MB organizira OBISK MEDNARODNEGA SEJMA GASTRONOMIJE IN TURIZMA GAST '94 V CELOVCU
14.3.	21.00	KINO (GRAUNDHOG DAY, KOMEDIJA)+BRUCOVANJE PRAVNE FAKULTETE
16.3.	20.00	KINO (PERFECT WORLD, AKCIJSKA DRAMA)+STUDENTSKI DISKO
17.3.	21.00	JAZZ, AFRO&LATIN VEČER (d.j. M.G.)
18.3.	21.00	ASS-KICKIN' RAGE PARTY (d.j. MMMS)
19.3.	21.00	MADISON CLUB

ŠOU MB VABI NA DUNAJ:

31.3.	SOUL ASYLUM
8.4.	CLAWFINGER

MKC

Neznani storilec podtaknil požar. Če bo že odprt, bo NIET

S. GRADEC

11.3.94 NIET

G. RADGONA

12.3.94 NIET

MARŠIRA DALJE

Mariborski radio Študent (MARŠ) je neodvisna radijska postaja, ki je redno oddajanje začela 8. februarja 1990. V štirih letih se je skozi vhodna vrata zvrstilo veliko ljudi. Doslej se je izoblikovala močna in

produktivna ekipa sodelavcev, ki delajo radio predvsem zato, ker ga imajo radi. Čeprav jih tarejo finance in honorarji niso vedno nakazani ali pa zamujajo, jih večina vztraja. Tudi zato, ker se imajo

med seboj radi. In če je širom po Sloveniji MTV postal image in opinion maker, potem velja za MARŠ enako. Sicer le za Maribor z okolico, saj je oddajnik prešibek, da bi se slišal dlje, vendar je že to uspeh. Najbolj obiskovane so prireditve, kjer kot organizator sodeluje MARŠ in najbolj razvpite in pričakovane so MARŠeve čage (žuri).

Dvanajst ur rednega dnevnega programa oblikujejo vsaj po dva novinarja, tehnika, špikerja in glasbena opremljevalca. Trudijo se pokrivati kar največ, predvsem alternativo na vseh nivojih. Poslušalci aktivno sodelujejo pri oblikovanju programa. Vedno več jih sodeluje v kontaktnih oddajah in nagradnih igrah. Marševci se trudijo izobraziti in informirati svoje poslušalce, zato je veliko oddaj, kjer predstavljajo novosti - dnevne, glasbene in kulturne. Z določeni glasbi namenjenimi oddajami predstavljajo nove trende, se spominjajo starih in odkrivajo stranske struje. Glasba je torej zelo raznolika, velja pa pravilo, da mora biti v svoji zvrsti kvalitetna. Helene Blagne, Zlatka Dobriča in njima podobnih ne marajo.

Program delajo v kleti študentskih domov na Gosposvetški cesti. Poleg studia, kjer šipa deli tehnika od špikerja, imajo na voljo še eno redakcijo za novinarje, pregrajen hodnik za glasbenike in posebno sobo za šefe in sestanke. Oddajnik je postavljen na Meljskem hribu in nnese tja do Slovenske Bistrice, Ptujja Lenarta in Ruš. Raziskave so pokazale, da je ciljna publika stara od 15 do 25 let, se pa najde tudi nekaj babic in dedkov, ki so jih vnuki in vnukinje prepričali, da je za njihovo srce najboljši rock. MARŠu najmanj naklonjeni so poslušalci srednjih let. Nekaj pa je tudi takih, ki s svojimi nacionalističnimi izpadi poskušajo preprečiti oddaje, ki niso v slovenščini.

Kljub takim in podobnim težavam, ki jih je sicer za vsak dan vsaj ena, pa se Marševci ne dajo. Trudijo se ostati politično nevtralni in drugačni. Sicer pa oddajajo na frekvenci 95,9 MHz stereo. Pa na slišanje!

URŠKA ČERNE

Spiker pri delu

Lepo je v naši domovini biti mlad

Pred štirinajstim dnevi, natančneje 17. februarja, so v zgodnjih jutranjih urah v prostorih Mladinskega kulturnega centra (MKC) v Mariboru intervenirali gasilci. Nekdo je namreč vlomil v prostore MKC, tla in stene polil z bencinom, na šank nastavil nekaj posod z bencinom nato pa podtaknil ogenj. K sreči ni prišlo do eksplozije posod bencina, vsi materiali so bolj tleli kot goreli. Uničena je vsa tehnična oprema, oplesk, pod, in električna napeljava. Škoda je velika. V tolarjih. Škoda je še večja. Ker je okoli 1500 mladih ostalo brez zabave. Mariborski mladini je nekdo vzela (sicer

začasno, so zatrtili ljudje, ki vejo) prostor in feeling, ki so ga skupaj ustvarjali.

Sicer pa je tendenca uničevanja alternativne mladinske kulture v Sloveniji vedno večja. Mariborski MKC je samo postavil piko na i, Maribor pa postaja maksimalno nevarno mesto.

Mladinski klubi izginjajo kot gobe v Sahari, nekateri začasno zapirajo svoja vrata, drugi se levijo v medeninate kafiće žnj kategorije. Uniformirane kelnerce z natupiranimi frizurami se nikakor ne skladajo z glasno, v strgane kavbojke oblečeno klientelo. Žal se praviloma obdržijo tiste prve, saj jim je šank bližje pa se ga zato lažje držijo. Potem vlada nekaj časa praznina, potem pa se začno v nekdanjih alter lokalih zbirati šminkerji, našminkane srednješolke in mopedizirani frajerji, če pa lokal obdrži status nočnega, se v večernih urah iz plesnivih sob pride zračiti kvazi intelekt. Potem zafrustrirani pesniki in pisatelji, ki so v samozaložbi natisnili maksimalno 200 izvodov, neuspešni slikarji in glasbeniki začnejo oblikovati neko jedro, ki postane bit življenja dotičnega mesta. Zanimiva mladina (torej tisti, ki niso Revlon in Ace of Base fani), pa sameva doma, poslušajo lokalno radijsko postajo, briše prah s plošč in čez mejo krade CDje. Postajajo prestopniki.

Po prvem marcu se je zadeva še poslabšala - podražile so se alkoholne pijače. Omama, nujno potrebna za preživljanje dolgočasnih večernih ur se sicer še vedno najde v kleti kakega vikenda, ampak za to je potrebno privoljenje lastnika. Mladinski kriminal se večja. Razlogi so banalni. Preprodaja in poraba droge se večja, predvsem pa se občutno niža starost odvisnikov. Marihuano in hašiš vedno pogosteje zamenja heroin, kokain, LSD in podobno. Tudi cene trde droge so sorazmerno nizke v primerjavi z Evropo. Predvsem v Mariboru. In tako bo postala Slovenija vas z največ odvisniki na prebivalca in največ pocukranimi lokali na kvadraturu. Mogoče si bodo pa spretni slovenski gospodarstveniki izmislili, kako bodo iz tega iztržili največ denarja. Si bodo pa prej ko slej morali zatiskati oči pred svojimi otroci, morali jih bodo nehati kovati v oblake in trdno verjeti, da njihov otrok pač ne uživa mamil. Bojim se le, da bodo prepozno pripravljene spoznati, da je resnica prekleto drugačna od tiste, ki so si jo naslikali.

Zato je tendenca zapiranja, zažiganja, šikaniranja in preurejanja mladinskih zbirališč popolnoma zgrešena. Mladim je treba dati možnost, da sprostijo energijo. In zmotno je, če verjamete, da mlad človek, ki je od jutra do poznega večera zaseden s šolo in poljubnimi fakultativnimi dejavnostmi ali športom, nima želje po tistem čisto pravem, znojnem in glasnem norenju.

Lara Lah

CELJE		
SLG		
8.3.	10.00,15.30	Goldoni - Rozman: SLUGA DVEH GOSPODOV
12.3.	20.30	Pirandello: KOT ME TI HOČEŠ, gostovanje v Trstu
18.3.	19.30	Linhart: TA VESELI DAN ALI MATIČEK SE ŽENI, premiera
19.3.	19.30	Linhart: TA VESELI DAN ALI MATIČEK SE ŽENI
20.3.	19.30	Zlatar Frey: KRI IN KOŠUTE, gostovanje v Kranju

ŠEMPETER		
CRMK		
11.3.	otvoritev razstave: RISBE	avtor: Tomaž Bavčar
12.3.	zabava vas D.J. GOGO	
18.3.	techno party	
19.3.	literarni večer	

DOBROVO		
STRELIŠČE - klub kreativne glasbe		
12.3.	22.00	REAL JAZZ Giulio Angelino, el. violina (Italija) Giovani Maier, ak. bas (Italija) Zlatko Kaučič, ak. bobni (Slo)
25.3.		NIET

HUM		
STRELIŠČE		
16.3.	20.30	GODFATHERS (Anglija) EGO MALFUNCTION (Lj) ALAN FORD & MR. GRE-GOR (N. Gorica)

ILIRSKA BISTRICA

MKNŽ

11.3.		DRUGA LIGA - STARI ROCK 94 MAMOJEBAC (Krk) WHY STAKLA (Osijek) ŽOAMBO ŽOET WORKESTRAO FANCY LAZY (Rijeka)
18.3.	23.00	THE SPOONS (Pula) - promocija nove plošče BUTCHER'S BILL (Kutina)
25.3.	23.00	IN A SPLEEN (Tolmin) OBSCURITY (Ljubljana)

ČRNOMELJ

MK BELE KRAJINE

Tudi tu preživeli požar, tokrat glavni krivec toaster.
19.3.94 NIET

KLUB RADOVLJIŠKIH ŠTUDENTOV

26.3.94	Radovljica	SEMINAR POSLOVNE KOMUNIKACIJE Predava: Edita Kuhelj
---------	------------	--

Informacije in prijave (do 19.3.) na sedežu KRŠ, Gorenjska c. 25, Radovljica, ob uradnih urah: ponedeljek 9.00 - 11.00, v času sestankov ob petkih od 19.30 dalje ali vsak dan na Mladinskem servisu Radovljica. Cena: 1500 SIT, ob prijavi navedite, ali potrebujete prenočišče.

KLUB IDRIJSKIH ŠTUDENTOV

20.3.94	Planica	OGLED SMUČARSKIH POLETOV
---------	---------	--------------------------

Prijave: Integral v Idriji, cena: 500 SIT

KLUB ŠTUDENTOV POLJANSKE DOLINE

12. in 13.3.	Munchen	OBRTNI SEJEM
--------------	---------	--------------

Strokovna ekskurzija, ogled tehniškega muzeja ter znamenitosti.
Cena izleta: 6700 SIT. Prostih je še nekaj mest, pohitite s prijavi.
Informacije: ŠN Rožna dolina, blok 1/335.

KLUB ŠTUDENTOV OBČINE SEŽANA

13.3.94	B51	ŽUR
19.3.94	hotel Triglav Sežana	ŠAHOVSKA SIMULTANKA z velemojstrom Brunom Parmo.

KLUB GORIŠKIH ŠTUDENTOV

V sredo 9.marca prireajo v menzi ŠN mega žur do onemoglosti. Na glasbila vam bodo igrali MAGNIFICO, AVTOMOBILI in DAMIN GAMBIT. Na žuru se boste vsi skupaj borili proti AIDSu, pri šanku boste dobili zelo kvalitetne kondome in to zastoj. Člani KGŠ-a imajo člansko izkaznico 50% popusta pri vstopnini. KGŠ poziva vse goriške študente, ki še niso člani kluba, da se lahko včlanijo v klub na M-servisu v Novi Gorici. Potrebujete sliko in dokaz o študentskem statusu. Ob včlanjevanju v klub vam podarijo koristno knjižico s popusti, ki vam lahko olajša in popestri življenje.

K4

- 13.3. 22.00 **DITKA HABERL (koncert)**
(slo - ever - greeni - forever) Poseben cenovni režim. Priporočajo vam nakup letne roza izkaznice.
- 15.3. 21.00 **WHISKEY PRIESTS (koncert)**
(najbolj vroč britanski folk punk bend. Motorhead ?)
Cena vstopnic je 600 SIT za študente in 1.000 SIT za neštudente, za imetnike članskih izkaznic prost vstop.
- 23.3. 21.00 **CHRIS CACAVAS & JUNKYARD LOVE/HANS OLSON (koncert)**
(novi rock heroji Arizone prihajajo tudi v Ljubljano) Cena vstopnic je 400 SIT za študente in 700 SIT za neštudente, za imetnike članskih izkaznic je vstop prost.

tedenska shema

- pon. 22.00 - 2.00 **OD K4 DO VEČNOSTI: EXPERIENCE OF HIP-HOP & JAZZ**
Cena vstopnic je 150 SIT za študente in 200 SIT za neštudente, za imetnike članskih izkaznic + enega neimetnika je vstop prost.
- tor. 22.00 - 2.00 **JIM BEAM SCENA**
Cena vstopnic je 150 SIT za študente in 200 SIT za neštudente, za imetnike članskih izkaznic + enega neimetnika je vstop prost.
- sre. 22.00 - 3.00 **CESTA 66** (rockerski maraton med 1950 in 1996)
Cena vstopnic je 150 SIT za študente in 200 SIT za neštudente, za imetnike članskih izkaznic + enega neimetnika je vstop prost.
- čet. 22.00 - 4.00 **ŠTUDENTSKI RITM'N'ŽUR**
(zelene zamorklje, dugme čevapčiči in irsko pivo) Cena vstopnic je 200 SIT za študente in 350 SIT za ostalo rajo, za imetnike članskih izkaznic je vstop prost!
- pet. 22.00 - 4.00 **RED BULL ENERGY PARTY**
(med stroji, meglo, energijo Red Bulla in rock'n'rollom) Cena vstopnic je 200 SIT za študente in 300 SIT za ostalo rajo, za imetnike članskih izkaznic je vstop prost.
- sob. 22.00 - 4.00 **SUNLESS SATURDAY (MTV sonce noče zaiti)**
Cena vstopnic je 200 SIT za študente in 300 SIT za ostalo rajo, za imetnike članskih izkaznic je vstop prost.
- ned. 22.00 - 4.00 **ROZA DISCO** (nedeljska gay scena)
Poseben cenovni režim! Priporočajo vam nakup letne roza izkaznice.

KUD

- 9.3. 20.00 **Vesela znanost/ Ciklus predavanj OKOLJE : Peter SKOBERNE - Varstvo narave**
- 11.3. 21.00 **GLEDALIŠČE ANE MONRO - VARIETE**
- 12.3. 17.00 **TRNKOVA SABOTAŽA - otroška lutkovna predstava**
- 15.3.-5.4. 21.00 **LA LA INTIMA - otvoritev razstave predstav režiserja Igorja Stromajerja in dramaturginje Bojane Kunst - videoinstalacije in fotografije.**
16. - 21.3. 21.00 **LA LA VIDEO/AVDIO**
- 16.3. 20.00 **Vesela znanost/ Ciklus predavanj OKOLJE: Ivan MARUŠIČ - Razpota urejanja in varstva slovenske krajine**
- 18.3. 21.00 **GLEDALIŠČE ANE MONRO - VARIETE**
- 19.3. 17.00 **TRNKOVA SABOTAŽA - otroška lutkovna predstava**
- 22.3. 21.00 **LA LA GLEDALIŠČE - Eros Ars Sistem (gledališke instalacije), Mozart in Salieri (kozmozologija umetnosti), Ambienta (geneses), La La Slina (zgodba spiralastega rajanja)**

ŠKUC

- 12.3. - 1.4. **MARKO KOVAČIČ - Naprej v zgodovino, kiparska instalacija**

Ljubljana pod mlečno cesto

NOVI ROCK '94

Novi Rock bo letos prevzel novo podobo: za razliko od prejšnjih se bo raztegnil na dejavnost prekocelega leta. V obdobju februar - maj bi se naj skupine enkrat tedensko predstavile v klubu K4, konec maja pa bo komisija izbrala pet najboljših skupin med nastopajočimi, ki bi naj junija posnele skladbe za kompilacijsko ploščo Novi Rock '94. Studio bo dala na razpolago RTV Slovenija, ploščo pa bosta izdala Škuc-Ropot in založba FV. Skupine bodo nastopile septembra na Novem Rocku v Križankah, v obdobju oktober - december pa bo Založba FV organizirala slovensko turnejo po ostalih klubih. Razpis je bil že objavljen v slovenskih medijih. Rok za oddajo prijav že teče. Skupine naj prijave pošljejo na naslov: **Radio Student, C. 27. aprila 31, Ljubljana** ali na naslov **RTV Slovenija, Tavčarjeva 17, (za Janeta Webra), Ljubljana**. Prijavi naj bo priložena kasetna z dvajset minut glasbe (najmanj dva besedila v slovenščini), kratka biografija in podatki o zasedbi. Edini pogoj za prijavitelje je, da še niso nastopile na Novem Rocku!

za založbo FV Sekulović

CD

koncerti

- 8.3. 21.00 **JAZZ '94 - DINO SALUZZI FAMILY**
- 10.3. 24.00 **Frey: SOLZNA MARIJA SIRAKUŠKA** (krstna izvedba)
- 12.3. 20.00 **ALEŃKA VIDRIH IN GOJMIR LESNJAK** - pesmi Edith Piaff
- 13.3. 18.00 **ALEŃKA VIDRIH IN GOJMIR LESNJAK** - pesmi Edith Piaff
- 14.3. 19.30 **ZVOKI ŠESTIH STRUN - MANUEL BARRUECO**, kitara v d-molu. (Weiss, Mozart, Giuliani, Turina, Corea, Jarret)
- 17.3. 19.30 **KONCERT ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE - Marko Letonja - dirigent, Irena Grafenauer - solo flavta.** (Arnič, Francaix, Brahms)
- 18.3. 19.30 **KONCERT ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE - Marko Letonja - dirigent, Irena Grafenauer - solo flavta.** (Arnič, Francaix, Brahms)
- 20.3. - 21.3. 19.30 **23. TEKMOVANJE MLADIH ORGLAVCEV REPUBLIKE SLOVENIJE**
- 22.3. 19.30 **KONCERT NAGRAJENCEV 23. TEKMOVANJA MLADIH ORGLAVCEV SLOVENIJE**

predavanja

- 9.3. 9.00 **ARHEOLOŠKE RAZISKAVE V SLOVENIJI V LETU 1993**
- 9.3. 19.00 **SMUČANJE Z OSEMISOČAKA - SHISHA PANGMA '93**, Matej Kranjc, dr. Iztok Tomazin, Urban Golob in Drejc Karničar
- 10.3. 19.00 **DEMOKRACIJA ZA VSAKO RABO - Rado Riha**
- 16.3. 19.00 **DUHOVNO SPOROČILO V SODOBNI SLOVENSKI UMETNOSTI - Vili Ravnjak**
- 17.3. 10.00 **MUZEOFORUM - Strokovno srečanje muzealcev**
- 17.3. 19.00 **POLITIKA KOT "KURBA" - Vlasta Jalušič**
- 17.3. 19.00 **PODVODNI RAJ MALDIVOV - Andrej Voje**
- 22.3. 19.00 **NOVA DUHOVNA GIBANJA IN KRŠCANSTVO - dr. Marjan Turnšek**

razstave

- do 20.3. **JOŽE CIUHA: IZ PARIŠKEGA ATELJEJA**
- do 10.4. **PRO ARS FOTO - razstava modne fotografije v sodelovanju z revijo ARS VIVENDI**

CD

ples

- 17.3. 20.00 **Čajkovski - Farič: LABODJE JEZERO**, premiera

predstave

- 8.3. 20.00 **Slade: OB LETU OSOREJ**
- 11.3. 21.00 **Shaffer: LETICIJA IN LUŠTREK**
- 15.3. 20.00 **Čankar: POHUJŠANJE V DOLINI SENTFLORJANSKI**, lutke
- 18.3. 20.00 **Henley: ZLOČINI SRCA**
- 19.3. 20.00 **Henley: ZLOČINI SRCA**
- 19.3. 23.00 **Zlatar Frey: POMLADNO OBREDJE**, Koreodrama Ljubljana
- 21.3. 20.00 **Slade: OB LETU OSOREJ**

film

- 8.3. 20.00 **Belvaux: ZGODILO SE JE ČISTO BLIZU VAS**
- 10.3. 20.00 **Belvaux: ZGODILO SE JE ČISTO BLIZU VAS**
- 11.3. 20.00 **Belvaux: ZGODILO SE JE ČISTO BLIZU VAS**
- 18.3. 20.00 **Belvaux: ZGODILO SE JE ČISTO BLIZU VAS**
- 19.3. 20.00 **Belvaux: ZGODILO SE JE ČISTO BLIZU VAS**

sejem

- 22.3. - 26.3. **KAPITAL '94- Drugi slovenski finančni sejem z mednarodno udeležbo**

DRAMA

- 8.3. 19.30 **Shakespeare: KRALJ HENRIK IV.**
- 9.3. 19.30 **Shakespeare: KRALJ HENRIK IV.**
- 12.3. 19.30 **Frisch: DON JUAN ALI LJUBEZEN DO GEOMETRIJE**
- 19.3. 19.30 **Feydeau: DAMA IZ MAXIMA**
- 21.3. 19.30 **Ibsen: ROSMERSHOLM**
- 22.3. 19.30 **Ibsen: ROSMERSHOLM**

mala drama

- 9.3. 20.00 **Jesih: LJUBITI**
- 10.3. 20.00 **Allen: ZAIGRAJ ŠE ENKRAT, SAM**
- 11.3. 20.00 **Torkar: BALADA O TAŠČICI**
- 12.3. 20.00 **Nicolaj: BLAGI POKOJNIKI, DRAGI MOŽJE**
- 16.3. 20.00 **Nicolaj: BLAGI POKOJNIKI, DRAGI MOŽJE**
- 17.3. 20.00 **Allen: ZAIGRAJ ŠE ENKRAT, SAM**

OPERA IN BALET

- 12.3. 19.00 **Strauss: ARIADNA NA NAKSOSU**, premiera
- 15.3. 19.00 **Strauss: ARIADNA NA NAKSOSU**
- 16.3. 19.00 **Bizet: CARMEN**
- 17.3. 19.00 **Strauss: ARIADNA NA NAKSOSU**
- 18.3. 16.30 **Strauss ml.: NETOPIR**
- 19.3. 19.00 **Strauss ml.: NETOPIR**, gostovanje v Mariboru
- 20.3. 19.00 **Gluck: LE CINESI** (Kitajke), premiera
- 22.3. 19.00 **Strauss: ARIADNA NA NAKSOSU**

GML

- 9.3. 18.00 **Vodnikova domačija MINI KONCERT - Trio MAG.** Vstopnine ni.
- 9.3. 19.30 **Velika dvorana Slovenske filharmonije KONCERT SAMPIONOV - Orkester slovenske filharmonije, Nikolaj Zličar - dirigent, Jure Mesec, Renata Jurč, Barbara Kresnik, Karolina Santl - Zupan - solisti.** Vstopnine ni.
- 11.3. 19.00 **Grad Bogenšperk nad Litijo SLAVA VALVAZORJA KRANJSKEGA - Orgelski koncert.** Vstopnine ni.

VRHUNSKI ŠPORTNIK - ŠTUDENT

Študentske športne aktivnosti so zapostavljene, zato se je ŠOU v Ljubljani odločila, da bo temu namenila več časa, energije in denarja. Športnike na Univerzi pa na žalost ne čaka nič dobrega. Nimajo takšnih pogojev kot drugod v svetu (študentske, ugodnejši izpitni roki...). Slovenski športniki - študentje so v primerjavi s športniki z vzhoda in zahoda v slabšem položaju. Država ne poskrbi za sistemsko šolanje, kaj šele, da bi jih po končanem študiju čakala državna služba.

Sprejemal se bo tudi Zakon o športu na republiški ravni, vendar tega problema ne bo uredil. ŠOU se bo za ta problem zavzela, saj so nekateri močno oškodovani. Lepo je gledati na TV ekranih, kako pobiramo olimpijske medalje. Nikoli pa se ne vprašamo, kaj ti športniki počno v prostem času. Hodijo v šolo, študirajo na Univerzi? To večine ljudi sploh ne zanima.

ŠOU se zavzema, da vrhunski športniki na fakultetha dobijo poseben status.

MNENJA NAŠIH NAJBOLJŠIH ŠPORTNIKOV

Karin Lušnic, študentka ekonomije, teniška igralka, je prvo leto svojega študija preživela v Ameriki in tam tudi uspešno trenirala. Tam so športniki finančno preskrbljeni in imajo urejene vse stvari v zvezi s športom, kot so npr. treningi, tekme in status na Univerzi. Trenerji se dogovarjajo o statusu z vodstvom šole. Organizirane imajo treninge in skupno učenje. Sedaj študira v Ljubljani in je mnenja, da se je študij spremenil, vendar še vedno ni povsem urejen. Težko kombinira štiri do šest urni trening s študijem. Zaradi tekmovanja je osem mesecev odsotna, zato se težko prilagaja izpitnim rokom. Meni, da bi morali imeti vrhunski športniki možnost, da bi se s profesorji individualno dogovarjali o poteku študija in izpitov.

Barbara Mulej, letos prvo leto študentka na FOV v Kranju, teniška igralka. Za to fakulteto se je odločila, ker lahko tako študij najbolje uskladi s treningi. Misli, da je narobe, da nekateri profesorji govorijo, naj se športnik odloči za šolo ali šport in da malo vrhunskih športnikov opravi fakulteto. Tudi športne študentske stipendije niso urejene, saj jih pri nas večina športnikov nima. Prepričana je, da je vrhunski športnik lahko dober študent, seveda ob primernih pogojih.

Urška Hrovat, gimnazijka, smučarka. Res, da je dijakinja, vendar srednje šole ne opravlja redno, saj zaradi treningov nima časa obiskovati pouka. Njeno mnenje je, da vrhunski športnik nima časa za učenje, ker se mora stoodstotno posvetiti športu.

Gregor Vehovec, študent strojne fakultete, vodja teniških projektov pri ŠOU, pravi, da je pričakovati, da se bo vrhunskemu športniku študij verjetno zavlekel. Sprašuje se, zakaj ne bi bil nekdo najprej dober športnik, po končani karieri pa inženir? V tujini dobre športnike univerze vabijo. Kdor je bil sposoben cele dneve garati v športu, bo garal tudi v znanosti. Šport in znanost istočasno ne gresta skupaj, se pa lahko časovno dopolnjujeta. Pri nas razmišljamo preveč ozko - če si eno, potem drugo ne moreš biti. Sočasno gotovo ne, dolgoročno pa lahko. Učitelji, ki postavljajo športnike pred odločitev - šport ali študij - delajo veliko napako.

Raziskave so pokazale, da so vrhunski športniki izjemno inteligentni, odločili so se pač za šport in ne za znanost. Največji problem na fakulteti je, da se izpiti roki pokrivajo s tekmovanji. Za vrhunske športnike bi morala obstajati možnost podaljšane študija, ta čas bi moralo biti poskrbljeno tudi za socialno varnost športnikov.

Danes se vrhunski športnik spopada z izpiti enako kot "navadni" kolegi. ŠOU pa se je odločila, da podpre vrhunske športnike. Tako finančno podpira Alenko Kežar in ženski odbojarski klub ŠOU-VITAL, ki igra v 2. ligi.

B-H

Barbara Mulej, zmagovalka Orange Bowla

METELKOVA

8.3.	BARKMARKET (USA)
11.3.	POLLETNICA METELKOVE ENZO FABIANI
19.00	A. Morovič, M. Pikalo: LJUBAVNI DRAMOLET
12.3.	PETROVSKI 12 us METELKOVA (predstavitel Moskovskega squata) DRUGA LIGA - STARI ROCK '94 (1.kolo Druge lige) MAMOJEBAC (Krk) - teatralična rock dekonstruktula WHY STAKLA (Osijek) - mesarski nojs v granatnem aspiku ŽOAMBO ŽOET ORKESTRAO - kor-etno-jazz kičolada MORZELPRONG (Nizozemska) - mimooidoči predstavniki instrumental- nega, kitarskega rocka v opoziciji
18.3.	NIET
24.3.	MAMOJEBAC (Krk)
25.3.	GRČ
30.3.	DON'T VICTIMS FAMILY

CHANELL ZERO

torek (20.00 - 1.00)	STRIP CORE NIGHT (DJ 2227)
sreda (20.00 - 1.00)	NIGHT CLUBBING (DJ Božo & Dejan)
četrtek (20.00 - 3.00)	FOR THE LOVE OF MONEY (DJ Funny)
petek (20.00 - 3.00)	FUNKY REGGAE PARTY (DJ Jimmy Rasta)
sobota (20.00 - 3.00)	DRIVE MACHINE (DJ Rolando & Matej)
nedelja (17.00 - 24.00)	LIZERS NIGHT (video & DJ Kuri)
ponedeljek	zaprt! vstopnine ni! vabljeni!

THE FIGHT MUST GO ON

Prejšnjo nedeljo na Metelkovi. Po koncertu Nirvane. Nekaj se nas je odločilo, da bomo nadaljevali v pred kratkim odprtem lokalnu Chanell Zero. Zato, ker nam je bilo tam všeč. Nekaj po polnoči pa je za atrakcijo poskrbelo nekaj mlajcev, ki se deklarirajo za skinheade. Bili so "uniformirani" - kavbojke, vietnamke in bulerji. Lovili so punkerja, ki se je v prostore Strip Cora zatekel po pomoč. Pobegnil je skozi zadnja vrata. Trenutki tišine, odprejo se "tista" vrata, takoj nato zmeda. Ruvanje, lopata, mirovni posredniki, buler v glavo, stoli, železne palice, očala. Skinheadi funkcionirajo na povelje liderja in se borijo kot za stavo. Bre in udarcev je bil deležen tudi nedolžen pasji obiskovalec. Obračunavati so začeli tudi z nekaterimi naključno prisotnimi, ki so hoteli pomiriti vročekrvneže in takrat smo se pobrali. V torek sem videla obvestilo, ki so ga spisali člani MzM. V njem navedajo, da so se prej opisane peripetije dogajale med 00.30 in 01. uro zjutraj, da je prišlo 20 do 30 članov gibanja skinhead, da je posredovala policija in da naj končno nekdo nekaj naredi.

Kaj? Naj gremo tja, prinesemo s sabo kole, železne drogeve, pripelje-mo pse in razpršilce in čakamo na pretep. Jim dokažemo, da smo fizično močnejši in da nas je več. In končno - komu bomo vse to dokazovali. Taki in podobni pozivi so sicer v srce segajoči, sicer pa zelo jalovi. Doklere bodo naši skini taki kot so, nima smisla zgubljeni besed. konec koncev je to samo še en pretep, ki je postal medijsko zanimiv zato, ker so ga povzročili skini in ker se je zgodil na Metelkovi. Kolikokrat ste že videli pretep? Pa ste potem o tem poslušali še ves teden iz različnih virov? JOK brate. Da me ne bi narobe razumeli - nikakor nisem mnenja, da je treba nasilneže pustiti nekaznovane. Zdi se mi pa, da je to predvsem delo policije. Za policaje pa žal velja, da takoj zavohajo narobe parkiran avto ali skupino pijanih mladoletnikov, ki krade solato, tam, kjer je njihova intervencija nujna, pa jih nikoli ni. Se mi kar zdi, da jih je strah. Seveda, ko pa so izrasli iz družin, kjer so jih vzgajali z batinami. Ata s pasom, sin pa v jok. In dokler ne bodo policaji razumeli, da so tu predvsem zato, da skrbijo za varnost in red in da so tisti, ki nepravilno parkirajo najmanjši problem, bomo imeli še veliko podobnih incidentov. In dokler ne bodo ljubljanski skini dojeli, kaj gibanje skinhead sploh pomeni. Sicer pa se s tistimi, ki si za zaveznike poiščejo šminkerje, pri katerih sta intelekt. Žal pa tudi inteligenca premosorazmerna s ceno oblačil, nima smisla ukvarjati. Na gobec jih je treba.

Lara Lah

11.3.	19.00	Grad Grimšče na Bledu GRAJSKI OBISKI - Kvartet rogov SGS, prof. Metod Tomac - mentor. Vstopnine ni.
16.3.	18.00	Vodnikova domačija MINI KONCERT - Irena Jubuah - mezzosopran, prof. Doroteja Čestnik Spasič - mentor, Francka Senk - sopran, prof. Markos Bajuk - mentor, Vladimir Mlinarič - klavir. Vstopnine ni.
16.3.	19.30	Kosovelova dvorana Cankarjevega doma MLADI MLADIM - Željka Martič - mezzosopran, Milivoj Surbek - klavir, Trio Unico, prof. Primož Lorenz - mentor. Vstopnina je 200 SIT in 400 SIT.
22.3.	19.30	Gallusova dvorana Cankarjevega doma ORGELSKI KONCERT nagrajencev 22. tekmovanja mladih glasbenikov.

GMS

19.3.	10.30	GŠ Frana Koruna Koželjskega, Velenje TRIO MAG - Mojca Barbič - klavir, Andrej Zupan - klar- inet, Gordana Keller - violončelo. (Ramovš, Tajčević - Srebotnjak, Beethoven)
21.3.	11.30	Graščina Dobrovo TRIO MAG - Mojca Barbič - klavir, Andrej Zupan - klar- inet, Gordana Keller - violončelo. (Ramovš, Tajčević - Srebotnjak, Beethoven)
22.3.	19.30	Mala dvorana Slovenske filharmonije TRIO MAG - Mojca Barbič - klavir, Andrej Zupan - klar- inet, Gordana Keller - violončelo. (Ramovš, Tajčević - Srebotnjak, Beethoven)

GALERIJA ŠOU

12.3.	20.30	ODKRUŠKI, gledališko - gibalni projekt
13.3.	20.30	ODKRUŠKI, gledališko - gibalni projekt
15.3.	20.30	ODKRUŠKI, gledališko - gibalni projekt
16.3.	20.30	JAZZ BRASS - Petar Ugrin - trobenta, krilni rog, Dominik Krajčan - trobenta, kril- ni rog, Lojze Krajčan - pozavna, eufonij, Andrej Koletič - pozavna, Darko Rošker - tuba

KINO KINOTEKA

8.3.	18.00	Ford Coppola: COTTON CLUB
8.3.	20.30	Štiglic: DOLINA MIRU
9.3.	18.00	Ferrara: NEW YORK - MESTO STRAHU
9.3.	20.00	Lang: METROPOLIS
10.3.	18.00, 20.00	Ferrara: NEW YORK - MESTO STRAHU
11.3.	18.00, 20.15	Bridges: PERFEKTNO
12.3.	18.00, 20.15	Bridges: PERFEKTNO
14.3.	18.00	PROGRAM ARHIVA SLOVENIJE
14.3.	20.00	Allen: BROADWAY DANNY ROSE
15.3.	18.00	Allen: BROADWAY DANNY ROSE
15.3.	20.00	Štiglic: BALADA O TROBENTI IN OBLAKU
16.3.	18.00	Lumeth: RAZSODBA
16.3.	20.15	Murnau: NOSFERATU - SIM- FONIJA GROZE
17.3.	18.00, 20.15	Lumeth: RAZSODBA
18.3.	18.00, 20.00	Lynch: SUROVA ODISEJA
19.3.	18.00, 20.00	Lynch: SUROVA ODISEJA
21.3.	18.00	PROGRAM ARHIVA SLOVENIJE
21.3.	20.00	Berri: UČITELJ
22.3.	18.00	Berri: UČITELJ
22.3.	20.00	Štiglic: AMANDUS

premiere

10.3.	BEŽIGRAD - Marshall: ŽIVI
17.3.	KOMUNA - Svorsese: ČAS NEDOLŽNOSTI
17.3.	VIČ - Spielberg: SCHINDLERJEV SEZNAM

PROSTITUCIJA KOT SOCIOLOŠKI PROBLEM

Prostitutka ali prostituiranec je oseba, ki se za kakršnokoli plačilo spolno predaja različnim osebam nasprotnega ali istega spola, in ki ji ali mu je to udejstvovanje poklic ali pa postranskega pomena.

Prostitucija je družbeni pojav, ki je že tisočletja znan in in ki ga družba šteje za docela normalnega. Bistveni za prostitucijo so sočasni spolni odnosi z več kot enim moškim, pri čemer ima prostitutka materialne koristi. Ni nujno, da je plačilo le denar. Gre tudi za druge koristi: boljše delovno mesto, opravljanje izpitov na fakultetah...

Prostitutka se moškim ne vdaja iz ljubezni ali iz strasti. Lahko je ženska, naprimer, nimfomanka. Moški, ki iščejo spolne potešitve, ponavadi pri spolnem aktu uživajo, le redko pa se kdo zaljubi v žensko, ki mu je bila le sredstvo za doseg užitka. To pa ne pomeni, da prostitutka ničesar ne čuti ob spolnem odnosu, vendar pa po določenem času pojav postane plehek. Konec koncev se na vsako stvar lahko navadimo. Bolje pa je združiti koristno s prijetnim in si najti moškega, ki ti nudi seksualni užitek, pa tudi denar ali kakšno drugo povračilo.

Ženska prostitucija je vidnejši in tudi organiziran pojav, medtem ko je moška le individualna, občasna oziroma samo sezonska. Nekatere ženske si vzdržujejo in seveda plačujejo t. i. gigole, pa tudi homoseksualci si iščejo mlade moške.

ZAKAJ TAK VIK IN KRIK, KO PA...

Prostitucija se je začela že z obstojem človeštva. Pri naravnih plemenih je bila ena izmed prvinskih oblik zakona skupinski zakon: vse ženske določenega plemena so skupna last vseh moških in vsi lahko z vsemi spolno občujejo. Tudi poglavar lahko ima več žena. Saj veste: poglavar le toliko velja, kolikor žena ima.

V pravem pomenu besede je prostitucija možna le tam, kjer je v rabi denar kot najbolj praktično plačilno sredstvo in kjer je, poleg vsega, ženska dolžna vstopiti v zakon kot devica. Ponekod pri naravnih plemenih naletimo tudi na navado, ki je že zametek prostitucije: domačini po nekaterih krajih sveta dajejo svoje žene in hčere drugim na posodo in to za ogromno oškodnino. Vendar pa imajo le-ti veliko bolj strpnejši odnos do žensk, ki se vdajajo za plačilo. Tudi nimajo izrazov, ki bi bili sorodni evropskima "kurba" ali "vlačuga". V afriškem jeziku kisuaaheli se za prostitutko uporablja naziv "mlaya", ki pa ni žaljiv, temveč pomeni žensko, ki se rada druži z moškimi.

Glavni božanstvi pri starih Egipčanih sta bila Oziris, bog sonca, oplojevalec, in boginja Izida, boginja zemlje in porodnica. Ob njunih praznikih so se ljudje sproščeno vdajali svoji čustvenosti - kult rodovitnosti. Svetišča starih Babiloncev so bila precej podobna javnim hišam. V templjih so živele svečenice ljubezni, Venerine služabnice, ki so se spolno vdajale moškim, prisluženi denar pa izročale svetiščem. Ženske, ki so tako žrtvovale svoje devištvo in poroko, so uživale podoben ugled, kot ga danes uživajo duhovniki in nune. Herodot pravi, da mora v Babilonu sploh vsaka ženska vsaj enkrat v življenju počastiti boginjo ljubezni Milito s tem, da se v njenem templju vda kakemu tujcu.

Tudi v Grčiji ni manjkalo svetih prostitutk, ki so, seveda, uživale najvišji ugled. Moški gospodarji so imeli na voljo priležnice, sužnje, ki so živele v hiši, svoje žene, ki so skrbele za otroke in gospodinjstvo, in hetere, prostitutke boljše vrste, ki so uživale ugled in spoštovanje. Prva javna hiša je nastala prav v Solonovem času v Atenah. Imenovala se je dikterion, v katerem so se sužnje v zameno za hrano in obleko vdajale moškim. Denar pa je pobirala država.

V Rimu pa jih je postalo sram. Prvi so uvedli

registracijo z davki, cerkev pa je hitro prepovedala prostituiranje.

V Indiji je vlada šele 1950. leta prepovedala prostitucijo. Prej je bil udomačen običaj, da so prvorojenke posvetili bogovom. Uradno so ta dekleta veljala za poročene z bogovi in so v templjih, na čast svojim možem, plesale in prepevale. Obenem so bile ljubice svečenikov, za denar pa so vdajale tudi vernikom.

V krščanstvu ni bilo prostora za seksualne obrede. Mojzes je odločno nastopil proti spolnosti in tudi homoseksualnosti, vendar trgovine s spolnimi službami ni kar naravnost prepovedal. Nič ni imel proti temu, da se dekleta tuje krvi prodajajo njegovim rojakom. Hebrejci so sicer dovolili moškim, da so imeli spolne odnose z različnimi ženskami, če jih to ne stane preveč denarja, če pa so zalotili žensko, ki je opravljala poklic prostitutke, so jo obsodili in kruto kaznovali. Biblija strogo obsoja tudi homoseksualnost. Prostitutke, o katerih govori Biblija, seveda niso bile spoštovane ženske, ampak zaničevane (javno in v besedah), dejansko pa so jih svetopisemski Izraelci podpirali in jih vzpodbujali. Iz Nove zaveze nam je znana Marija Magdalena, ki je bila sprva grešnica, a se je odrekla prostituciji in spremljala Jezusa na misijonarskem potovanju po Galileji. Sleherno spolno udejstvovanje v nasladne namene je krščanstvo obsodilo. Nanjo so gledali kot na nujno zlo, ki je dopustno kvečjemu v zakonski postelji, vendar niti tam ni brez greha. Sploh pa bi bilo bolje, če se človek odreče zakonskemu seksu, ali pa kar zakonu. Skrb za potomstvo pa ni važna.

V Srednjem veku so bordeli spet oživeli. Ludvik IX. je leta 1254 hotel prepovedati bordele, pa mu to ni uspelo. Zato je dal uničiti vse bordele po Franciji, žal pa se je spravil tudi na spodobne ženske, kar pa marsikomu ni bilo všeč. Zakon je moral oblažiti. Prostitutke so pod uradnim varuštvo v 14. in 15. stoletju uživale ugodnejši družbeni položaj kot kdajkoli v zgodovini.

Po Kolumbovim odkritjem Amerike se je pojavil sifilis. Bordeli so postali predmet očitkov. 1530. leta so bili bordeli spet prepovedani. Ludvik XIV. je uvedel visoke globe in telesne kazni. Zvodnikom so sekali ušesa, nosove, "čarovnice" so sežigali na grmadah.

Leto 1700 - novo, strpnejše obdobje za prostitucijo. Kmalu je tudi država spoznala, da lahko ima od prostitucije le dobiček.

Na prelomu stoletja je na Slovenskem oblast uvedla javne hiše, registracijo prostitutk in obvezne zdravstvene preglede. V Ljubljani, Mariboru in Celju je delovala mreža javnih hiš. Kmalu pa so se pojavila občasna gibanja za odpravo javnih hiš. Med drugim je zdravnik Ivo Pirc v letu 1938 napisal tudi tole: "Pri prostituciji gre očitno za biološki pojav v toliko, da je potrebna določena duševna pripravljenost za prostituiranje. (...) Rodovniki prostitutk so dokaj obremenjeni s slaboumnostjo in z raznimi duševnimi anomalijami in boleznimi..." Prostitutke so torej bile tiste, ki so bile mestu in državi v sramoto. Ženske so za v kuhinjo in skrbiyo naj za otroke.

POCESTNE, CALL-GIRLS, KAVARNIŠKE...

S problemom prostitucije se pri nas ukvarjajo le organi javne varnosti. Prostitutke niso enakomerno porazdeljene, temveč velika večina prebiva na območjih velikih mest, v industrijskih in turističnih središčih, predvsem v obalnem območju. Posebno v turistični sezoni se pogosto selijo, zato je kontrola njihove dejavnosti zelo otežena. Starostna sestava aktivnih prostitutk je približno 18-23 let. Nad 35 let stare prostitutke se ukvarjajo bolj z zvodništvom, vdajati pa se začno že v starosti od 16 let dalje. Velika večina jih prihaja z dna družbene lestvice. Pridejo iz vasi v mesto, se zaposlijo kot gospodinjke pomočnice ali NKV delavke,

kmalu pa zapadejo vplivu zvodnikov in drugim slabim vplivom velikomestnega življenja.

Prostitutke lahko razdelimo na 5 poglavitnih sklopov:

- *pocestne (javne) prostitutke*: delajo na ulicah, kavarnah, barih, sezonsko se selijo v turistične kraje, izkoriščane so od zvodnikov,
- *organizirana javna prostitucija*: v večjih mestih, povezana s kriminaliteto in izsiljevanjem,
- *call girls*: povezane s poslovnimi in gospodarskimi krogi,
- *neorganizirane poklicne prostitutke*: dajejo prednost daljšim zvezam z enim ali več moškimi, ki jih vzdržujejo,
- *"boljše" prostitutke*: izbirajo si kliente.

Za naše razmere bi lahko sprejeli naslednjo razvrstitev:

- *devizne*: call-girls, turistične in hotelske ženske (fotomodeli, manekenke, striptizete, vodičke, prevajalke...), deloma zaposlene, pa tudi žene iz uglednih krogov,
- *kavarniške*,
- *šoferske*,
- *barakarske*: ženske slabega telesnega videza, brez sredstev za preživljanje.

MOŠKA PROSTITUCIJA

Prostitucija je v prvi vrsti "ženski poklic". **Spolni akt je namreč mogoč tudi, če ženska čustveno ne sodeluje, ni pa mogoč brez ustrezne moške vzburjenosti.**

Kupljenemu moškemu je prostitucija praviloma le postranska zaposlitev. Po velemestih se nekateri mladeniči sicer skušajo preživljati samo z zaslužkom od spolnih uslug, toda vsi takšni "poklicni ljubimci" strežejo homoseksualnim moškim. Vsak mlad moški, ki kdaj za denar ustreže kakemu homoseksualcu, ni lahkoživec in to tudi ne postane. Pač pa ga lahko zlahka pridobljeni denar zavede k pitju in lahkoživstvu, ki ga spodbuja k brezdelju in pohajkovanju.

Marsikateri moški ima z bogatimi ženskami prav takšne stike kot prostitutke s svojimi ženskami. Njihove odjemalke in plačnice so večinoma nimfomanke, strastne in spolno sestradane ženske. Prostituiraici te vrste radi zahajajo v ugledne plesne lokale, bare in restavracije, ki jih obiskujejo ženske.

Tudi moška prostitucija ima bogato preteklost. V starem Rimu si je marsikatera bogata ženska docela prilastila svojega ljubimca s t. i. infubacijo. Pri tej so moškemu potegnili kožico čez penis, jo prebodli na dveh mestih in, ko se je kožica zacelila, potegnili skozi luknjo obroč ali zaponko, ki se je dala zakleniti. Moški s takšnim obročem ni mogel spolno občevati.

Včasih so si hotljive ali spolno nezadovoljne ženske pomagale z evnuhi, ki so bili skopljeni že po nastopu pubertete. Erekcija je bila namreč še vedno mogoča, ni pa bila mogoča oploditev.

Najbolj razširjena moška prostitucija je "sezonska". Njen razmah pa je pogojen z razvojem modernega turizma.

SPOLNE BOLEZNI

Kot smo že omenili, je Kolumb, ko je odkril Ameriko in prinesel s seboj sifilis, vnesel v populacijo, ki je tako ali drugače imela stik s prostitutico, strah. Poudariti pa je treba, da takrat kot vzrok smrti kakšne prostitutke niso navajali sifilisa. Kljub temu pa so zdravju prostitutk začeli posvečati veliko pozornost. Poklicne prostitutke pa so se začele izogibati dermatologom in ginekologom. Uporabljale so svoje znanje, izkušnje.

Najpogostejše spolne bolezni so *sifilis, rozeola, gonoreja, trihomonaza in AIDS*. Danes mnoge prostitutke uporabljajo kondom kot zaščito pred spolnimi boleznimi, predvsem pred AIDS-em, redno obiskujejo zdravnike ali pa imajo v okviru "organizacije", v kateri delujejo, organizirane redne zdravniške preglede in svetovanja.

ČAS JE ZA SOCIALNO POMOČ

Prostitucija je tesno povezana tudi z odvisnostjo od alkohola, drog, tablet, s potepuštvo, brezdelstvom, hazarderstvom, naloga raznih socialnih služb pa je, da takim prostitutkam pomagajo, se z njimi vsaj pogovarjajo. V programih centrov za socialno delo so prostitutke označene kot "družbeno neprilagojene osebe". Njihovo mesto je pri drugih marginalnih skupinah. Delo socialne službe je organiziranje denarne pomoči, odvzem otroka in oddajo v rejo, če je otrok zanemarjen, in pomoč pri prekvalifikaciji prostitutke ter svetovanje.

Pomoč in delo s prostitutkami bi morale socialne službe tvoriti s svetovanjem in posredovanjem informacij z ekonomskega, pravnega, socialnega, zdravstvenega področja. Prostitutke si želijo predvsem pogovor z nekom, ki jih spoštuje, različne informacije, pomoč pri sporih s partnerjem, svetovanje pri urejanju zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja in pomoč pri problemih z odvisnostjo.

POLOŽAJ PROSTITUTKE V DRUŽBI

Danes spodobni moški in ženske gledajo na prostitutke vzvišeno in prezirljivo ali pa z usmiljenjem, lahko pa tudi oboje hkrati. Moški, pa čeprav si iščejo družbo prostitutk, neradi govorijo o tem v družbi prijateljev. Mnogi so celo taki, ki v svojem poklicnem in zasebnem življenju zelo nasprotujejo prostituciji.

Zakoreninilo se je tudi mnenje, da so prostitutke ženske z manj razvito duševnostjo, kar pa nikakor ne drži. Povprečna prostitutka se v izobrazbi skoraj nič ne razlikuje od žensk, ki delajo v drugih poklicih. Prav zato bi se vse prostitutke zaposlile in v zaposlitvi napredovale, če bi to hotele.

Nadzorstvo nad prostitucijo pomeni nadzorstvo moških nad ženskami. Moški nadzorujejo ženske na različnih nivojih: politično - policaji in sodniki, psihično in fizično - zvodniki, ekonomsko - lastniki lokalov, hotelov, in potrošniško - klienti.

KAJ PRAVI DRŽAVA?

V Sloveniji prostitucija ni sankcionirana kot kaznivo dejanje, temveč je opredeljena kot prekršek zoper javni red in mir. Oseba, ki se vdaja prostituciji, pri njej sodeluje, jo dovoljuje ali podpira, se kaznuje zaporno kaznijo do 60 dni. Zvodniške dejavnosti in druge vrste posredovanja pri prostituciji pa Kazenski zakonik SRS obravnava kot kaznivo dejanje.

DRUŽBENO REAGIRANJE ZOPER PROSTITUCIJO

Družba oziroma država lahko na problem prostitucije različno reagira: prostitucijo lahko postavi pod policijski nadzor s tem, da pravno dovoli javne hiše ali pa priglašnim prostitutkam izda posebno dovoljenje, kar pomeni tudi zdravniški nadzor. Lahko jo prepove in preganja kot prekršek ali kot kaznivo dejanje, lahko jo tolerira, najmodernejši pristop pa je t. i. sistem nerepresivne reglementacije ali abolicije, kjer se opustijo pretežno represivni predpisi o prostituciji in se nadomestijo z razvejanim sistemom preventivnih, socialno-ekonomskih, vzgojnih in drugih ukrepov.

Represivno pa najdružba ukrepa na področju javne varnosti, v zdravstvenih ukrepih povezani s kontrolo spolnih bolezni, v evidentiranju socialne in osebnostne problematike prostitutk in v pozitivnih ukrepih za njihovo družbeno stabilizacijo.

BOJANA

DIMENZIJA ZVOKA

ZA VAS SE TRUDI IN UŠESA MUČI TERENS ŠTADER

GEORGE CLINTON: HEY MAN... SMELL MY FINGER

(Warner Brothers, naprodaj Vinilmanija)

"Hey Man... Smell My Finger" označuje vrnitev Neutrudljivega Funky Monstruma na sceno. Čeprav že nekaj let ni izdal studijskih proizvodov, saj mu je založba Paisley Park več kot dve leti zavračevala izdaj prvotne verzije tega albuma, je bil George Clinton zadnje čase vse bolj prisoten v glasbeni podlagi življenja svetovljanov. O tem pričajo izdaje kompilacij Funkadelicov, kot npr. "Music For My Mother" in številne reizdaje, med katerimi se je znašel tudi antologijski "One Nation Under A Groove". Človek, ki je rešil čisti in nerezani funk pred invazijo disko sluzavcev v osemdesetih, v sedemdesetih pa ultimativno združil mehko črne magije in napadalnost belih Marschallov, si to zagotovo zasluži. V končni fazi ni glasbenika, ki koketira s funkyjem, a da Atomski Pes ni vplival nanj. Njegov novi album je le dodatno potrjuje ta nedotakljivi status. Čarovnik se ni utrudil, pa tudi kako naj bi se, če njegova vrečka vsebuje toliko trikov, ki bi zapolnili pomanjkanje domišljije in ustvarjalnosti celi novi generaciji skupin. Podobno, kot vsi ostali temnopolti velikani tudi Clinton ni neobčutljiv na spremembe, ki so se zgodile v njegovi odsotnosti, ter so ritmični utripi opazno hip-hop pobarvani. Ampak pod masko produkcije in nekaterimi pomotami je opaziti starega Dr. Funksteina, ki raziskuje, odkriva, posreduje in osrečuje. Notranja napetost pesmi je ostala nespremenjena, prav tako kot jazzovski pristop razširjanju in improviziranju. Pri tem mu asistirajo Flea, Bootsy Collins, Catfish Collins, Kiedis Anthony, Prince, Parker Maceo, Fred Wesley, Dr. Dre, Herbie H., in med drugimi tudi Bill Laswell. Po 14-tih pesmah iz Funkywooda postane jasno, da je Intergalaktični Frizer vrnil udarec in da triinpetdesetim letom navkljub njegov prst še vedno smrdi.

JELLO BIAFRA & MOJO NIXON: PRAIRIE HOME INVASION

(Alternative Tentacles, naprodaj Rec-Rec, distribucija Nika)
Združitev dveh neoklasičnih anglo saksonskih upornikov pušča nasrečo in navdve glasbeno sled sicer manj znanega, a zato nič manj ustvarjalnega Mojota Nixona. Potem, ko je dolgo časa pel ob kitariski spremljavi Skida Ropperja, si ustvaril podobo človeka, ki ima mnenje o vsem kar se dandanes dogaja v ameriški družbi, in vplival na tročlanske zasedbe kot so Forbidden Pigs, Reverend Horton

Heat itn..., je Mojo ustanovil skupino The Toad Liquors. Medtem ko so slednji za ploščo posvečeno neizpodbitnim punkerjem, Dead Kennedys na samosvoj način preigravali skladbo "Winnebago Warrior", sta Jello in Nixon odkrila, da sta drug drugemu všeč. Rezultat je album Prairie Home Invasion, ki ponuja ne le najbolj poslušljive Biafrine posnetke, ampak tudi duhovno, njegove najbolj pozitivne vibracije. Čeprav je Biafra osrednji pevec, teksti pa očitno politično pobarvani, je plošča Prairie Home Invasion dokončen dokaz, da se v sodobno belo rockersko godbo vračajo zvočne prvine, iz katerih je cela zgodba tudi nastala. Soul, gospel, country, ropotajoči kontrabas, ščepec funka, vse to je zasoljeno z neizogibno punk držo. Toda, zato ker Mojo Nixon ni nikoli razočaral ali z remek delom strašansko in neznansko navdušil je Prairie Home Invasion le dobra, duhovita in zabavna stvaritev, ter nič več in nič manj kot to. Njena največja zasluga ne bi bila, da poslušalcu spremeni stališče do nuklearne energije, socialne politike in Jezusa Kristusa, temveč da ga napoti do prve prodajalne plošč, kjer si bo kupil album 1 Million Dollar Quartet v izvedbi Elvisa, Carla Perkinsa in Jerryja Leeja Lewisa.

DEMO DIMENZIJA: PET AMBULANCE VS KOJOTI

MK Stiskarna, Res Nullius, Velenje in zdaj še Pet Ambulance. Navdve mlada štiričlanska skupina je do sedaj imela dvakrat priložnost razkazati svoj ritem ljubljanskemu občinstvu, obakrat kot predskupina, kar je tudi pravično stanje stvari. Če so v živo Pet Ambulance takšna zmešnjava, da po tridesetih minutah sicer energičnega in predanega nastopa ne veš, kaj si gledal in sploh kaj si poslušal, je njihova vizija sveta na demo posnetkih nekoliko jasnejša. Pesmi imajo več oblike ampak jim še vedno manjka identiteta, enostavnost in predvsem razločnost. Ko pretirano mikšaš raznovrstne žanre in stile, od metala, funka, HC punka do temno dramatičnih vokalov preko r'n'r obrazcev, se ti mogoče posreči izoblikovati edinstveno figuro in potem zadovoljno ugotoviš, da si genialec. Drugače pa

padeš v vrtnec iz kate-rega je težko živ iziti. Pri Pet Ambulance je gotovo le to, da genialci niso, za kaj več bo treba potrpežljivo počakati. Navdve mlada skupina in kot Angleži pravijo: Wait And See.

Za razliko od Pet Ambulance, sestavljajo Kojote starejši in izkušeni glasbeniki in razlika je očitna. Nekoč v zasedbi: ex-Revolver, Majke, Greasballs, Pokvarena Mašta, Sin Albert, trenutno pa ex-Greasballs, Pokvarena Mašta, Sin Albert, četverka z užitkom hodi po istih barih, kjer so nekoč pred njimi sedeli Dr. Feelgood, Partibrejkers in ZZ Top. V pristopu in izvedbi čisti kot solza, Kojoti imajo dobre izgleda, da postanejo naslednja zagrebaška r'n'r atrakcija.

OTIS REDDING: THE SOUL LEGEND

(Nota Blu, naprodaj Vinilmanija)
Italijanski bootleg koncertnih posnetkov iz Stockholma, Monterey Pop Festivala in Los Angelesa nastalih leta '67 in '66, je v popolnem sozvočju s svojim naslovom. In še več. Teh nekaj več kot trideset minut glasbe na neopazen način spreminja mnenje o soulu, kot samostojnem glasbenemu žanru in bolj kot Reddingova priredba Satisfactiona od Stonesov razkriva navezavo med rockom in soulom. Soul je bil inačica rhythm'n'bluesa, ta pa je bil inačica bluesa. Iz bluesa in countryja je nastal r'n'r. Soul kot glasba temnopolnih prebivalcev ameriškega Juga je črpal navdih tako iz bluesa kot iz countryja. Kar pomeni, da je soul v bistvu r'n'r. Logično, kaj ne? Ali če obrnem, je r'n'r le slabša in bela varianta bluesa in soula. Kakorkoli že, skozi teh enajst skladb je, kljub rahlo slabši kvaliteti zvoka instrumentalnega dela moč ugotoviti zakaj je Otis Redding nesmrten in zakaj je tisto, kar je on pel bil črni r'n'r. Razsežnost in globina njegovega vokala, sta še dandanes hipnotični, občutek živega nastopa pa resnično otipljiv. Kitarist Steve Cropper, basist Donald Duck, bobnar Al Jackson ter saksofonista Axton in Nix, vsi skupaj nezamenljive sponse pri ustvarjanju edinstvenega Soulsville zvoka, prispevajo svojo virtuoznost in dokazujejo, da razlika med ulikanimi studijskimi posnetki in divjo koncertno izvedbo ni beli produkt osemdesetih. Ob vsem tem Otis poje ultra dramatično izvedbo svoje I've Been Loving You Too Long, ki je eden Jim Morrison ne bi nikoli bil zmožen, pa tudi, da je živel dvakrat toliko. Navsezadnje živi The Best Of Otisa Reddinga in še več kot to-zgodovinski dokument.

THE STANDELLS: HOT HITS & HOT ONES (BIG BEAT)

Potem ko so v neki reviji zagledali fotografijo Beatlesov in si nadedli lasulje, so The Standells postali prvi dolgolasci v Hollywoodu. Ime te štiričlanske zasedbe bo ostalo za vedno vezano na Dirty Water iz leta '66, tisto pesem, ki ob Louie Louie, Psycho, 96 Tears, Are You Gonna Miss Me in 7 And 7 Is stoji med klasikami tako imenovanega prvotnega punka ali garažne psihedelije. Zahvaljujoč Blixi Bargeldu, ki jih omenja v dokumentarcu s turneje, so člani Bad Seedsov s tem seznanjeni, kompilacija Hot Hits & Hot Ones - Is This The Way That You Get Your High? pa odgovarja na vprašanje, zakaj so The Standells bili predvsem mali bend, ki je izvajal veliko pesem in imel sposobnega & intuitivnega producenta-managerja. Ed Cobb je namreč podpisal polovico njihovega najmočnejšega repertoarja (dve od štirih najbolj znanih pesmi): plesno Dirty Water in intelektualno Sometimes Good Guys Don't Wear

White, ter jim zgradil ta neznosno-privlačni-senzualno-agresivni zvok. Dosežki skupine same so bili Riot On The Sunset Strip (sound-track komad za istoimenski film o beat generaciji iz leta '67, v katerem ga skupina tudi preigrava) ter izvrstna & nekoč prepovedana Try It. Pregled početja se osredotoča na njihovo najbolj plodno obdobje, od leta '65 do '67, in skozi transformacijo iz garažno psihadeličnih v blue-eyed soul rockerje preko acidnih poperjev predstavlja vse napake in vrline The Standells. Čeprav brez jasno zgrajene lastne drže in očiten produkt tistega časa & prostora, so The Standells imeli prefinjen občutek za zagnano izvajanje pesmi, zavajajoče lepljiv kitariski fuzz, sugestivno ritmiko bobnev in resen vokal. Z The Sonics ali 13th Floor Elevators jih ne morem primerjati, toda The Standells so skupina, ki je posnela nekaj najlepših utrinkov tega glasbeno revolucionarnega časa.

BARKMARKET: GIMMICK (AMERICAN)

Čeprav skupino utelešajo le trije člani, imajo Barkmarket zvočno podobo seksteta. Njihova godba, brez šminke povedano, ne sodi v tisto škodljivo čaja, ki si jo vsak dan polnim že petnajst let, toda ne morem mimo ugotovitve, da John Nowlin, Rock Savage in David Sardy kot le redki špricajo lasten značaj. Noise v svoji artistski preobleki ni zvenel nikoli tako smiselno, kot na njihovi četrti studijski plošči Gimmick (sicer drugi za Rick Rubinovo založbo American). Ko enkrat prideš v stik s pesmijo Whipping Boy, naslednjih jih ne moreš več zgrešiti. Kljub temu, da je struktura pesmi izrazito nenavadna, celo zakomplicirana, brooklynski trio ni oropan nalezljive spevnosti in hočeš-nočeš pop potenciala ter sem prepričan, da bodo redki odšli razočarani z njihovega koncerta 8.marca na Metelkovi. Barkmarket zračijo v okviru new yorškega noisea ravno tisto genialnost, inteligentnost, razgibanost in melodičnost, ki so jo pred časom HC punku podarili Fugazi, ravno tisto, ki pod neuničljivo steno hrupa skriva človeškost. Priložnost, da vidite in poslušate močno, izvorno & avantgardno rock skupino v klubskem vzdušju, se vam torej ponuja v torek 8. marca na Metelkovi.

NAPOVED KONCERTOV:

08.03. Barkmarket - Metelkova
16.03. The Godfathers - Hum
18.03. The Spoons - Ilirska Bistrica
30.03. Victims Family
29.04. D.O.A.
27.05. Grotus

Grungerji bodo tudi letos na pohodu. SOUNDGARDEN so 14. februarja izdali nov singl SPOONMAN, ki bo v trgovinah 7. marca. Po tem datumu pa se bend odpravlja tudi na obširno svetovno turnejo. Založba Geffen je izid nešteto napovedanega drugega albuma angleških THE STONE ROSES - THE SECOND COMIN spet predstavila na 7. marec. Datum izida za zdaj še ni znan, omenja pa se konec meseca aprila. THE JESUS AND MARY CHAIN so končali snemanje tolikanj napovedanega akustičnega albuma, na katerem se bodo pojavili kot gostje še SHANE MCGOVAN, pevka MAZZY STAR - HOPE SANDOVAL in BOB DYLAN. Tudi ta plošča bo izšla konca aprila.

Ameriški elektro-corovci NINE INCH NAILS imajo že pripravljen material za nov album, ki izide konec tega meseca, kljub tresenju tal v Los Angelesu ki so tudi njim povzročile nemalo težav. Rap-metal-dance zasedba SENSER je končala snemanje debitantskega albuma, katerega bo napovedal singl SWITCH, ki izide ...?

Angleški RADIOHEAD že pripravljajo material za nov album, katerega producent je JOHN LECKIE, znan po sodelovanju s STONE ROSES in RIDE. Prvi singl bo izšel šele v začetku poletja.

PRIMEAL SCREAM so priredili nekaj znanih evergreenov, med njimi HONKY TONK WOMAN in STRART ME UP - ROLLING STONES. Če bodo te priredbe uvrščene na novi album, še ni znano.

Letos poteka 25 let, odkar so v WOODSTOCKU priredili zdaj že legendarni glasbeni festival, na katerem so takrat nastopili najznamenitejši rock izvajalci. V ta namen se kar pet promocijskih agencij in ZDA tepe, katera bo ob tej obletnici organizirala WOODSTOCK 2. Po nekaterih podatkih naj bi se ta festival odvijal v newyorškem centralnem parku, po drugih pa kar na originalnem prizorišču. Od izvajalcev se omenjajo PEARL JAM, pa ponovno združeni CROSBY, STILLS, NASH & YOUNG in celo preostali člani THE BEATLES, ki jim je za ta nastop nek bivši hipi, sedaj japi, ponudil celih petindvajset milijonov dolarjev.

KAKO JE, ČE SLIKAŠ Z BOBNARSKIMI PALIČICAMI?
KAKO NASLIKATI JAZZ? S PALIČICAMI ZA BOBNE.

JURE ZADNIKAR NAJBOLJŠI BOBNAR MED SLIKARJI

Rodil se je 8. februarja 1968 v Ljubljani. Končal je Srednjo šolo za oblikovanje in fotografijo in se vpisal na Akademijo za likovno umetnost v Ljubljani, kjer je leta 1991 diplomiral pri prof. Janezu Berniku. Zdaj se podiplomsko specializira pri prof. Emeriku Bernardu, oziroma je na podiplomskem študiju nekje v Grčiji (Solun).

Po zadnjih podatkih je imel šest samostojnih razstav in pet skupinskih.

In kdo je JURE ZADNIKAR, slikar ali bobnar. Poizkusil vam ga bom predstaviti.

M: In kje si odkril Alexa Katza, je tvoj vzornik?

J: Malo sem ga že poznal z razstav, pa sam ga pozabil. Potem me je negdo spomnil nanj. V nekem trenutku ti nekaj pomeni veliko, poptem skoraj nič in obratno, ti pomeni isto največ. Jaz veliko pozabim. Ne vem, če mi to pomeni... To ne vem če je to.

M: Kaj pa tvoje slike? Prehajaš od oblakov, palčkov, lončnic, mreže?

J: Različne igre slikarstva s prostorom, paradoks - kar je spredaj, izgleda zadaj. Mreža predstavlja objektivnost, lahko pa tudi zakriva abstraktnost. Veliko več časa imam s sliko, da jo ustvarim, lahko ves mesec, risba je bolj intimna: voščenske. Portreti prijateljev, 40 minut do ene ure.

M: Nimaš mreže v svojem življenju....

J: ...za Metelkovo?....

M: Ali se podpisuješ na slike?

J: Slik ne podpisujem spredaj, no eno sem. Na risbe pa se podpisujem, ker je podpis del risbe, paše k risbi, ker je več takih gibov, na sliko ne paše, moram izbrati barve in tudi ne vidim razloga, da bi se podpisoval spredaj.

M: Imaš občutek, da bi te glasba čisto preglasila.

J: Se mi zdi možno.

Morda je zanimivo, da ga sedaj

večina ljudi pozna kot slikarja, čeprav so mu bili bobni v srednji šoli zelo pomemben del ustvarjanja in so ga ravno bobni rešili težaškega življenja v vojski, ki jo je preživel na Visu. Igral je v bendu, v lepi mornarski uniformi, povsod so jih vabili, veliko veselje, pečenje, liter vina, živeli so kot turisti, ne kot vojaki. Če bi ga vprašali, če se je imel v voski slabo, bi vam odgovoril, da je v vojski velikokrat težko, a on da se je imel zelo dobro. Vsak dva dni je dobil

pismo, malo je bil zaprt. Povsod so jih sprejemali prijateljsko, imel je veliko prostega časa. Po vojski je bil v nekem komercialnem bendu, kar mu ni bilo preveč všeč.

M: Kaj pa tvoja glasba, tvoji bobni?

J: Da bi kreiral muziko. To mi veliko pomeni. Pred časom smo imeli v KUD France Prešeren seminar, samo bobni, skupina tolkal. Prav fajn je bilo. Priredba jazz not samo za bobne. Škoda, da te ni bilo tam. Skupina, če lahko rečem tako, se je imenovala Ropot. Bo treba ponoviti. Drugače pa na glasbenem področju ustvarjam s skupino MANTECA, ki je skladba, ki jo tudi igramo.

Na otvoritvah svojih razstav igra kar jure sam s svojo skupino. In ne mislite, da so tam bobni edini v ospredju, tri saksofonistke pričarajo mističen šarm in glasba vas ponese med juretove slike, oblake, lončnice, škrate,

M: In kdo je v tvojem življenju pomembnejši, bobnar ali slikar?

J: Bobnar je vedno bolj pomemben.

M: Ali si sam? Si čisti individualist?

J: Ja. Se mi zdi.

.....in ti njegovi palčki, prisposode ljudi. Analitično v sliki, manj čustvenega, kot je dejal, zgodbe, ki se naselijo v prostor-galerijo. Iluzija - oblaki. Lončnice in mreže. Palčki so nekje vmes. Je vsebina, a še nekaj zadaj....

M: Kam bi ti odšel na podiplomski študij, če bi imel možnost?

J: Irsko bi izbral, morda Ameriko.

M: Tvoja naslednja razstava bo....

J: Jeseni naslednje leto, 1994 v Eburni.

PORTRET

In sam jure, kot ga vidim jaz. Je tipičen individualist, no ja, pri glasbi neizmerno uživa, pri slikarjih pa ne ravno tako, morda ima to kot nekakšen nujen zanimiv način ustvarjanja. Upam, da mi ne bo zameril takšnega pisanja o njem. Preko oblakov išče veselje, preko glasbe pa veselje. Je razdvojen med dvema možnostima, slikarjem in bobnarjem. Pa naj bo kar oboje. Malo je takšnih otvoritev, kakršne so njegove, tako močno zapolnjen prostor, glasba & slikanje, bobnarske palčke in čopiči, ali pa ima raje voščenske. Se že veselim njegovega naslednjega koncerta.

najljubša barva: rumeno-oranžna, verjetno
najljubša žival: vrabček
najljubša roža: ni drevo, mogoče breza (Vse je ?)
najljubši slikar: Alex Katz, Mondrian
najljubše obdobje: danes
najljubša glasba: jazz
najljubše knjige: Mojster in Margareta, Visoška kronika
najljubši šport: badminton
življenski motto: ?

skupinske razstave

1989-92 Razstave študentov ALU v Ljubljani in Velenju
1992 Slikarji in kiparji za Metelkovo; Stara elektrarna Ljubljana
1992 Do kod seže slika; Razstavišče Riharda Jakopiča, Ljubljana
1993 Majski salon; Razstavišče Riharda Jakopiča, Ljubljana
1993 Bienale mladih Rijeka; Moderna galerija, Rijeka

samostojne razstave

1989 Portret Toneta Račkega; Tivolski bazen, Ljubljana (skupaj s Tadejem Tozonom)
1990 Štiri slike na Čevljarskem mostu; Ljubljana (happening)
1991 Črta, zrak in palčki; Galerija Škuc, Ljubljana
1991 Razstava risb in grafik: Atelje 4, Rogaška Slatina
1993 Razstava slik: Kulturni center - Delavski dom, Zagorje ob Savi
1993 Razstava slik: Galerija Škuc, Ljubljana

MATEJ POLJANŠEK

BEUYS, OHO IN UČENCI

NE PUSTITE, DA VAM PRIHODNOST UIDE ZATO, KER NE POZNATE PRETEKLOSTI

Slik v klasičnem pomenu besede člani skupine OHO niso delali - njihove podobe so ostale zabeležene le na fotografijah, ostalo je tudi nekaj predmetov, ki pa bi imeli pomen le v nekdanjem kontekstu. Mikavno bi bilo razstaviti Pogačnikovo ogledalo z jetniško rešetko - al pa se je zgodilo natanko tisto, kar so umetniki tudi hoteli, njihova umetnost je ivela z njimi kot nematerialna misel, koncept, ideja.

Tako je pisal dr. Ivan Sedej v l.1985 izdani knjigi *Sto znanih slovenskih umetniških slik*. Devet let kasneje nas je Moderna galerija presenetila s pregledno razstavo skupine OHO, ki je bila, vsaj zame, eden od nerazrešenih misterijev in prazno mesto v poznavanju slovenske umetnosti 20. stoletja. Redke omembe njihovega delovanja v člankih in knjigah so samo še povečevale željo po natančnejšemu spoznanju njihovih stvaritev, misterij skupine OHO pa je sorazmerno z ignoranco slovenskih medijev samo še naraščal. Moderna galerija je torej potegnila pravo potezo, predvsem zato, ker se omenjena razstava uspe izmakniti nostalgijem pogledu in opevanju šestdesetih let. In dr. Ivan Sedej se je očitno motil, ko je pesimistično ugotovil, da so OHO-jevske stvaritve lahko živele le kot del nekdanjega socialnega gibanja. Zdaj nam njihova dela ponujajo možnost za prevrednotenje ustaljenih pogledov na slovensko umetnost in odpirajo kanal za prevretitev aktualnega dogajanja na umetnostni sceni, ki se vse bolj zapira v lastne travme in pozablja na svet okoli sebe.

Za delovanje skupine OHO (ime je sestavljeno iz besed OKO in UHO) je bistvena distribucija ideje, ki ne sme ostati samo stvar lastnih emocij in avtorjeve osebne ekspresije, ampak se mora širiti navzven in spremeniti gledalčev odnos do sveta. Njihovo celotno početje osmišlja elja po novem, drugačnem gledanju, ki naj ne bi ostalo samo v domeni osebnih mitologij ustvarjalca, ampak naj bi se preneslo tudi na drubo samo. Pomembno vlogo pri tem procesu ima predmetni svet kot nekakšen prevodnik, ki nam pomaga na novo odkriti naša čutila, in naš odnos do sveta stvari naj bi pomenil tudi merilo za nove odnose v drubi. Stvari naj gledamo tako, kot da bi jih spoznavali prvič, brez utečenih predstav in konvencij, kvaliteta našega odnosa do materialnih danosti pa naj bi se zrcalila tudi v kvaliteti odnosov do sočloveka, narave, družbe. Pomembna so vsa čutila, in v civilizaciji, ki je zaradi prevlade vizualnega potisnila vsa ostalo na stran, smo osiromašeni za precejšen del izkušenj, ki so pomembne za konstituiranje nove zavesti. OHO-jevci so tako odkrivali številne materiale, ki so spodbujali taktilno raven telesa, in omogočili

vsem čutilom, da spregovorijo.

Joseph Beuys je v nekem intervjuju rekel, da ga ne zanima to, da bi stvari pojasnili racionalno, analitično, ampak je pomembno, da sami sebe najdemo v njihovi substanci, da nekaj čutimo iz prave smeri... Ker se bojim, da bi z nadaljnjim pisanjem in verbaliziranjem zgrešili bistvo delovanja skupine OHO, je najbolje, da se prepustite stvari sami in se soočite z materiali Marka Pogačnika, Davida Neza, Milenka Matanoviča, Andraža Salamuna in ostalih. Da se pustite ujeti predmetom v njihove govore in začitite tisto, kar se ne vsiljuje skozi utečene mehanizme očesa, ampak se odpira v polje vseh čutov. Dovolimo vidu, da tipa skozi teksture poliuretanske pene, slame, opek, elezne volne, poslušajmo vizualno ploščo, ki se vrti na gramofonu, ali pa si oglejmo Chubbyjevo vizualno poezijo, ne da bi jo brali.

In ali je potem naključje, da v spodnjih prostorih MG razstavljajo veliki učitelj Joseph Beuys in njegovi učenci? Beuys je pri nas že precej domač, saj smo si lahko pred nekaj leti ogledali obsežno retrospektivno razstavo, od njegovih učencev pa velja omeniti vsaj dva. Imi Knoebel se ukvarja z materiali, kot so lesenit, minij, cement, ter s postavitvijo in izolacijo v galerijski prostor pokaže na njihovo lastno govorico, Blinky Palermo pa je tisti Beuysov učenec, ki je učitelju najmanj podoben in zato tudi najboljši, vrh pa doseje s svojim čudovitim delom *Miniatura* (1972).

Torej: oplemenitite svoj pogled na aktualna umetnostna dogajanja s pogledom nazaj in ne pustite, da vam prihodnost uide zato, ker ne poznate preteklosti. In če vas zanima prostor, odprt raziskovanju in ponovnemu branju, ne pozabite na Streho Davida Neza, postavljeno na galerijski pod, in na asketske Prototipe Blinkya Palerma.

FRANCI NOVAK ML.

ZAKAJ POSLUŠAŠ KRŠ?

1. KRŠ je najslabša radijska oddaja

2. Vsak četrtek je še slabša

3. Ta četrtek bo najslabša

4. Tudi tvoj glas odloča

P. S.: Nikoli ne more biti tako slaba, da nebi mogla biti še slabša (ponaredil KRŠ)

TOBOGAN NASILJA IN VZNEMIRJENJA

PRAVA STVAR

PRAVA STVAR (True Romance). Proizvodnja: ZDA, 1993. Morgan Creek production / Davis Film. Režija: Tony Scott. Scenarij: Quentin Tarantino. Fotografija: Jeffrey Kimball. Glasba: Hans Zimmer. Glav. vl.: Christian Slater, Patricia Arquette, Dennis Hopper, Gary Oldman, Brad Pitt, Christopher Walken, Val Kilmer.

Detroit. Clarence (C. Slater) je osamljen mladenič, ki dela v prodajalnici stripov in je obseden od filmov. Tudi na večer svojega rojstnega dne gre v kino in tam sreča Alabamo (P. Arquette), seksi dekle, za katero se zdi, da je - tako kot on - zaljubljena v film in da jo Clarence neustavljivo privlači. Čeprav se kasneje izkaže, da je punca profesionalka in da njuno srečanje še zdaleč ni bilo slučajno, njuno poznanstvo prerase v "pravo stvar" in v poroko. Clarence gre izzivat usodo, ko odide naravnost v brlog Alabaminega zvodnika Drexla (G. Oldman), da bi od tam odnesel prtljago svoje drage. V kovčku, ki ga tam pobaše, pa ni Alabaminega perila, temveč pošiljka čistega heroina, ki je last mafije...

Vizualna atraktivnost in emocionalni hlad. Prava stvar je sedmi film Tonyja Scotta, enega od komercialno najuspešnejših hollywoodskih režiserjev. Po rodu je Anglež, filmsko kariero pa je začel kot sodelavec svojega nič manj slavnega brata Ridleyja (Dvobojevalca, Osmi potnik, Iztrebljevalec, Legenda, Detektiv in dama, Črni

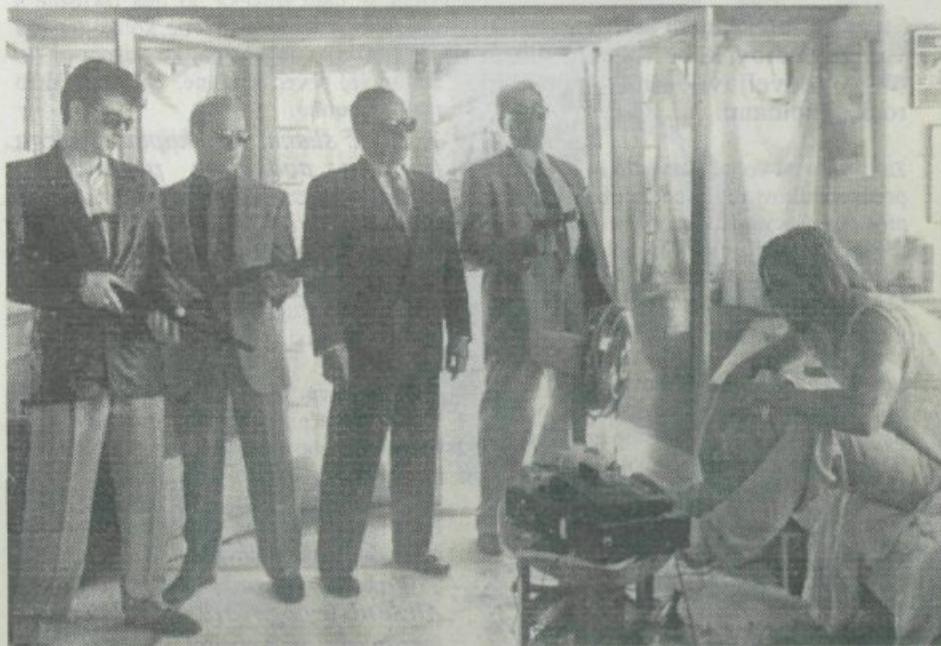
dež, Thelma and Louise). Tonyjev režiserski debi je bila grozljivka *Glad po krvi* (The Hunger, 1983), v kateri sta v glavnih vlogah nastopila Catherine Deneuve in David Bowie, odlikuje pa jo jasno razpoznavni slog, značilen tudi za vse naslednje filme tega avtorja: *Top Gun* (1986), *Policaj z Beverly Hillsa 2* (Beverly Hills Cop II, 1987), *Revenge* (1990), *Dnevi grmenja* (Days of Thunder, 1990) in *Zadnji skavt* (The Last Boy Scout, 1991). Gre za izjemno vizualno atraktivnost, po zaslugi zelo gibljive kamere in dinamične montaže (Scott v svojo ekipo jemlje že preizkušene sodelavce: direktor fotografije Jeffrey L. Kimball je sodeloval tudi pri filmih *Top Gun*, *Policaj z Beverly Hillsa 2* in *Revenge*, montažer Michael Tronick pa pri *Policaju z Beverly Hillsa 2*, *Dnevi grmenja*, *Revenge* in *Zadnji skavt*), obenem pa njegove filme preveva emocionalna hladnost, zaradi katere je na Scottove junake nemogoče gledati kot na ljudi iz mesa in krvi. Po eni strani smo torej soočeni z neverjetno pašo za oči, po drugi pa na nastopajoče zremo s podobne distance, kakršno poznamo vsi, ki uživamo ob branju kvalitetnega stripa.

OKRUTNOST KOT ESTETSKA KATEGORIJA

Tudi Prava stvar ima vse zgoraj našteje značilnosti, ki pa so še bolj potencirane, ker je scenarist Quentin Tarantino, avtor zdaj že kulturnega filma *Reservoir Dogs* (1992). Za Tarantina je bila Prava stvar priložnost, da z njo naredi poklon vsem neštetim akcijskim B-filmom, ne samo ameriškim, pač pa tudi daljnovzhodnim (v Pravi stvari sta med drugim "citirana" *The Streetfighter*, v katerem igra japonski zvezdnik Shinichi "Sonny" Chiba, in *Obračun v Hong-Kongu 2* / A Better Tomorrow 2/ Johna Wooja, s

Chow Yun-Fatom v glavni vlogi). Vratolomna sekvenca s toboganom, po katerem se zapeljejo Clarence, Alabama in Elliot (Bronson Pinchot), tako na nek način zgoščeno predstavlja Pravo stvar v celoti:

spreletava od čistega ugodja, medtem ko druge pri tem obide slabost, kar se je zgodilo Elliotu. In če so neverjetni zapleti, ki se vrstijo eden za drugim, kot tudi izredni dialogi, predvsem zasluga Quentina Taran-

film je namreč tako dobro narejen, da gledalca neusmiljeno "zagradi", pri čemer pa ga potegne za seboj dogajanje samo in nima niti časa niti priložnosti, da bi se identificiral s kom od nastopajočih igralcev, saj so ti - razen Clarence, ki je očitno Tarentinov "alter ego" - vsi zgolj shematsko okarakterizirani. S tovrstno zabavo pa je tako, da nas med "vožnjo" lahko - tako kot Clarence -

tina, pa je Tony Scott tisti, ki mu je uspelo, da je skrajno nasilje prikazal hkrati kot najbolj okrutno realnost (*spopad v Drexlovem brlogu, grozljivo soočenje Vinceza Coccottija in Clarenovega očeta, obračunavanje enega od Coccottijevih mož z Alabamo*), obenem pa nam ga nudi - naj se to sliši še tako perverzno - kot čisto estetsko kategorijo.

IGOR KERNEL

ODAK

V C A THOMPSON

O S K A R J E V C A

DANIEL DAY-LEWIS EMMA THOMPSON

SLOVENIJA 4. 3.

V FILMU

V IMENU OČETA

In the Name of the Father

7. NOMINACIJ ZA OSKARJA '94

O S K DANIEL DAY-

SLOVENIJA 4. 3.

V IM

In the

7. NOMIN

Kdaj jokajo gay otroci?
Ko se jim stopi svečka za hemeroide.

Stem intervjujem se začne serial pogovorov, ki bo Tribuna zblížal z neveljavljenimi domačimi rock skupinami.

Za razliko od večine razvpitih in odebelelih predstavnikov tovrstne godbe v našem prostoru uspeva mladim vltiti v svojo glasbo tisto dozo strasti, prepričljivosti in resnice, ki od samega začetka dela rock'n'roll za največji in najnevarnejši katalizator svobode. Čeprav do sedaj še vedno nimajo uradnega nosilca zvoka, razen pesmi Drug Truck na kompilaciji No Border Jam 1., ni nobeno naključje, da Hic Et Nunc nastopajo v prvi epizodi te nadaljevanke. Njihov nastop na Novemu Rocku '92 je takrat skupaj s tistim Res Nulliusov, sicer nekoliko sramežljivo dokazal, da se pravi r'n'r vrača v glasbeno podlago življenja na Slovenskem. Oboroženi z nasipi wah waha, trdno ritem sekcijo in jamskim vokalom Hic Et Nunc nadaljujejo linijo lepljivih skupin, ki so jo pred več kot dvajsetimi leti na Floridi začeli obskurni J. D. Blackfoot v osemdesetih pa proslavili Mudhoney. Govorijo Bernard (kitara), Tomi (bas) in Mario (bobni), medtem ko se Sašo (vokal) zdravi v domači postelji.

Tribuna: Kaj se je v bistvu zgodilo na Metelkovi? Zakaj niste igrali?

Mario: Ker ni bilo nobenega ozvočenja. Bernard: Jaz sem se z Moniko (organizatorica tamkajšnje koncertne ponudbe op.av.) menil že prej po telefonu. Rekla je, da ne bo problemov, da bo prvič ozvočenje. Mario: Do takrat ozvočenja za cel bend še ni bilo. Bernard: Potem je umrl oče njenega moža. Vse je odpadlo. Pa nobenega ni pooblastila.

Tomi: Enega človeka je sicer pooblastila, ampak ta ni nič vedel. Ni bil izkušen. Prišli smo, tam pa je bil samo en mikrofoni. Nek ojačevalec se je takrat celo popravil in so s tistim mislili kombinirati.

T: Za pevca ni bilo nič?

Bernard: Na začetku ni bilo nič. Potem je eden šel po Ljubljani iskat in nikjer ni nič dobil. Potem se je eden spomnil iti popravljat, ura pa je bila že čez osem. Razen enega miniaturnega mikrofona niso nič imeli. Nismo imeli opreme s seboj zaradi dogovora, drugače pa bi jo pripeljali.

Tomi: Oni Hrvatje pa tudi niso imeli nič. Samo kitare in palčke.

T: Ali se ni zapletlo tudi z njimi?

Mario: To je spet zgodba zase. Bernard: Že na samem začetku je bilo vparašnje: 'Kdo bo prej?'

Mario: Oni so prišli, da igrajo. Mi jim pa prinesemo opremo, ne glede ali igramo ali ne. Tako so se izgleda zmenili.

Bernard: Potem Mario postavlja bobne in mu eden pride in pravi: 'Zakaj mi prestavljaš bobne, jih bom že jaz uredil.'

Mario: Začel mi je bobne nastavljal. Tega nihče ne dela.

Bernard: Njimi je Monika rekla, naj pridejo in da jim ni treba vzeti predskupine. Meni pa je spet drugače rekla. Če bi bilo ozvočenje, ni problema, bi mi prej igrali. To nima veze. Samo tudi s te strani je bilo glede Monike grdo.

Mario: Z onimi se tudi ni dalo čisto nič pogovarjati.

Bernard: Toda to je bilo v ozadju.

Tomi: Če bi bila oprema, bi se že zmenili.

Bernard: Škoda, saj je dosti ljudi prišlo.

T: Ja, veliko ljudi.

Bernard: Ja. Od takrat naprej nam tudi Sašo manjka.

HIC ET NUNC - LUKSUZNI R'N'R

T: Kdo vam torej urejuje koncerte. Vi sami ali pa menažer?

Tomi: Zaenkrat sami.

Bernard: Mislim, z enim smo se nekaj menili. Tudi pogodbo smo imeli. Toda izgleda, da se ne obnese. Mogoče se bomo z nekim drugim zmenili. Matič (menažer Res Nullius, op.av.) nam je nekajkrat na roko šel. Za koncerte po Sloveniji ni takšen problem. Zdaj je pomemben denar za ploščo. Treba je najti človeka, ki ima izkušnje s tem, kot kje dobiti sponzorje, koliko denarja vzeti in tako dalje. Zdaj ko Sašota ni (S. Solarovič, pevec skupine, op. av.), je to malce zatonilo.

T: Prvič slišim, da skupina vašega formata podpisuje pogodbo z menažerjem. Mislim, da je Res Nullius nimajo, pa tudi nisem prepričan, da so jo Rolling Stones tako hitro imeli.

Bernard: Dali smo oglas, da iščemo menažerja, ker drugače ni več šlo. Potem se en možakar oglasi, precej star, takšne višine kot jaz.

Mario: 183 cm.

Tomi: Drugače zelo v redu človek.

Bernard: Damo mu naše posnetke. Možakar jih posluša. Pokliče me in reče, da je zadovoljen in da bi nas rad še v živo slišal. Pride na koncert, nas pokliče čez dva dni in pravi, da je zelo zadovoljen.

T: Kako to, da pokliče čez dva dni? Ali se niste pogovarjali po koncertu?

Bernard: Ne, on je prej šel.

Tomi: On je kar zbežal, ker je bila norija. Odrivali so ga. Poslikal je in je hiter zbežal. Ni bil navajen tega šoka.

Bernard: Ni bil navajen na takšen odziv. Rekel je, da je v redu, pa smo se zmenili. Potem je povedal za pogodbo - koliko denarja dobi on, koliko denarja dobimo mi. Vse po JUS-u. Čisto tako.

Tomi: Ta prava pogodba.

Bernard: Čisto normalno. Da se ne bi utrujali. Imaš pogodbo, pa delaj. Tako je želel, zato ker ima tudi neko firmo. Vse uradno. Potem pa nič. Začel nas je prebijati po nekih klubih tipa Camel klub v Koprju, kjer špilajo Šank Rock in njimi podobni. Izgleda, da so ga tam zavrnili, pa je po mojem voljo izgubil. Zdaj bomo to prekinili. Ni se obneslo.

T: Kdaj naj bi potemtakem šli v studijo snemati material za ploščo?

Bernard: Zadali smo cilj, da bi to bilo enkrat spomladi. Do zdaj smo dolgo čakali, kdaj nam bo kdo kaj plačal. Bili smo na Novem Rocku, in smo čakali. Nismo vedeli, kako to poteka. Mislili smo, da te kakšen "pohopsa", pa ti organizira snemanje. Kasneje smo videli, da moramo sami delati.

Mario: Mislili smo, da bi bil kakšen, ki bi ga zanimal, da organizira nastope, pa ga ni bilo. Razen teh pet klubov, ki so v Sloveniji ni nobenega organizatorja.

Bernard: Drugače je kriza. Ni ljudi, ki bi kaj organizirali. Zaradi tega smo tudi bolj malo igrali, zato ker ne bomo plačevali, da bi igrali. Eni tudi plačujejo, da bi lahko šli igrali. Tudi mi smo svoj čas to delali.

T: Kako to misliš?

Bernard: Tako to izgleda. Greš od doma, vzameš avto in dobiš manj povrnjenih stroškov, kot si jih porabil. Plačaš, da lahko igraš.

Mario: To je v bistvu to.

Tomi: Težko je v bistvu igrati, pa vežbati, pa se meniti za koncerte.

Mario: Pa recimo, še za ploščo sponzorje iskati. Bernard: Rabiš enega človeka. To se je videl pri Res Nullius, kako je pri njih normalno steklo, ko jih Tomi vodi. Oni vadijo, Tomi jih pokliče, pa grejo igrati.

Mario: Oni glasbo delajo.

Bernard: Tukaj pa se pregovarjaš.

Mario: Pa še to, ko prideš na koncert. Tam se moraš jebati z organizatorji, da bi vse normalno potekalo. Namesto, da bi prišel in odigral. Tako si lahko napet zaradi neke neumnosti.

T: Počutiš se v bistvu bolj kot poslovnež, kot pa glasbenik.

Bernard: Če bi bil v bendu kakšen, ki bi mu to ustrezalo, bi bila to rešitev, toda takšnega ni.

Mario: Kakšen zelo tečen tip.

Bernard: Da kakšnega po gobcu useka, če bi bilo treba.

T: Enaka zasedba, kot je zdaj je bila tudi na Novemu Rocku. Ali je bilo sploh kakšnih sprememb v postavi? Kako ste v bistvu začeli?

Mario: Devetdesetega leta smo začeli. Mi trije smo v skupini od začetka. Bil je še en drug kitarist, en drug pevec, pa še en drug. Bernard: Menjali smo jih, pa noben ni zdržal. Mario: Potem smo dobili Sašota.

Bernard: Še en kitarist je šel stran, tako da je zdaj samo ena kitara, bas, bobni in vokal. Potem smo s Sašotom bili skupaj tri mesece, pa smo začeli igrati. V bistvu aprila smo se dobili s Sašotom in smo septembra bili na Novemu Rocku.

Tomi: Tisto je šlo zelo hiter. Imeli smo nekaj nastopov v B-51.

Mario: Prvega aprila smo začeli, petnajstega maja pa smo že igrali v živo.

Bernard: Sašo se je zelo lepo noter vklopil.

T: Kako ste ga dobili?

Bernard: Po Salamonevem oglasniku.

T: Kako pa je Sašo prišel do oglasa?

Mario: Takrat je z Ghost Riders (ljubljanjska skupina na sledi zvoka Sonicsov, Crampsov in ostalih garažno soničnih junakov, op.av.) verjetno nehal.

Tomi: Bil je na tem ali bodo nehali ali kaj. V bistvu mu ni več ravno ustrezalo. Še vedno pa je želel biti v nekem bendu.

Bernard: Potem je videl 'underground bend iz Vrhniko išče...'

Dobili smo se v neki oštariji, pa je prišel sem. Nekaj smo odigrali.

Tomi: Bil je takoj zadovoljen.

Bernard: Tudi mi smo ga poznali.

T: Gledali ste ga v živo?

Bernard: Ja, na koncertu sem bil. Tako, da sem vedel, kaj dela. Ghost Riders so enkrat nastopali pred Majkami.

T: Takrat jih nisem gledal.

Prišel sem kasneje na Pokvareno Mašto in Majke. Bal sem se, da bo Sašo zatežil.

Bernard: Ja, bil je takšen. Včasih je zelo težil. Tudi sam pravi, da je imel govorne vaje med komadi. To je bil njihov image.

T: Koliko se je spremenila in razvila zvočna podoba skupine z njegovim prihodom?

Mario: Veš kako, to se skoz se spreminja. Tomi: Samo nekaj je res. Če ne bi bilo Sašota, bi bilo zelo drugače.

Bernard: Veš kako mi smo imeli tri komade, pa je Sašo prišel in je dal recimo dva svoja komada. Stekel je. Ujeli smo se. In je tako šlo naprej. Ni bilo odstopanja od prejšnjih komadov. Prišel je v kontekst prejšnje štime.

T: Ali ste se ujeli glede glasbenega okusa?

Bernard: To smo se sploh ujeli, ker drugače ne gre. Mislim lahko tudi gre, samo... Potem eni poslušajo rap, drugi nekaj drugega, mi pa smo več ali manj enotni.

T: Katera je to glasba, ki vas je nagnala, da začnete igrati?

Mario: Jaz ne poslušam toliko te nove glasbe. Seattle, pa ne vem kaj. Bolj poslušam stare zadeve. Recimo ZZ Top, pa še kaj.

Bernard: To je zlata jama za bobnarje.

Mario: Po svoje se mi tudi "fajn" zdi, da nekaj igram, pa da nisem obremenjen z eno muziko. Potem bi mogoče avtomatično izpadel bolj trendovsko. Ustreza mi stil bobnarja ZZ Topov, pa še strašansko obvlada.

Bernard: Tip je živ norec na bobnih.

Mario: Sam njegov rock način mi leži. Tip je v

bistvu zakompliciran pa enostaven in obratno.

Bernard: Če poslušáš komade kot cele, sploh ne ugotoviš, kako je on dober.

Mario: Potem ko začneš bolj poslušati, kaj tip špila, potem vidiš, da ima take nore fore. Res groza.

Bernard: Bobnar od TAD-ov (skupina z najdebelejšim frontmanom in najtežjim zvokom, ki je nekoč bila na Sub Pop etiketi, op.av.) je enako povedal, da bi rad igral edino kot bobnar od ZZ Topov.

T: Kje si ti glasbeno začel?

Bernard: Tomo je bil moj sošolec. V razredu je bilo vzdušje- Motorhead, Ramones in vse, kar je imelo energijo. Bili smo polni energije. Šli smo na Majke, ki so takrat začele ven prodirati. To mi je dalo voljo. Na prvem mestu pa je Hendrix. Ne samo, da bi padel dol na njegovo soliranje, ampak sami komadi so mi všeč, ker so narejeni v takšnem feelingu. Pa tudi vokal, ki se ga drugače bolj manj omenja. Potem sem začel poslušati Študenta in te rockerske oddaje.

T: Povedal si, da so ti Majke dale voljo.

Bernard: Prvič sem videl en koncert, prej ga nisem videl, a razumeš. Prej sem videl navaden pop koncert. Potem sem videl tisti feeling. Takrat smo rekli, če bi pri nas nekdo tako igral. V Sloveniji so vsi nekaj komplicirali. V tem času je še Seattle ven prišel. Bilo je zanimivo, toda hiter je postalo monotono. Edino za Mudhoney dam roko na srce.

T: Hic Et Nunc so v bistvu nastali v šolski klopi.

Bernard: Na avtobusu sva s Tomijem bila skupaj. Bil je še en kolega iz Kamnika, ki je tudi igral v tem bendu. V bistvu, če sem čist pošten, lahko rečem, da nas je on navdušil. V prvem letniku nismo poznali rock'n'rolla. On je že nekaj poznal in nas je navdušil. Hendrix in ostalo.

Tomi: Nato smo se nekaj matrali.

Mario: Jaz sem pa imel čudne variante z raznimi bendi, tako da nič ni uspelo.

Tomi: Še s Čukiji je igral.

Mario: Z enim članom od Čukov sem igral pred leti, '85-'86. Nekaj smo igrali, pa je eden šel v vojsko in je vse propadel. Z mojimi bendi je bilo vse bolj čudno.

Tomi: Če bi ostal z njimi, bi zdaj bil poln denarja.

Mario: To ne vem, ne moreš reči. Glasba bi bila sicer drugačna...

Potem smo se mi spoznali. Takrat sem veliko blues poslušal, pa sem rekel, da bomo kakšen blues igrali. Na začetku smo tudi nekaj takega igrali. Potem se je v neke čudne vode zapletlo, zdaj pa je v bistvu blues.

Bernard: Jaz se bojim samo, da bi se kakšnemu iz te ekipe kaj zgodilo. V Sloveniji tako težko dobiš resnega tipa. Ti lahko porabiš pol leta za enega človeka in potem ga treba menjati. Veš koliko časa ti to pobere. To ti čisto uniči bend. Tukaj je malo ljudi. Izbire ni. To ni Amerika, kjer jih imaš na seznamu, pa pokličeš. Tam se vsaj zasluži, tukaj pa ne in je to čisti hobi in luksuz. Res, dobesedno je tako.

Tomi: Kako se to fajn sliši.

Mario: Ja, upam, da nas ne bodo obdavčili.

TERENS ŠTADER

EKV: še so stvari, ki jih lahko potegneš iz sebe

obstajali, kot da smo bili zelo slučajna vzporedna pojava. Najhujše je, da ljudje iz sfere filma in gledališča, naši letniki, rock glasbo v glavnem tretirajo kot ilustracijo časa. To mi ni všeč, saj se vendarle ve, kaj glasba v resnici je.

Margita, imate novi material "Neko nas posmatra". Razlika med tem in prejšnjim LP-jem...

Novi LP je miren, ni TV Dnevnik, ni hitra rock reakcija na neko dogajanje, je potreba za pozitivnim, potreba, da ljudi okrog sebe okužiš s pozitivnim, pa ne v smislu joga, veselje, temveč v primarnem - glasbenem smislu. Prejšnji album je bil zadnji ostanek potrebe za ljubeznijo, bolje rečeno potrebe, da se nam ta ljubezen vrne od ljudi, ki poslušajo našo glasbo.

Prej ste bili voditelji, sedaj pa ste del rock establišmenta.

To je z leti neizogibno, ko se zaveš, da si dolgo tu, ker v resnici ni minilo samo par let, ampak deset. Voditelji so sedaj mlajši. Veliko je mladih bendov, ki nastopajo in zbirajo različne vrste publike, s tem, da je njim težje, ker igrajo dosti bolj različne instrumente. Česar se jaz bojim je, da zgodba o establišmentu realno ne obstaja, dosti pomembnejše stvari ne obstajajo samo zato, ker se pojavi nekdo od drugje in reče: "To ne obstaja več." Nekaj časa sem živel v paničnem strahu, da bomo, če prenehamo igrati, spojili majhen precep, ki smo ga napravili in bo vse tako, kot da ničesar sploh ni bilo. Zadnja plošča je tako mirna tudi zaradi tega.

Koja je odšel, Đoni vegetira, Haustor ne igra več. Kako se vi počutite v vsem tem, ko ni več YU rock scene?

Počutimo se kot marsovci. Pred nekaj časa sem na radiju B-92 slišala, da je Rundek skupaj z Vedranom Petrnalom, človekom, ki nas je nekoč odpeljal v Pariz, da igramo,

Ali obstaja vpliv novih glasbenih trendov na novi plošči, še posebno v produkciji?

Seveda da obstaja, s tem, da smo spet močno omejeni z ljudmi, z njihovim nivojem tehničnega znanja ali pa smo omejeni s stanjem na radiu in v prostorih, kjer snemamo. Sam pa veš, da se npr. Black Crows trudijo, da cel album takoj posnamejo na 16-tih kanalih, potem pa ga malo "umažejo", da bi zvenel kot na starih ploščah. Tako so vse te napake tisto, česar se bomo čez deset let spominjali s simpatijo.

Teksti so izgubili večpomenskost in ambientalnost. Ali je to rezultat enosmernega mentalnega pritiska?

Milan in jaz sva različno odrasla. Že prej sva skupaj pisala tekste, npr. na drugi plošči so to "Olovne godine" in "I always love you". To so stvari, ki so bile skupne. Toda z leti so besede meni začele pomeniti eno, njemu pa drugo. Milan se rad igra z besedami in ta naša večpomenskost je pravzaprav izvirala iz najinega interpretiranja te besedne igre. Sedaj je prvič tudi on sam spoznal, da ljudjem ni več potrebno metaforično govoriti o stvareh ampak je treba odkrito povedati, kar misliš.

Na plošči je tudi pesem "Istina mašina" skupine Time. Zakaj?

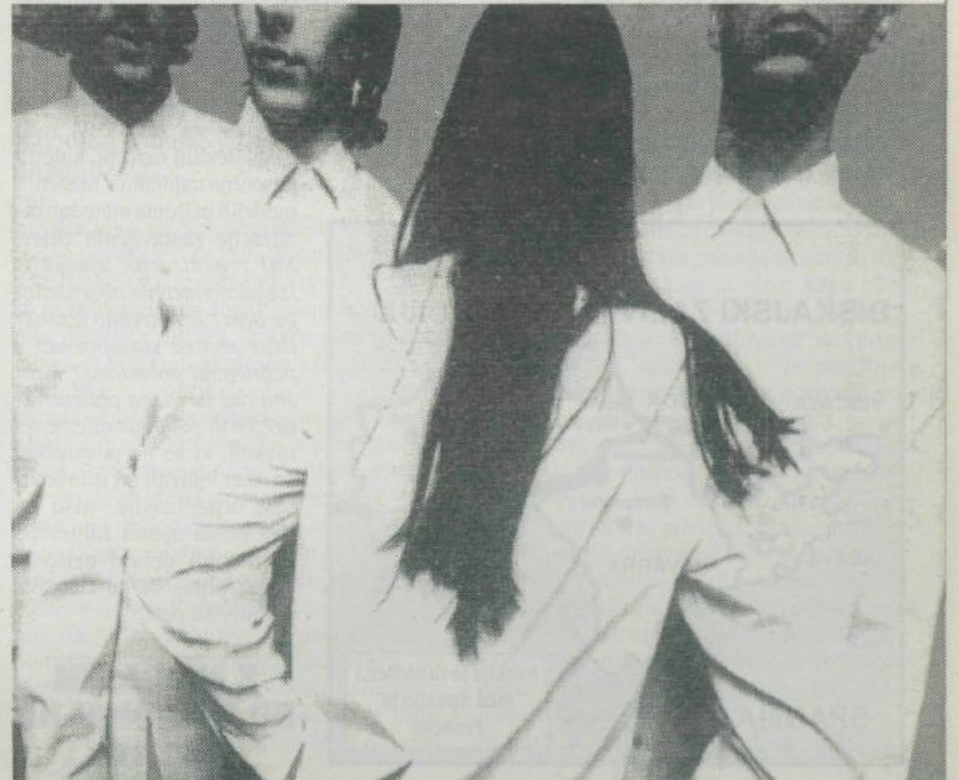
Aha, to smo hoteli narediti že davno, vendar se nam je vedno nekako izmikalo. Prepričevala sem Milana, da je to pevska stvar, odlična pesem Dade Topića. Trudili smo se, da nam jo prilagodimo, ker je to vendar stara pesem in če jo bolje poslušas, odkriješ v njej neko rock šablono; sicer pa imamo še danadnes razprave o njej.

glasbeni urednik na radiu Brod. Komentar za Vedrana je bil, da je urednik radia France 1 ali mednarodnega oddelka, za Rundeka pa, da je človek, ki je, mislim, igral v nekem starem bendu z imenom Haustor. Pri nas so še vedno večeri na Akademiji, ko se normalno poslušata Film, Haustor, stare plošče, v nekem glasbenem smislu vse funkcionira. Ampak tega se jaz najbolj bojim, kot da nikoli nismo

Opiši nam Beograd danes.

Beograd danes? Vse se nam zdi. Vse kar obstaja, obstaja na osnovi nekih imbecilnih osebnih entuzijazmov. Pošto se mi gabi prebirati, ker sem sedemnajsta, ki odpira moje pismo. Z ostalimi stvarmi je podobno. Beograd je mesto starih ljudi. Mladi so postali stari, vsi mladi se v tem čudnem času

zelo hitro starajo, ravna se po vzorih, za katere jim niti ni jasno, da so vzori, ne vedo njihovih imen, ne vedo, od kod so. Vsako jutro se prebujas s časopisi, s televizijo, z idejami, ki niso tvoje, in ki nikoli ne bodo tvoje. Tudi sistem deluje tako, da Bog ne daj, da bi dobil kako idejo, kaj šele, da bi jo uresničil. Enostavno ni perspektive mesta.

V tem času stvari izgublajo konture in dobivajo neke druge oblike. Se strinjaš?

Mislim, da ti to lahko bolje vidiš, ker prihajaš od zunaj. Hočeš nočeš moraš tako gledati; boljše ali slabše. Vsi, ki smo ostali tukaj, smo se v nekem smislu morali opredeliti, najprej, da dojamemo, da smo ostali, in nato, da dojamemo, da moramo še naprej živeti to, kar delamo, ne glede ali v tej družbi obstaja mesto za to, kar delamo ali ne. Če gre za glasbo, bo zanjo vedno mesto, če pa gre za rock glasbo, zanjo ne bo nikoli mesta. Tako si prostor v bistvu izmišljam. Dokler to lahko počnemo, pa ne v smislu, da nam je to dovoljeno početi od znotraj, in se ne počutimo preveč slabo, dotlej je v redu. Ampak, da ti iskreno povem, nekako se ne počutim dobro teh nekaj mesecev.

Turneja, kakšne geografske pojme bo obsegala?

Očitno bo v glavnem obsegala pojme, ki se ne tičejo Jugoslavije, torej, šli bomo v Makedonijo, v Slovenijo, kjer se tudi dogovarjamo za objavo CD-ja. Ker smo svoje prve plošče snemali za RTV Ljubljana in naši trakovi tam še verjetno obstajajo, obstaja tudi možnost, da se objavi CD-kompilacija. V Beogradu tudi planiramo zadnji album na CD-ju, ki bi ga v smislu naturalne izmenjave zamenjali za CD-kompilacijo iz Ljubljane. Najbolj negotovi bodo pravzaprav koncerti v Srbiji. Imeli smo že nekaj lokalnih ne-sporazumov, ki jih moramo rešiti. Doma nas torej čaka promocija plošče. Obnašamo se tako, kot smo si zamislili, to je tudi edini način, da izvedeš stvar od začetka do konca. Celo stver si izmišliš, od prvih pesmi, besedil, do promocijske kampanje. Ampak to so samo naše ideje. Podporo bomo dobili od ljudi, ki jih to zanima, publika bo verjetno reagirala kot dosedaj, čaka pa nas veliki koncert kot obeležitev konca zgodbe o tej plošči.

Tvoj komentar o stvareh s plošče...

Je veliko pesmi, kjer se uporabljajo osnovni rock

rifi kot azbuka, nekaj, kar sem jaz nekoč delala v arhitekturi. V bistvu kot pojmi, ki se razumevajo sami po sebi. Npr. "Just let me play some modern rock 'n' roll music", ki smo jo poimenovali "Lambada" in ki odpira B stran.

"Anesthesia" je popularno imenovana "Anasthasiaa". Od silne uporabe se ji je izdeformiralo ime. Pesem tipična za nas po neki emociji in nekem odnosu.

"Jadransko more", kot bi dejal Dule, zakaj se ta stvar ne imenuje "Fruška gora"? "Bežimo u mrak" je narejena leta '88 in govori o slabem počutju.

"Istina mašina", eden od razlogov, zakaj smo sploh začeli igrati. Osnovni pojmi iz našega življenja na katerih smo odrasli, na katerih smo vzgojeni, to je ta plošča, pa naj se gre za rif, geografski pojem, emocije. Ti si jaz in Jaz sem ti.

Torej brez pomembnih glasbenih in tekstualnih premikov?

Ne brez premikov. Vedno raziskuješ, ampak ne v tehnološkem pogledu, temveč iščeš po sebi in iščeš tisto, kar celo stvar dela dobro. Ne iščeš svoje reakcije na okolico, ker je tega preveč, preveč imaš tudi let in te neke rock glasbe kot reakcije, ki očitno ne rešuje stvari, vsaj ne tukaj, na tem nivoju. Torej, tukaj se obrneš k sebi, igraš zaradi sebe, za sebe in vsi ti ljudje, če prepoznajo to isto, vedi, da bodo zaradi sebe poslušali to glasbo, ponavljali bodo za sebe in dobro se bodo počutili, kajti osnovne stvari iz katerih izhajaš so dobre, niso reakcija ampak si iskal in našel npr. lepe spomine. In tako nekaj proizvedeš, ampak ne nekaj, kar se ne bo nikoli ponovilo, temveč proizvedeš novo kvaliteto, kot našo ploščo ali intervju.

To je pravzaprav neka vrsta avtohibernacije.

Ja, s tem, da imaš še vedno jasno idejo o tem, da moraš živeti to kar delaš. Ne smeš živeti tako, kot ti nekdo reče, ko te potiska na eno in isto stran, kot recimo, umrl boš od lakote, če se boš obnašal na ta in ta način. Videl si, kako se vsi obnašajo, da ne bi umrli od lakote. Ni problema. Torej ne to, ampak kot glasba, ki je še vedno naša. Morda, kot praviš, to je avtohibernacija, ampak še vedno so stvari, ki jih lahko potegneš iz sebe. Ni prazno.

Margita, si ti še vedno sama na ulici?

Aha!

ŽARKO SAMOUK
PREVOD: TONI DUGOREPEČ

EUZKADI TA ASKATASUNA

FAŠISTIČNA REPRESIJA IN ROJSTVO ETA

Baskija, domovina starodavnega naroda Baskov, se razteza ob špansko-francoski meji, od obal Biskajskega zaliva do gora severnih Pirenejev. Baski so na tem ozemlju vse od let srednjeveške dobe uživali posebne privilegije, vključno s kulturno avtonomijo in samoupravo, kar jim je omogočilo ohranitev svojevrstnega jezika in kulture. Čeprav tradicionalno konservativni

mom pomembne razlike, npr. odsotnost verskih sporov v Španiji ali vprašanje razvosti. Ulster je namreč med najrevnejšimi provincami Združenega kraljestva, medtem ko je bila Baskija vedno med najbogatejšimi in najbolj razvitimi predeli Španije, za zastoj njenega razvoja v zadnjih letih pa je vsaj delno odgovorna prav ETA.

Podobno kot večino drugih nacionalno-separatističnih gibanj so tudi ETA med razvojem pretresali številni razcepi, katerih korenine najdemo v različnih modelih oziroma metodah realizacije zastavljenih ciljev. Naj organizacija uporablja izključno metode oborožene boja? Je potrebno teroristične metode dopolnjevati s političnimi pobudami? Kakšna naj bo vloga proletariata? Te in podobne dileme ter razkoli, ki so jih povzročile, so sicer vplivali na učinkovitost organizacije, niso pa spremenili njenih zahtev po nacionalni državi oziroma prepričanja, da je nasilje najhitrejša pot.

Z NASILJEM DO NACIONALNE DRŽAVE

in krščansko opredeljeni, so se Baski v državljanski vojni, v kateri je nemško letalstvo do tal porušilo njihovo sveto mesto Guernico, postavili na stran progresivnih, republikanskih sil (oz. zakonite vlade). Poraz republikancev je pomenil tudi konec baskovske kulturne avtonomije, kajti režim diktatorja Franca ni spregledal njihove podpore poražencem. Represija v Baskiji je bila ostrejša kot v drugih delih Španije.

Prepoved baskovskega jezika ter zatiranje ljudskih običajev sta ogrozila identiteto starodavnega naroda, zato se je iz upora proti diktaturi in zatiranju v petdesetih letih rodila ETA (Euzkadi Ta Askatasuna - *Baskovska dežela in njena svoboda*), organizacija za neodvisno baskovsko državo z jezikom Baskov kot uradnim jezikom. Podobno kot Irška republikanska armada ima tudi ETA svoje politično krilo, imenovano Herri Batasuna. Sprva so ETA sestavljali študentje iz družin srednjega in nižjega srednjega razreda, ki se niso strinjali z zmerno usmeritvijo tradicionalnih baskovskih strank, sčasoma pa so prevladali člani z univerzitetno izobrazbo, nekaj je bilo delavcev, kmetov pa skorajda ni bilo in tudi žensk ne, saj v ETA prevladuje prepričanje, da je mesto ženske doma. Več kot 40 odstotkov moštva ETA izhaja iz mešanih baskovsko-španskih družin, katerih otroke homogena baskovska skupnost obravnava kot mešance in jih zasramuje, kar morda kaže na psihološko motivacijo učitnitve v ETA, saj bi ti "teroristi" radi postali "polnovredni" Baski.

ENA NAJSTAREJŠIH V EVROPI

Prvo akcijo, iztiritev vlaka, je ETA izvedla leta 1961, torej imajo izmed vseh večjih terorističnih skupin v Evropi, razen seveda Irške republikanske armade, najdaljši teroristični staž. Toda podobnosti med tema gibanjema niso tolikšne, kot se morda zdi na prvi pogled, saj ju združuje predvsem boj proti centralni vladi, ki noče izpolniti političnih zahtev manjšin, v imenu katerih nastopata. Pravzaprav so med baskovskim in irskim proble-

Med Francovo vladavino je ETA izvedla relativno malo akcij, predvsem zaradi brutalne in dokaj učinkovite represije režima. V osmih letih, od 1968 do 1975, je uspela realizirati le "skromnih" 34 umorov. V tej seriji napadov nedvomno najbolj izstopa umor ministrskega predsednika admirala Luisa Carra Blanca, ki ga je 20. decembra 1973 v Madridu ubila eksplozija pod cesto nastavljene bombe (*morda odtod tudi ideja za umor Falconeja, zagrizenega nasprotnika italijanske mafije*).

Pravo nasilje baskovskih skrajnežev se je začelo šele po Francovi smrti leta 1975 in je svoj vrhunec doseglo v letih 1978-80, to je v času, ko je demokratična vlada v Madridu ugodila velikemu delu baskovskih zahtev. Toda ETA se v nasprotju z večino Baskov ni zadovoljila z vrnitvijo avtonomije, nasprotno, odločila se je za nadaljevanje boja do ustanovitve neodvisne baskovske države. Erupcijo nasilja je delno omogočila sama španska vlada, ki je do leta 1978 iz zaporov izpustila skoraj vse zaprte baskovske teroriste. Ti so v novi demokratični ureditvi, v kateri se je bila vlada celo pripravljena pogajati z njimi, lahko delovali uspešneje kot pod brutalnim Francovim režimom.

Tiskovna konferenca ETA

Žrtve baskovskega terorja so predvsem policisti, pripadniki civilne garde, državni uslužbenci, pa tudi novinarji in drugi, ki jih je ETA označila kot izdajalce. Med njimi je tudi nekaj baskovskih poslovnežev, ki niso hoteli plačati tako imenovanega "protection money" ter simpatizerjev konkurenčnih baskovskih nacionalističnih strank, s čimer si

je ETA povzročila precejšnjo politično škodo v krajih, ki bi morali biti njena glavna oporišča. Pposebnost baskovskih teroristov so tudi serije bombnih napadov ob španski rivieri v času turističnih sezon, kar naj bi prispevalo k splošni destabilizaciji in oslabilo centralno vlado.

V ČIGAVEM IMENU UBIJA ETA?

Največji problem ETA je pomanjkanje podpore. Čeprav postavlja zahteve v imenu vseh Baskov, jo dejansko podpira zgolj deset do petnajst odstotkov. V Španiji živijo Baski v štirih provincah na severovzhodu države ob Biskajskem zalivu - Viscaya, Guipuzcoa, Alava in Navarra. Tu živi okrog tri milijone ljudi, od njih je le približno polovica baskovskega izvora, druga polovica, predvsem Španci, pa nočejo postati drugorazredni

ETA stekajo iz različnih virov. Določen del so prostovoljni prispevki, ostalo pa si ETA zagotavlja z izsiljevanjem, "zaščito", odkupninami za ugrabitve ter bančnimi ropi. Čeprav ni znano, da bi ETA prejela finančno podporo tujih držav, pa so baskovske teroriste na druge načine podpirale Alžirija, Libija, Kuba, Nikaragva ter države Bližnjega vzhoda in bivšega vzhodnega bloka. Te mednarodne zveze so imele za organizacijo nedvomno velik, toda ne odločujoč pomen. ETI je pomagala njena socialistična doktrina, ki ni bila zgolj krinka, po drugi strani pa je ne smemo jemati preveč resno, kajti v nasprotju s svojo doktrino deluje ETA kot tipična separatistična skupina, ki ji je pomemben nacionalizem in ne razredni boj.

KAKŠNA BO NASLEDNJA GENERACIJA?

Herri Batasuna vabi na zborovanje za neodvisno Baskijo.

državljeni v baskovski državi. Največjo podporo uživa ETA v Guipuzcoi in Viscayi, precej manjšo v Alavi, medtem ko je v Navarri, največji provinci, podpora za ETA skoraj nična. Čeprav prebivalci Navarre nasprotujejo baskovski državi, jih separatisti še vedno vključujejo vanjo.

Ključnega pomena za delovanje ETA je bila relativna svoboda, ki jo je uživala v Franciji, kjer Baski živijo v treh provincah. V času Franca, pa tudi kasneje, so francoske oblasti zavračale ekstradikcijo baskovskih teroristov tudi v primerih, ko so bili obtoženi umorov. Francoska gostoljubnost se je končala leta 1982, ko so oblasti spoznale, da ne bodo mogle več dolgo obvladovati nasilja, zato so uvedli strožji nadzor nad pripadniki ETA v Franciji. Nekaj so jih aretirali in začeli sodelovati s španskimi oblastmi, zato je ETA začela leta 1984 napadati tudi cilje v Franciji.

Finančna sredstva za operacije se v blagajno

Zakaj se ETA po Francovi smrti in ponovni baskovske avtonomiji ni odpovedala terorizmu in je celo drastično povečala obseg napadov, čeprav je jasno, da španska vlada ne bo in ne more v celoti ugoditi njihovim zahtevam? Španski povračilni ukrepi za teroristične akcije ETA pomagajo ohranjati začarani krog baskovskega terorizma. Določen del Baskov, ki se sicer ne strinja z metodami skrajnežev, vidi v njih zapeljane idealiste in patriote, ki lahko v končni fazi odigrajo pozitivno vlogo. Mišljeni so pritiski na špansko vlado, zaradi katerih naj bi ta ugodila določenim baskovskim zahtevam, ki bi se drugače izpolnile precej kasneje, če sploh kdaj.

Nekateri menijo, da je najvišja prioriteta vsake teroristične skupine preživetje, kar naj bi veljalo tudi za ETA. Vsako bližanje cilju bi torej pomenilo grožnjo preživetju oziroma ohranitvi skupine. Zato naj bi si teroristične skupine zastavljale vedno nove cilje, za katere vedo, da jih nobena oblast ne bo pripravljena izpolniti, cilj pa upravičuje tudi njihov obstoj. Spet drugi so prepričani, da se večina baskovskih skrajnežev s terorizmom ukvarja že od adolescence in se zato ne morejo živeti v drugačno življenje, v katerem nasilje ne bi več imelo osrednje vloge. Terorizem naj bi torej izginil, ko se bo ta generacija postarala in jo bo nasledila nova z drugačnimi vrednotami. Upajmo, da se motijo zagovorniki prve, ne pa druge teorije.

MARKO BUKOVŠEK

SANJE SO TUDI DEMOKRATIČNE

(tržišče pa realnost)

Začnimo s trikom. Najprej je na sliki štirinajst palčkov. Sliko s škarjami razrežete po vnaprej določenih črtah. Nato delčke, drugače razporejene, zopet sestavite v sliko. Z nje se vam sedaj smeji trinajst palčkov. Sliko si podrobno ogledate. Nikjer ni niti sledu o nasilju, revoluciji. Nikjer krvi, odsekanih glav ali nog. A dejstvo ostane, enega palčka ni!

Palček je vsekakor na sliki. Samo v črno magijo verujoči lahko najdejo drugo rešitev. Za ostale je rešitev trika v spoznanju, da je en palček zginit tako, da je eno nogo posodil na primer levemu sosedu, drugo nogo desnemu, glavo in trebuh pa tistemu, ki se je prej skrival za Velikim palčkom.

Naj že kaj napišem o gospodarstvu. Okej! Okej! Mimogrede: ni gospodarstva brez trikov.

Že izguba enega palčka povzroči nemajhno zmedo in začudenje. A kaj je to v primerjavi z dogodki ob osamosvojitvi Slovenije. Kaj vse se je dogajalo tisto noč? Poleg vsega je izgini- lo še vsaj 400.000 ljudi, zavednih Slovencev, članov najmočnejše lože, lože birokratov.

SLOVENIJA - DRŽAVNO PODJETJE

Čez noč smo se odločili za novo družbeno ureditev in s tem v zvezi za nove lastnike kapitala. Ali, poleg tega, da smo se to potrudili zapisati v Ustavo, mislimo resno? Poglejmo, kdo si bo po novi zakonodaji, ki naj bi udejanila Ustavo, prilastil Slovenijo!

Najprej smo z denacionalizacijo velik del ozemlja vrnili tuji državi, Vatikanu. Kar se upravljanja z lastnino tiče, tudi njim Bog ne more pomagati, tako da niso nič boljši upravitelji od drugih državnih aparatov. Za Slovence čista izguba. Gre v odpis!

Potem smo pričeli s privatizacijo. Najprej smo iz nje izločili šolstvo in druga za državo pomembna podjetja oziroma zavode: elektrogospodarstvo, železnice, pošta in vojaška industrija so samo nekatera izmed največjih. Ostala so "navadna" podjetja. In še pri teh bo država primaknila svoj lonček in jih 40% brezplačno preko teh skladov obdržala v svoji lasti. Nekaj malega bomo državljanke in državljani še doplačali (torej je Država le lastnik!) in Država bo zadovoljna.

V "državni" lasti bo, kljub opevani privatizaciji in novim družbenim odnosom, ostalo več kot 50% celotnega kapitala Slovenije in zgodnica o privatizaciji in družbenih spremembah postaja navadna politična laž. V Sloveniji do sprememb namreč sploh ni prišlo. Največji lastnik bo ostal isti kot v prejšnjem sistemu, privatizacija pa je bolj kozmetični dodatek. Res je bilo razglašeno, da je bila glavna napaka socializma pomanjkanje znanih lastnikov, vendar, lastnik je bil znan: državna birokracija. Da je bila slab lastnik, že vemo. Da bo slab lastnik ostala, ne dvomimo.

Birokraciji je, zakonito, to je treba poudariti, uspešno zadržati upravljanje nad večino slovenskega kapitala. Pokojninski sklad, Odškodninski sklad, Sklad RS za razvoj, Sta-

novanjski sklad in novoustanovljene državne Agencije predstavljajo osnovne oblike nadzora nad kapitalom in odlična nova delovna mesta za ljudi, ki se po zlomu prejšnjega sistema niso najbolje znašli v tržnih razmerah. Državni aparat, ki si lasti upravljalsko pravico nad več kot polovico države, bo v prihodnje potreboval še več ljudi, ki bodo sedeli v skupščinah podjetij, njihovih upravnih odborih, Skladih, Agencijah in nadzirali poslovanje podjetij. Ne gre dvomiti, da bodo to vse dobro plačane službe. Sicer pa, birokracije nikoli ni zanimalo, koliko kaj stane, samo da je vse po zakonu in da ne bo kraj.

Ljudje, ki zasedajo ta mesta, niso nikoli bili podjetniki niti lastniki kapitala. Svoje strokovnosti niso nikoli dokazali na tržišču, temveč vedno samo v takoiimenovanih strokovnih krogih. Stečajni podjetij, katere so vodili v preteklosti, so bili uradno vedno posledica realnih razmer in nikakor ne njihovega nepoznavanja stroke, organizacije ali financ. Oni so vendar strokovnjaki z dolgoletnimi izkušnjami, kar lahko potrdijo vsi njihovi kolegi! Kaj pa tržišče?

Njihova edina želja je čimvečji zaslužek. Lahko bodo vodili tudi takoiimenovana ne-profitna podjetja in sklade, vendar bodo njihove plače vse prej kot neprofitne. Z njimi se ne bodo mogli meriti niti direktorji največjih privatnih podjetij, ki bodo v primerjavi z Zavodom za zdravstveno zavarovanje, Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Železnico, Pošto, Elektroenergetskim sistemom in podobnimi pravi malčki, njihovi direktorji pa managerji tretjega razreda.

Najvišji cilj je jasen: državna služba, mir, daleč stran od tržnih odnosov in drugih problemov. Pridružiti se birokratskemu klanu in Sloveniji vsak dan oznanjati, da se je treba tržno obnašati ter povečati storilnost. Ja, ta je 3.5 krat manjša od evropske. Ni važno, da povprečen delavec ne more narediti 3.5 krat več. O tem se ne sme razpravljati, saj bi sicer lahko še komu prišlo na misel, da naš sistem zaradi preobsežnega birokratskega aparata ne more biti konkurenčen. Da bi šlo 200.000 birokratov v proizvodnjo? Kje je politična stranka, ki jih bo poslala na delo in izgubila volilce?

Slovenija postaja državno podjetje. Ko si bo z novim zakonom država prilastila še igralnice, bo krog zaključen. V svojih rokah bo imela

MODERNIZACIJA

Ko pomislim na Slovence in kapitalizem, me vedno nanese na nekaj drobcev, ki so prispevali k nastanku angleškega kapitalizma in tega, kako so Angleži modernizirali tri neangleške izume: obrestno obrestni račun, dvojno knjigovodstvo in delniško družbo. Keynes in Schumpeter jih lucidno, toda bolj za šalo kot zares, naštevata kot najpomembnejše izume za nastanek kapitalizma.

Keynes tako začetek angleških investicij v tujino povezuje z znanim gusarjem Francsom Drakejem. Gospodarska tvorba, s katero je Drake menda ropal španske ladje, je bila delniška družba, katere soustanoviteljica je bila tudi angleška kraljica Elisabeth. Ta je iz svojega deleža dobička družbe menda odplačala angleški zunanji dolg, sanirala proračunske potrebe in preostanek v znesku 40 tisoč funtov vložila v družbo Levant, ki pa je bila spet tako uspešna, da je bila z njenim dobičkom ustanovljena Vzhodnoindijska družba. Dobički le-te pa so predstavljali podlago za vse angleške investicije v tujino. Pedantni Keynes je izračunal, da je teh začetnih 40 tisoč funtov s pomočjo obrestno obrestnega računa po stopnji 3.25 odstotka v 250 letih naraslo na štiri milijarde funtov, oziroma, da je vsak naropan Drakejev funt v teh letih navrgel 100 tisoč funtov.

Poanta je seveda v investicijah v tujino. O njihovem pomenu se danes čedalje bolj govori. Postajajo dejavnik, ki odločilno vpliva na mednarodno trgovino. Peter Drucker piše, da se naveza več trgovine - več investicij spreminja v zvezo več investicij - več trgovine. Na tem načelu vedno bolj deluje strahotna japonska izvozna ekspanzija in

tako čedalje bolj ravna tudi Američani. Odločitev, kje investirati, doma ali v tujini, zadeva tudi nas. Po osamosvojitvi ravnamo enako kot pokolonialne države: imamo se za nerazvite do te mere, da sanjamo o tem, kaj narediti, da nas poplavi tuj kapital, čeprav ne znamo pojasniti, zakaj nas bi sploh preplaval. Morda zato, kot je pripomnil nek domači hudomušnež, ker smo edini Slovani, ki nosijo "jerharce". Toda šalo na stran. Da je bila Slovenija v nekdanji Jugoslaviji regija s presežkom v menjavi z drugimi republikami, je bila posledica dejstva, da so naše proizvodne zmogljivosti presegle potrebe našega trga. Res smo majhno gospodarstvo, smo pa še manjši trg. Sanje o tujem kapitalu in ideje, kaj z njim narediti, so opij. Deluje tako, da preprosto pozabljamo, da je iz prislovične varčnosti posameznikov, upam, da je še prisotna, treba preiti na varčnost domače gospodarske skupnosti. Namenoma uporabljam pojem skupnosti, saj tudi ekonomisti opažamo več vezi, ki v gospodarskem tkivu pokajo, kot novih vezi, ki bi delovale povezovalno. Začetna zgodba ni privlečena za lase. Danes kapitalistične države ne tekmujejo zgolj v trgovini. Tekmujejo tudi v izvozu svojih tipov kapitalizma. Ne bi se ogreval za nekakšno sodobno inačico Drakejeve poti, zagotovo pa nisem zagovornik prepisovalnega kapitalizma, ki nastaja tako, da se prepiše nekaj iz ameriških priročnikov za instant kapitalizem, nekaj iz nemškega prava in nekaj iz evropskih smernic, pač glede na to, kateri jezik obvladajo posamezni člani nove državne in strankarske elite, oziroma kje so se šolali. Ko govorimo o kapitalizmu, ne smemo pozabiti, da je največji kapital tisto, kar s težko muko spravimo v glavo. Še težje si namreč to spravimo iz glave.

NEVEN BORAK

vse, kar je v Sloveniji vrednega. Ostalo bo privatno, kot v starih časih graščakov, ki so imeli v lasti najboljšo zemljo, pa so kljub temu kmetom pobirali še davke.

Državno podjetje pravilno posluje samo na papirju. Resda ni treba nadzorovati poslovanja podjetja, vendar je potreben nadzor nad ljudmi, ki ta podjetja vodijo. Po definiciji so namreč nagnjeni k podkupljivosti in grabežljivosti različnih vrst. Za nadzor nad njimi bo država potrebovala neprimerno več ljudi (ki pa se od nadzorovanih ne bodo kaj dosti razlikovali), kot pa če bi morala nadzirati samo poslovanje podjetij. Tako bo vsaj več dela za biokrate.

Večja storilnost in s tem povezana konkurenčnost Slovenije? Hej, pustimo politične floskule!

BIROKRACIJA : DEMOKRACIJA 3:1

Z delitvijo in uveljavitvijo certifikatov se bo slovenska javnost dokončno razdelila na birokratski in demokratični del. Prevladujoči del bo dal dokončno podobo družbeni ureditvi Slovenije, ne glede na to, kaj piše v Ustavi. Demokracija je lahko tudi kaj drugega, če nas bodo le politiki prepričali, da je to prava stvar.

Demokratični del bodo predstavljali lastniki privatnih podjetij in delavci. Ne glede, ali bodo do lastništva prišli z certifikati ali s lastnim kapitalom, se bodo pojavljali v obeh vlogah hkrati, saj izkušnje tržno razvitih držav kažejo, da lastniki, ne glede na obseg lastnine, zaradi močne konkurence tudi delajo, torej so delavci. Vsekakor imajo delavci in lastniki skupen interes za ohranitev podjetja, ki jih združuje, le-tega pa uresničijo

s konkurenčnim nastopom na tržišču.

Birokratski del bo upravljal državo, javna podjetja, sklade, zavode in podobno. Njegovi predstavniki bodo obenem lastniki drugih (tudi na podlagi certifikatov) podjetij ter delavci in upravitelji tistih, v katerih bodo zaposleni. Demokratični del ne bo mogel biti lastnik slednjih. Edini skupen interes birokratov je zaslužek, ki ga realizirajo s pobiranjem davkov in administrativnim nastavljanjem cen. Tržno gospodarstvo omenijo samo takrat, ko demokratični del ne more več pokrivati njihovih stroškov: govoriti pričnejo o povečevanju storilnosti (delavci slabo delajo) in utajevanju davkov (lastniki podjetij kradejo državo).

Osnovni cilj birokracije je ohranitev stanja in s tem tudi zaviranje napredka, kar je v nasprotju z željami demokratičnega dela, ki si napredka, kot osnovnega pogoja za ustvarjanje za konkurenčni boj na tržišču potrebnih razlik že v osnovi želi.

Birokratski del zanika svoj obstoj in ponuja delitev glede na politično prepričanje, ki pa je prozorna, saj v Sloveniji v tem trenutku ni nedemokratične, ne-zelene, ne-socialne in ne-krščanske stranke, ki bi se s svojim programom borila proti demokraciji, zdravemu okolju, socialni varnosti in krščanstvu. Vse se borijo za pridobitev upravljanja nad državnim imetjem, glavni nosilci boja pa so prav predstavniki birokratov v teh strankah.

BIROKRACIJA IN NE DEMOKRACIJA

Vse bolj očitno postaja, da naslednja faza po socializmu ni demokracija s tržnim gospodarstvom, temveč nekaj novega, v dose-danji zgodovini neznanega. Najboljše ime, kot nasprotje demokraciji, je prav birokracija. Birokracija kot družbena ureditev? Zakaj pa ne, če namesto državljanek in državljanov vladajo birokrati? No ja, tudi to bomo morali preživeti. Za začetek smo odkrili vsaj misterij izginotja 400.000 Slovencev.

Do priključitve k gospodarsko razvitemu delu Evrope je še daleč. Morda je Rusija kaj bližje.

ALJOŠA VODOPIVEC

GRAFIKA PO DOMATCHE 2. DEL

Zadnjič smo si ogledali zgodovino grafičnih standardov, od pradedkov Mavric in Komodorčkov, pa vse tja do VGA. Danes naj za začetek končam z S-VGA.

SOFT VGA ALIAS S-VGA

Super VGA je prišla po standardu VGA. Pravzaprav je to le nadgradnja VGA grafičnih kartic. Problem je le v pomnilniku na kartici (ki ga jasno ni NIKOLI preveč).

VGA kartica zmore na monitorju prikazati sliko ločljivosti 640 pik vodoravno in 480 pik navpično. Zgodnejše VGA kartice imajo 256 tisoč zlogov spomina, kar pomeni, da ta kartica lahko pri tej ločljivosti prikaže 256 barv (prav tako pri 320 x 200) in 16 barv pri 800 x 600. Tale zadnja ločljivost pa je že pomenila mejo med VGA in Super VGA standardoma. Vendar pa je 'prava' S-VGA kartica šele tista s 512 kilobajti spomina, saj lahko na monitor naslika 256 barv še pri resoluciji 800 x 600 in 16 barv pri 1024 x 768. In potem gre to naprej. Danes večina grafičnih kartic že ima vgrajenega 1 MB RAMa, ki omogoči 256 barv

LOJZE MIKLAVČIČ

tudi pri 1024 x 768, pa 16 barv pri 1280 x 1024. Tu se je zaenkrat nehalo. RAM na kartico pa lahko ponekod še dodajamo, ne le zaradi hitrosti. Čimveč je RAMa, toliko več barv lahko kartica prikaže. Vse tja do 16,7

In takole jaz pridem do igre Commanche Maximum Overkill. Ime je strašno, igra baje tudi. Pravzaprav nekega blaznega 'overkilla' sploh ni. In v opisu igre sem prebral, da mora računalnik v eni sekundi

-VEKTORSKA grafika, ki je sestavljena iz vektorjev. Osnove vektorjev: vektor je usmerjena daljica, ki povezuje dve točki. Računalnik je pa bitje, ki zna ti dve točki blazno hitro povezati s črto, seveda pa hitrost odpade pri raznih AUTOCADih in podobnih mafijcih. Vse ostale ravnine torej, ki so ostale prazne, pa se pri igrah enako hitro zapolnijo z določeno barvo (to je pa ja hitreje, kot pa štrihati vsako piko s svojo barvo, a ne?).

Ugotovili smo torej, da so do sedanjosti več ali manj vse simulacije raznih formul, letal, helikopterjev in ostalih premikajočih se predmetov bile narejene izključno z vektorsko grafiko.

Danes, v času pentiuma, pa navali narod na lepe slike v igrah, ki brez črt (vsaj zame osebno) izgubijo svoj čar. Saj ne da bi imel kaj proti; s tem sem samo pokazal razliko med recimo Retaliatorjem, za mnoge najboljšim simulatorjem letal (ki mu je 286 počez in podolgem dovolj) in Commanche Maximum Overkill, ki mu

je še 386DX/40 z 4 megabajtnim SIMMom skoraj premalo. Požrešneži!

LET ME PAINT!

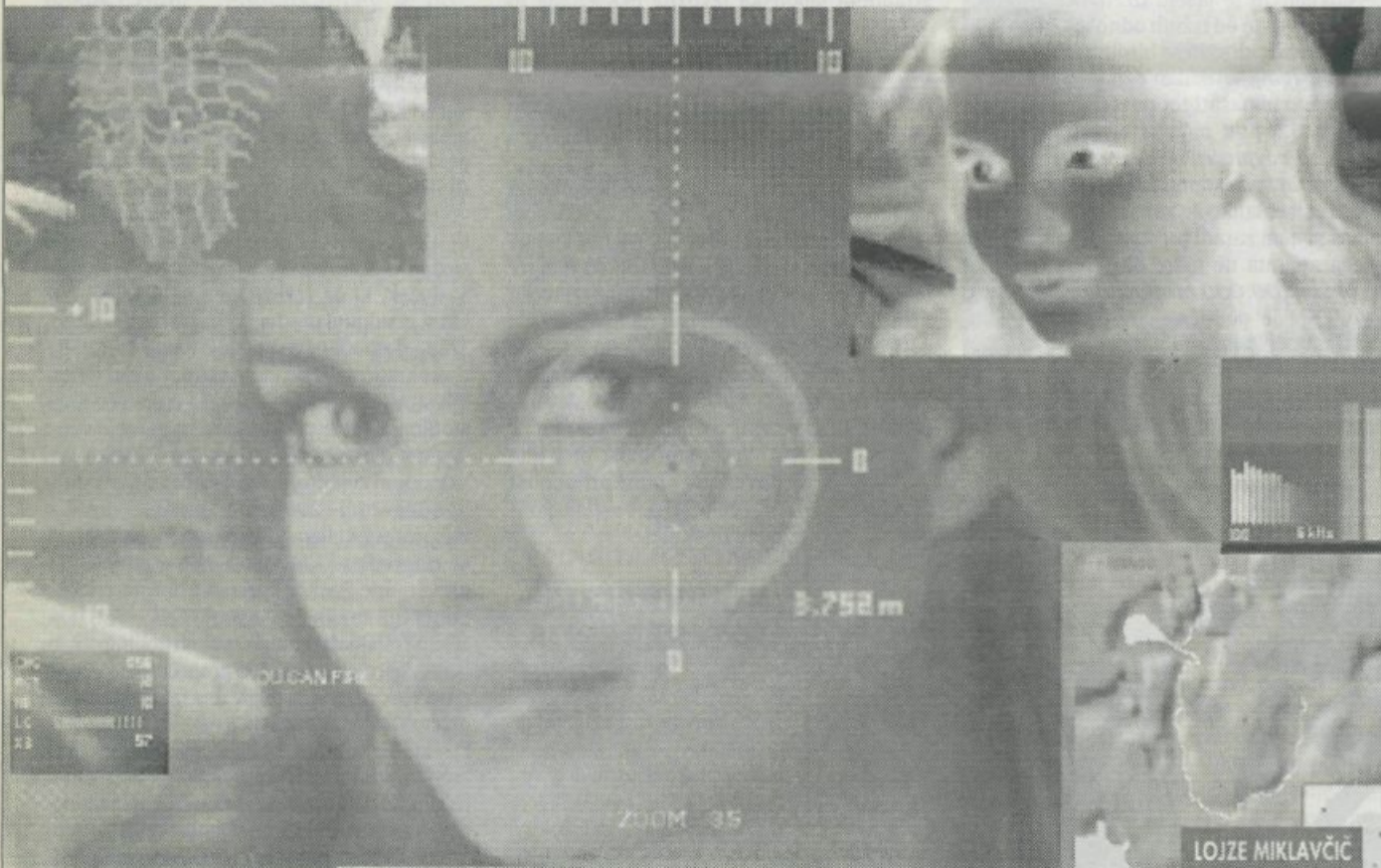
Je rekel otrok, si na svojega komodorja naložil program za slike delat in ustvarjal. Risbe. Kamele. Hiše. Ata. Pa mamu tudi. In potem je odkril, da to ni ravno tako, kot če bi vlekel voščenke po papirju, pa da se ne da sprintat, še posebej če nima printerja, in potem je obupal.

Nekaj let pozneje je risanje na novo odkril. Joke je bil v miški. In je delal še bolj cotkane slikce kot prej, ampak potem je ugotovil, da se ena slika, ki je že majhna, ne da lepo povečati. Teče torej do prijatelja, mu potoži o svojem problemu in veliki brat mu pove: Corel Draw!

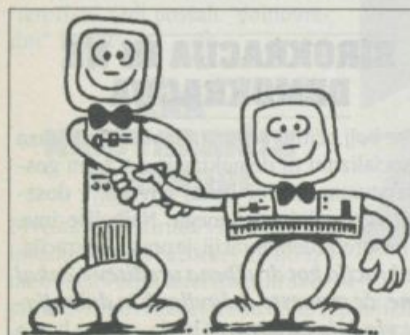
Že spet je na novo odkril risanje na računalniku, in od tega dne naprej je živel sicer malce počasneje, pa zato bolj vektorsko. No ja, za kaj se gre: vsi, ki uporabljate Windows, verjetno poznate (in tudi obvladate) programček PaintBrush, s katerim se da narediti kar lepe slike, ki pa so tipa BitMap (alias nasprotno od vektorsko). Je kdo že poskušal majhno sliko povečati??? To se naredi takole: kos slike, ki ga hočeš povečati, označiš (klik na ikono škarje, potem pa po sliki vlečeš od levega zgornjega do desnega spodnjega kota kosa slike, ki ga hočeš označiti), potem odpreš menu Pick in klikneš Shrink + Grow, potem pa narediš (spet s škarjami) nov pravokotnik, ki je lahko poljubno velik. Rezultat je porazen - vse poševne črte postanejo kockaste in podobno

Nasprotje tega pa je Corel Draw, ki uporablja vektorsko risanje. Vektorji imajo namreč to dobro lastnost, da v slikah, ki jih posnamemo na disk, ni prav zapisanih vektorjev, ampak samo koordinate teh vektorjev. Ko en vektor torej povečamo, samo določimo nove koordinate, nakar se črta (krivulja, krožnica) izriše tako natančno kot je mogoče. Je pa tudi ena slaba lastnost takšnega risanja: pri vsaj malo bolj kompliciranih slikah kot tiste, na katerih sta 2 črti, je izrisovanje počasnejše kot bitmapovsko (vir: Rok), ker računalnik mora veliko več risati, torej je potreben hiter strojček. (Je kdo za varianto: How to change your 486 into a Gameboy? Run Windows!). 486/50 ali več sploh ni prevelika hitrost, torej. RAM: za kakršnekoli malce večje zadevice 8 MB ali več.

VAŠ VDANI HEKER LUKA R.

LOJZE MIKLAVČIČ

GAMBIT
Nalezljivo zadovoljstvo

milijona barv (alias True Color, 24 - bitna grafična paleta). Človeško oko toliko barv sploh ne razloči več! Kartica z 1 mega RAMa navadnega okenskega potrošnika čisto zadovolji, tisti, ki pa hočejo vse še malce hitreje, pa z nekoliko več barv, pa naj si omislijo grafični pospeševalnik. Tudi o tem bomo nekoč rekli besedo ali dve.

VEKTORSKA ALI BITMAP GRAFIKA, to je sedaj vprašanje

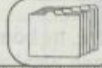
Zame je bil zelo hud dan takrat, ko sem v gledališču Drama med neko šolsko predstavo bral takrat še precej v redu revijo Moj Mikro. Pravzaprav njegovo igračarsko prilogo.

igranja izračunati milijon računskih formul, ali nekaj takega. Mogoče so bili 3 milijoni. In pisalo je, da za igro potrebuješ MINIMUM takole 386 DX s 4 mega RAMa!!! Kot vesten 286kar sem se seveda najprej onesvestil, šele potem sem pomislil na marke, ki sem jih namenil za nov CD player. Adijo. 386 s 4 mega RAMa je takrat veljala svojih 800 DEM (da o psu ne govorimo).

Tako se je začelo moje spoznavanje z BITMAP grafiko v računalniških simulacijah. Takole nekako naj bi šla definicija:

-BITMAP grafika je slika, sestavljena iz pik (pixlov), ki se mora narisati vsaka posebej, in vsaka v svoji barvi (če jih je 256, jih pač je, bog pomagaj). Slika se zaradi teh miljočkov pixlov riše seveda bistveno počasneje kot pa

ADRIANET: EPILOG ADRIANET, GROZNIJE IN KAJ IMA ZMAGO JELINČIČ PRI VSEM TEM

TEKANJE ZA PRAVNO DRŽAVO

Da naslov nima kaj prida zveze z vsebino, se boste morali navaditi pri drugih avtorjih. Če je naslov na videz protisloven, pa naj velja staro dobro švejkovo pravilo: "Predvsem brez panike!". Zdaj pa k stvari. Po objavi prvega dela članka z naslovom *Komunikacije po balkansko* (v Tribuni številka), sem nenadoma začel preko AdriaNeta, predvsem od upraviteljev sistema, dobivati čedalje ostrejša sporočila, češ, da naj neham. Eden izmed njih me je tudi po telefonu poklical na dom, in mi rekel dobesedno takole: "Mi vemo, da je vse, kar si napisal, res, vendar pa ne želimo, da bi pisal o tem." Ker take vrste "prepričevanje" ni zaleglo, so mi začeli groziti z izključitvijo, ter končno z fizičnim nasiljem. Ker nisem tiste vrste, ki bi me to kaj prizadelo, sem, vsemu navkljub, objavil še drugi del članka. Pa me je kmalu zatem pričakalo veselo presenečenje: ob klicu na enega izmed AdriaNetovih BBS-ov sem namreč dobil sporočilo, da sem na BBS-ih nezaželjena oseba, ter da nimam več dostopa do AdriaNet-a. Odlično. Torej sem zavrtel telefon, in povprašal SysOpa tega BBS-a, zakaj sem izključen. SysOp mi je povedal, da je pač dobil tak ukaz "od zgoraj", in mi jasno nakazal, da pri tem ne more nič storiti. Torej sem poklical tistega, ki je tak ukaz izdal, vendar je gospod, potem, ko sem ga o zadevi povprašal, namesto pojasnila odložil telefonsko slušalko. Šmrc. Seveda ni potrebno posebej poudarjati, da odgovora še do danes nisem dobil.

"ZAKAJ IMAMO PA INŠPEKCIJO?"

sem se vprašal tudi jaz, in poklical Skupne inšpekcijske službe. Prijazna gospa na drugi strani žice se je za hip zmedla, nato pa mi je pojasnila, da so oni pravzaprav samo trgovinska inšpekcija in da o računalniških nimajo blage veze, da pa naj pokličem kar g. Janeza Stanovnika, ki je leta 10 izdal ukaz o razglasitvi Zakona o varstvu osebnih podatkov, in ga povprašam, kaj mi je storiti. Sva kmalu družno ugotovila, da to nekako (zaradi tehničnih vzrokov morda?) ni mogoče. Mene so se polotili dvomi o resničnih prizadevanjih za pravno državo, gospa pa je imela nujno delo. Kaj pa sedaj?

EPPUR SI MUOVE

Malce sem pobrskal po starih časopisih, in glej ga vruga, zagledal, kaj vse so obljubljali naši vrli poslanci pred volitvami. Nekaj drugega je seveda, kaj od tega so potem

uresničili, ampak vsi se ponavadi potem izgovarjajo na to, da pravzaprav niso imeli možnosti obljub uresničiti, ker so jim to preprečile neke mednarodno-zarotniške skupine, ali pa morda celo nadnaravne zlobne sile, ki... Brrrr!

Pa sem si rekel: "Dajmo jim možnost!" in poklical kar prvega izmed njih - prvaka SNS, Zmaga Jelinčiča. Po kratkem pogovoru, sva se zmenila, da se čez nekaj dni oglasim pri njih, ter se pogovorim z njihovim pravnikom. In res. G. Milan Šuštar si je tistega dne vzel čas, si z zanimanjem ogledal Tribuno, ter mi zagotovil, da bo nekaj ukrenil. Moram reči, da mu še vedno nekako nisem zaupal - prirojeno nezaupanje do birokratov pač. Vendar pa je g. Šuštar dokazal, da ni birokrat. Ko sem ga naslednji dan zopet poklical, mi je povedal, da bo poslansko vprašanje naslovil kar na Vlado Republike Slovenije. Poleg tega so v poslanski pisarni SNS pokazali tudi pripravljenost, da napišejo predlog Zakona o BBS-ih, vendar imajo trenutno precej dela, zato bo treba na tak zakon še malce počakati. Premika se sicer počasi, a premika se vendarle.

Seveda se zavedam, da ne zakon, ne poslansko vprašanje marsikomu ne bo všeč, vendar pa tudi menim, da morata zakonitost in splošna korist preglasiti ozke osebne interese. Kaj morem, sem pač idealist.

KAJ PA RADIO ŠTUDENT BBS?

Aja, za konec bi rad še povedal, da so me kolegi iz Radia Študent opozorili, da njihov BBS ne zbira osebnih podatkov uporabnikov, in mi omogočili, da to tudi preverim. Res sem poklical tja, in vpisati sem moral samo ime, priimek in geslo, ter odgovoriti še na nekaj tehničnih vprašanj. "Capture" prijave si lahko ogledate na sliki (dodal bi le, da uporabnike, ki namesto imena in priimka vpišejo ime podjetja ali vzdevek, SysOp izbriše). Seveda pa bi rad poudaril, da imajo vsi BBS-i možnost spreminjati vprašanja - torej lahko nekatera tudi brišejo, ali pa dodajo nova - računalništvo je precej "poljubno prilagodljiva" znanost. Če so to storili na RŠ BBS-u, ne vem, vsekakor pa ne smemo pozabiti, da taka možnost vendarle obstaja. (Bojite pozorni na obkroženo opozorilo na sliki!) Takole izgleda prijavljanje na RŠ BBS. Kot zanimivost naj vas opozorim na opozorilo na začetku, ki pravi, da je bila baza podatkov poškodovana, in zato odstranjena. Kako to, da se je baza podatkov poškodovala ravno v času, ko sem opozoril na nezakonito zbiranje osebnih podatkov na BBS-ih, pa bo treba vprašati kar vsemogočno Naključje.

MATEJ KOVAČIČ

MOJ LJUBI OGRIZEK

"Apple Macintosh is a great thing for a civilization to have, and even IBM PC isn't that bad." (MacUser)

Najbolj zanimivi dobroti, ki sem ju kdaj vtaknil v usta, sta bil dva zmrznjena jabolčna ogrizka na vrhu Ben Nevisa na Škotskem. Najbrž je pomagalo, da sem tistih pet dni hribov od Glasgowa mimo Loch Lammonda do Fort Williama preživel v glavnem ob pol kile pri nekem parkirišču najdenega kruha in eni najdeni čokoladici, a ogrizka sta bila vseeno delicious. In tudi svojega Maca imam rad. Oba svoja Maca. Z Macom (kot se splošno reče računalniku Apple Macintosh, oziroma "jabolku") živim že četrto leto. Najprej je bil to stari ex-Bavčarjev Mac Plus brez trdega diska, ki se z zunanjim diskom še potika nekje po ŠOU. Potem moj lastni Mac Classic 4/40, ki ga sedaj večinoma posojam, in končno prikopenzirani PowerBook 160 4/80. Znano je, da se ljudje v Mace zaljubijo in da je ljubezen slepa, a ni mi nerodno.

Z amigo ali atarijem nisem delal, s PC-jem se srečujem na Tribuni, a Slovenija je itak IBM-country, PC-land.

Strinjal se bom, da je za skromne uporabnike najboljši 286 iz druge roke, če je le ekran dober. Na Tribuni ga imamo, zakopenziranega od Gambita, in ker je ekran dober, je stvar prav uporabna. Tistim, ki kupujejo nov računalnik, pa bi vseeno priporočal v premislek Maca.

Najprej, Mac je Mac. Če bi mu iskal primerjave med avti, bi rekel, da je mešanica spačka, legendarnega MG B in npr. Citroena ZX. Ima dušo, kjer je PC brezdušni pogan. PC mi je bil vedno neke sorte lada, robusten, velik in neroden stroj. Mac ima svoj šarm že, ko ga pogledaš, in soba z Macom ima svoj obraz. Drugič, "windowsi" so še kar uspešen poskus PCja, da bi se delal, da je Mac. Zelo nametana sistemska mapa (system folder) na mojem notesniku ima 6,4 MB. Sam Finder sistema 7 ima 369 KB. Obsekani MS Word 4.0, ki ga uporabljam že vsa leta, ima 669 KB, Nisus, ki je prekrasen pisalni program, če bi se kdaj naveličal Worda, ima v polni verziji 845 KB. 40 MB disk, s katerim na PCju ne moreš niti migati s prsti, je na Macu udobno dvorišče. 80 MB je že skoraj mestni park. Drugič, Mac je pregleden. Ker je skoraj vse moje življenje zadnjih nekaj let na Macovem disku, in ker je ta disk praktično edina urejena stvar v mojem življenju, mi to res veliko pomeni. Na Macu imam vseh tistih tisoč petsto zapisov (files) pod prsti, na PCju bi moral krmiti in božati sledilnega psa, tudi pod windowsi. Tretjič, Mac Classic (oziroma starejši SE in izvrstni stari SE/30) je za silo prenosni (večkrat sva štopala med Ljubljano in Mariborom) in zelo prevozen, tudi z biciklom. Če ne živite za eno samo mizo, je to zlata vredno.

Stvar bere in ponavadi tudi formatira PC diskete (PC Macovih disket ne razume), vendar je disketni pogon bolj občutljiv od PCjevega in bo zavrnil ("this disk is bad") ali spregledal disketo, ki PCja ne bi motila. Ah da, včasih je bilo treba to slano plačati. Kvaliteta rada stane. Profesionalci so v civiliziranih deželah dobro plačani in zanje narejena orodja nimajo potrebe, da bi bila poceni. Lani pa si dobil Classica II 4/80, ki se mi zdi idealen osebni računalnik, za približno tisoč dolarjev. Letos jih ne delajo več.

(Letos je Apple žal opustil kompaktne modele, kot je bil Classic, in njihov najcenejši stroj je sedaj Quadra 605 4/80, ki zgleda kot lepši PC in naj bi stala okoli 2500 mark.) Vem, vsak raj ima svojo kačo. Ekran je bil majhen in črnobel. Barve so nekaj dražje. Smem pa reči, da mi je ločljiv ekran ljubši od velikega in dober ČB ekran ljubši od

barvnega. Barve so "tisto", če ti gre pri računalniku predvsem za igrice (ali za zahtevno grafiko). Ker pa s svojim Macom predvsem delam (in seveda živim) in se raje igram s kakšno mačko, puščam barve svetu okoli ekrana. Drugi problem je, da v naši lepi deželi, ki ne jebe copyrighta, dobiš za PCje tone kopiranega softwara (programja). Ah, da. Pa kaj. Vse, kar potrebujem, so trije, štirje dobri programi, in tudi za Mace jih dobiš. Res pa je, da so tiskalniki za PCje cenejši, in nadomestni deli tudi. (Sam uporabljam prastar "second hand" ImageWriter II, priporočam pa HP DeskWriterja, ki

je inkjet.) Zato pa so Applovi Maci načelno boljše narejeni od PC klonov.

In če bi si kdaj zaželel velikega stroja, bi se brez pomislekov odločil za Applovo quadro, ali pa za rabljeno "dvojko" cx ali fx. In prav radoveden sem, kakšni bodo Maci z RISC procesorji PowerPC.

Moji štirje pisalni stroji so tako zloženi na podstrešju in nimam niti srca, da bi jih razprodal. Nekako še razumem ljudi, ki prodajajo drogo, ampak, da bi prodajal pisalne stroje ljudem, ki še niso razumeli, da je računalnik stokrat boljši - nerodno bi mi bilo. Morda ni ravno stokrat boljši, ali pa tudi je. Na dva pisalna stroja sem šel pred dvanajstimi leti, ker sem rad pisal ali prevajal po več stvari hkrati, in mi je bilo tečno stalno vleči papir ven in noter, pa še nikoli ga nisi čisto enako postavil. Sedaj seveda lahko delam na tolikih tekstih, kot mi jih le gre v glavo, in če je glava premajhna, imam dovolj velik disk in desktop mapo. Ko prevajam ali pišem, lahko obidem ali zasilno rešim tečno besedo, stavek ali odstavek, in se vrnem, ko mi razmišljanje nekje zadaj v glavi najde rešitev. Lahko si skiciram stvari, ki jih bom potreboval nekaj strani naprej, in jih kopiram v tekst, ko pridem do tja. Pod prsti imam vsa pisma, članke in beležke, ki sem jih napisal v zadnjih letih. Včasih je bilo pisanje pisem zame velika muka, in z Macom se je to radikalno spremenilo. Nekateri komplicirane stvari še vedno pišem na stare kuverte, a opazil sem, da lahko na Maca delam stvari, ki jih v starih časih nikoli ne bi mogel "pisati v pisalni stroj", in skupaj sva napisala pisma, ki jih včasih niti na stare kuverte ne bi zmogel. Na računalniku sem veliko bolj sproščen kot sem bil za pisalnimi strojem. Delno zato, ker lahko vsako reč trikrat ali šestkrat napišem, obrnem, primerjam in končno počistim. Pesmi sicer večinoma najprej pišem na stare kuverte in podobno, pisal pa sem tudi že naravnost v Maca. In prav nič mi ni nerodno. Mac mi je bolj všeč od gosjega peresa. Prijatelj je. Oh, še to. V PC-land SLO se praktično vsi Mac userji poznamo med sabo. To je izbrana družba, z nekaj črnimi ovčami seveda. It's a mark of distinction. I wouldn't change. Sorry, chaps. V tem je Mac pač podoben spačku ali MG B.

SAMO RESNIK

```
This is Radio Student BBS (2:380/111.0@Fidonet.org)
Engine warming. Press ESC to blast to BBS...
Ready to take off. Fasten your seat belts
MAXIMUS/2 v2.01 Welcome to...
Radio Student CBBS
Operating on OS/2 2.1
24 hours a day, 7 days a week.
```

```
OS/2 has 3 tricks, OS/2 has 3 and OS/2
share them.
```

```
WARNING! Base of users is damaged and was
therefore removed! Please reenter your name.
Sorry.
```

```
Enter your NAME, please.
What is your FIRST name TRIBUNA
What is your LAST name PRESS
```

```
Your name was not found in my user records. If
you are indeed a new
user, then answer 'Y' to the following prompt, and
proceed to log on.
Otherwise, type 'N' and enter your name correctly.
NOTE! Please make sure that your name, as shown
below, is
capitalized correctly! Maximus will try to
properly capitalize
names, if possible, but you must manually enter
the correct version
of names such as "McDonald". This is only
necessary on your first
login; subsequent logons will use the
capitalization which you
specify here.
```

```
Tribuna Press [V,n]? Y
```

```
Welcome to Radio Student BBS!
Since you are a new user, you will be asked to enter
your city and province,
your password, and to select several configuration
options. Keep in
mind that these choices are not permanent, you can
modify all of these
settings from the C)hange menu after you've
registered as a new user.
Your SysOp,
Miha Kralj
```

```
Please enter your city and state/province.
Ljubljana, Slovenija
Now, you must choose your password.
A password must be one word from 4 to 15 characters
long.
Please enter the password you wish to use: .....
Please re-enter your password for verification:
.....
```

```
Does your system support
ANSI screen controls [V,n,?=help]? N
Use IBM-PC characters [V,n,?=help]? N
Use "hotkeys" [V,n,?=help]? N
HELLOUUU...
Radio Student
Cesta 27, aprilo 31
Ljubljana, Slovenija
tel: +386 61 123-1431
fax: +386 61 261-876
BBS: +386 61 261-85 (v.32bis) nonstop
```

```
Welcome to RS BBS, Tribuna Press!
```

RAČUNALNIK IN TAJNICA

In tako sem vam z računalniki začel že presedati in vam uničevati spanec, če sploh berete moje članke. Ali veste, koliko računalnikov je v raznih vladnih uradih, vsak dan jih nakupijo toliko, da človek ne ve več kam z njimi. Vsaka tajnica ima svojega, direktor se ne more pojaviti pred kamero, če ni zadaj kakšen monitor (to je obvezno!!!), ter seveda hardič (kakšno izrazoslovje pa uporabljamo, dragi gospod moj (besede mojega predragega računalnika)), tipkovnica in tiskalnik, ter piskajoč modem.....

In tista tajnica, ki je tako lepo povedala, da je direktor zaseden in, da počakajte trenutek, tudi raje tipka na pisalni stroj kot na računalnik, no morda so jo poslali na računalniški tečaj v primorsko letovišče, za kar je direktor lepo dal dovolj denarja, da tajnici ni bilo dolgočas. Vendar je tajnica tako postala izobražena.

In ugotovimo lahko, da ima neka firma več računalnikov kot pa zaposlenih.

Zanimivo, kajne ???!!

Ali pa recimo, ko morate zaradi tega, ker so v neko trgovino uvedli računalnik, čakati več časa, da plačate, kar ste želeli kupiti, kot pa pred uvedbo računalnika. In zakaj? Zato, ker je gospa bila navajena, da lepo odtipka ceno in vam pove tsgsrsg tolarjev prosim, sedaj pa mora v računalniku poiskati najprej artikel, vsi so po abecednem redu, preveriti šifro izdelka in poiskati še kaj in potem bo računalnik sam napisal, preko najnovejšega tiskalnika RAČUN in se vam zahvalil za nakup, vam spisal naslov in telefon, vse po možnosti

postrani, ker gospa ni pravilno vstavila papirja. In v letni brošuri o naši d.o.o. bo pisalo, da imajo zelo dober informacijski sistem, podprt s poslovnno mrežo podatkov, zelo dobro podkovan osebje, mišljeno je podkovan v smislu programske opreme za pcčke, ne podkovan v smislu konjev, čeprav podkev prinaša srečo (tudi pri tem, če odkrivате svet oken in urejevalnikov. Saj veste, tista okna (win for windows dva.nič ne vem katero je pravo okno), ko ne veš, ali moraš pogledati skozenj zaradi lepšega ali ker je zaradi tega okno lepše od sosednjega okna in se vam zgodi, da potem računalnik zablokira. In potem sledi servis Borisa Beckerja. Pride lepo oblečen serviser, ki vam pove, da je vaša garancija že potekla in da morate poskrbeti, da bo račun plačan v roku tridesetih ur, ker vam on te mašina ne bo popraviljal. Seveda, vi pa morate narediti program sesetankov za direktorja do danes. Zašibate do sosednjega računalnika, ki je pa priključen v mrežo in ne dela, čeprav ste upali, da bo delal.

Ostane vam samo še moj priljubljeni (sexy P.S. (zaradi lepega izražanja: P.S. pomeni pisalni stroj???) P.S., ki nikoli ne zataji. Vsedete se in napišete program sestankov za čifa in ne pozabite popiti nekaj izvrstnih hladnih mlečnosadnih napitkov (šejk po domače) in po končanem delu odidite na sprehod po sončku in spočijte se ob prelepih in neverjetnih čudovitih prebujajočih se rastlincah v naravi.

MATEJ POLJANŠEK

LJUBLJANSKE GIMNAZIJE HERE WE GO AGAIN

Ko so pred nekoliko leti izvedli gimnazije v Ljubljani, pa tudi drugje po Sloveniji in uvedli poklicne šole, so se začela leta usmerjenega izobraževanja. Namesto ljubljanskih gimnazij smo dobili Naravoslovno šolo (Gimnazija Bežigrad), Srednjo šolo za računalništvo (Gim. Vič), Srednjo družboslovno šolo (Gimnazija Poljane), Vzgojiteljsko šolo (Gimnazija Ledina) in ostale, ki se jih pri najboljši volji ne spomnim. Šole so lepo delale in vzgojevale nove rodove družboslovcev, programerjev, vzgojiteljev, naravoslovcev in podobnih. In potem smo z združenimi močmi spet dosegli, da so vse take šole nazaj postale to, kar so bile prej: gimnazije. V večini teh šol pa je ostala ena veja z vsaj malo prejšnjega 'poklicnega' programa, to pomeni, da naj bi dijaki po končani gimnaziji vsaj malo obvladali to, za kar so se na šoli odločili in zaradi česar so sploh odšli na te šole. Danes pa imamo na naši šoli, na Gimnaziji Vič, le še tisto klasično gimnazijo brez kakršnega koli poudarka na računalništvu, zaradi katerega se je navsezadnje veliko današnjih dijakov odločilo za to šolo. In tako jaz, ki sem danes v tretjem letniku in sem se že od

prvega letnika naprej odločal za računalniško smer, pristal na neki čudni smeri, ki ima namesto treh izbirnih ur (računalništvo) po eno uro slovenščine, matematike in angleščine. Enako se je zgodilo sosednjemu razredu, kjer so se vsi v razredu odločili za računalniško smer (pri nas je to naredila le polovica razreda). V nasprotnem turnusu pa nekaj razredov še vedno ima računalništvo, in nikomur ni jasno, zakaj take razlike med razredi. Tale članek noče doseči nič drugega kot samo pokazati na trenutni problem na Gimnaziji Vič. Hočem le nakazati mogočo rešitev problema, ki veliko dijakom trga to, kar jim je bilo ob vstopu v gimnazijo obljubljeno. Hočem tudi javno povedati, da vodstvo šole dela učiteljem računalništva na naši nekdanj najbolje računalniško opremljeni ljubljanski šoli veliko sivih las s tem, da preveč zavira vsaj majhen napredek pri urah računalništva. Noče namreč slišati niti o tako majhni pridobitvi na računalnikih, kot je povečanje RAMa. Enako velja za šolski BBS, ki še vedno deluje na Gimnaziji Vič - edini ljubljanski srednji šoli s svojim BBS-om.

LR

SLOVARČEK RAČUNALNIŠKIH IZRAZOV

mess dos - MS DOS

Microslath Windows - ime za Microsoft Windows, okenski operacijski sistem za PC-je, ki na strojih, počasnejših od 386-ke, dela obupno počasi

IBM - Idiots Become Managers

NJETWORK - nedelujoča ali pokvarjena računalniška mreža

ŠVERCNET - fizični prenos podatkov iz enega računalnika na drugega. (npr.: poslal ti bom datoteko po švercnetu - prinesem ti jo na disketi)

COWBOY - pravi heker, ki programira tudi z zaprtimi očmi

PRVI DAN JE BOG USTVARIL KASETO

Ne, ne bom začel pisati o glasbi na tehle straneh, vsaj zaenkrat še ne. Beseda teče o piskanju, ki smo ga svoje čase snemali na kasete C-60 (stari, dobri komunizem...), in čez katerega smo potem kleli, ko nam naš dobri Commodore ali Spectrum ali Atari ali CPC ali... ni hotel 'prijeti' komada, zapisanega dvojiško. Problemi so bili v slabih kasetah, slabih kasetofonih, neočiščenih glavah kasetarjev, starih in mnogokrat presnetih kasetah, in še kaj bi se našlo.

Najbrž se na tem mestu kdo vpraša, zakaj nisem začel s tistimi tovarnami (dobesedno), ki so jih delali naprej od 60. let in so pokurili za povprečno alpsko mestece električne energije, da osmojenih menjalcev žarnic ne omenjamo. Enostavno zato, ker se mi zdi trapasto pisati o zgodovini shranjevalnih medijev, ki z današnjimi (skoraj) nimajo nobene zveze. Začelo se je torej s kasetami. Ampak kaj smo tisti, ki smo že v času kaset obvladali diskete, frajarjari! (In kako sem se začudil, ko sem izvedel, da ti na PCju ni treba obračati diskete, če hočeš igrati Test Drive)...

Diskete iz obdobja predvsem Commodorja in Atarija so še danes malo uporabne. Ampak zelo zelo malo. V čem je razlika med disketami, ki jih uporabljamo danes in tistimi, ki so bile uporabljane v osemdesetih letih?

To se da razbrati že iz oznake diskete. Če na disketi (škatici disket) piše DS,DD, potem je disketa Double Side, Double Density (dvostranska, z dvojno gostoto zapisa). Take diskete so bile aktualne takrat in potem še nekaj časa na PCjih, vendar samo na XTjih. Na njih se da zapisati (jih formatirati na) 180 kb, 320 kb in 360 kb. To velja za velike, 5.25 palčne (inčne), pri malih (3.5 inch) sta številki 360 kb in 720 kb. Niso preveč impresivne številke, a ne? Zato so glavce pogruntale in z uvedbo AT mašin postavile nov standard, to je 1.2 Mb za velike in 1.44 Mb za male diskete. Te diskete imajo označbo DS,HD - Double Side, High Density. Visoka gostota. Dovolj visoka, da današnje poštene igre spravimo na 10, 15 'visokogostotnih' disket.

Nadaljevanje sledi
LUKA ROMIH

STARE RAČUNALNIKE VAM NE BOMO PODTAKNILI KOT NOVE. LAHKO PA SE DOGOVORIMO ZA:

- ⇒ obnovo starega računalnika
- ⇒ ocenitev starega računalnika
- ⇒ komisijsko prodajo
- ⇒ prodajo staro za novo
- ⇒ prodajo staro za staro

Za študente z indeksom
in kuponom TRIBUNE
15% popust pri nakupu
stare računalniške
opreme Gambit.

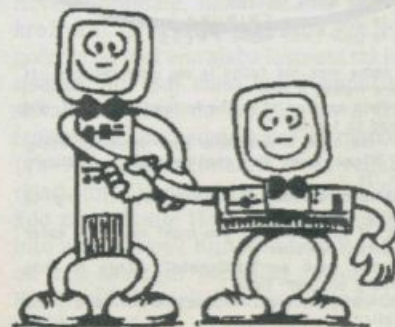
GAMBIT

Savska 3

61000 Ljubljana

Tel: 061-13-11-318

Fax: 061-13-20-108

NAGRADE (PASADENA PUBLISHING): 1. NAGRADA: letna naročnina na revijo Monitor, 2. NAGRADA: knjiga "DOS za telebane" 3. NAGRADA: knjiga "PC za telebane"

SESTAVIL: TOMAŽ KONCIJA	NARISALA: HELENA AKVINŠKI	NEKDANJI PREBIVALCI DANAŠNJE ŠPANIJE	NEŠKI PISATELJ NA ZAHODU NIČ NOVEGA	ANGL. HUMORIST NADALJ. ALO, ALO...	KAUT RIMSKI CESAR	POUP. KLOBUCNJAK	MODELIRANJE V VOSKU	PREDPLAČILO	KOMBI	POPULARNA HRVAŠKA SKUPINA	VASTA VINA	WILDOUBNA	BAUSIMO	SKRAJŠUJETE, BRIJETE	WILDOUBNA
EDEN IZMED ZAVRAJEV												SREDIŠČE VRATENJA			VELIKI TRAVEN
OZNAČEVATI												SAMOUPRAV. S TEMELJI MARKSIZMA 2. IN 1. VOKAL			
ZAPOMNEN										SARAJEVSKA LEDENA DVIORANA HVALNICA					
TROPSKA PAPIGA				DEL NJIVE IGOR VIDMAR					JAJČNIK KRAJ PRI LJUBLJANI						
KRAJ V ROVTAH					DEL PREZBITERIJA							IVAN ŽURGA AVSTRALSKA POP SKUPINA			DARILO
WILDOUBNA	MEDEXOV IZDELEK	QUOD VIDEAS OTOČJE OB ISTAI			LITERARNI LEKSIKON PREB. ST. DRAŽ. ELAM			NEBEŠKI TOČAJ GRŠKIH BOGOV							
OČE V ARABSKEM SVETU				REDKO Ž. IME PRIPADNIKA LJUDSTVA V INDOKINI				RIMSKI PESNIK	WILDOUBNA	OSNOVNO MERILO MLEČNI IZDELKI					
DOLG, SUH, VELIK								RIMSKA 1110 NAJV. VRH KILIMANDŽARA				ERBIJ MESTO OB KASPIJSKEM JEZERU			
ENAKA VOKALA			NEKD. AM. POP PEVKA BIVALIŠČE UMALIH							ANTIMON OSLOV GLAS			HIMALAJSKA KOZA	AZIJSKI VELETOK	
RAZLOČE- VALNI GLAS						EGIPT. SVETE PTICE						OČKA JOŽE KURALT			
JEZERO NA FINSKEM						DŽINGIS- KANOV VNUK									
MESTO V ROKI KOTORSKI						AGAVI PODOBNA RASTLINA					PRIPAD. LJUDSTVA NA BLIŽNJEM VZHODU				

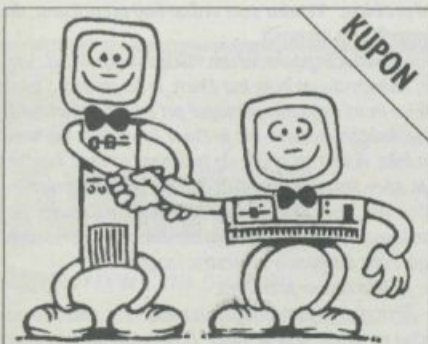
RESITEV

NAGRADNE KRIZANKE
IZ ŠTEVILKE 10

1. Karla Železnik, Pot na stadion 6, 61433 Radeče
2. Beti Zajc, Lebanova 11, 68000 Novo mesto

MALI OGLASI

OSAMLJEN fant, 38/173/63, želi spoznati samsko dekle ali mamico z enim otrokom s podeželja ali iz mesta, staro od 18 do 27 let. Če me želiš spoznati, mi napiši pisemce in priloži svojo fotografijo. Pisemce pošlji na naslov: MARJAN BLAŽEK, Cesta 27. aprila 31, 61000 Ljubljana

GAMBIT
KUPI KRŠ IN PRIHRANI ŠE 15%

Dissenter

Ciničen in kar primitiven znanec, sicer osnovnošolski učitelj in nekdanji mladinski prestopnik s precej cestne modrosti, mi je rekel, da ženski, s katero bi rad spal ali živel, ne smeš nikoli vnaprej jasno povedati, da jo imaš rad, ker ne boš nikoli uspel; da so igrice obvezne. Za svoje okolje gotovo ve, kaj govori, in morda ima prav za vsa okolja. Saj bi rad plesal ta valček, pa ga ne morem. Morda mi je premočno bolj kot vera dvom pri srcu. In po svoje nehoti še tako demonstriram za državljanske pravice. Rad bi te vprašal, če sva si lahko kaj več kot le prijazna znanca. Vprašala si me, kaj mi je "ljubezen" in se mi je zdelo, da ti je tedaj sreča drugega pomembnejša od tvoje lastne; spomnim se še stavka, da je ljubezen poezija med dvema osebama. Zelo redko te obiščem, ker bi te preveč rad videl, verjetno bo bolje, če sploh neham prihajati. Zdi se mi blago smešno, da mi tako resno praviš, da nisi takšna, kot mislim, da si. (Kaj za božjo voljo pa veš o tem.) Mislim, da ni nič grdega, če se v nekoga zaljubiš, dokler nisi vsiljiv ali nasilen. Mislim, da je to nekako lepo in da bi človek, ki ti je tako zalo všeč, lahko tega bil malce vesel, morda z blagim obžalovanjem, ker on (ona) ne deli tega občutka in gredo vse te stiske, upanja in strahovi v prazno. Mislim tudi, da ni nič grdega, če v težavah nekoga prosiš za malo pomoči. Srečal sem ženske, ki se jim je zdelo zelo sporno iti v hribe z nekom, s komer ne hodijo. Mislim, da nimajo prav, in da je kultura, ki ti dovoljuje osebni stik le s svojim fantom in morda prijateljem, preveč apartheid, da fundamentalno ni ne prav prijazna ne prav varna. A ti odločaš. Ko bosta imela otroka, in ko bosta trajno živela skupaj — te bom lahko povabil za kak dan v hribe ali v gore?

Smešno je, kako sem se te bal.

SAMO RESNIK: PESMI STAREGA ŠTUDENTA

Surrender

— z zabavo Luciana Sheparita na naslov

Veliko norih pisem sem ti poslal,
In to je pač še eno.
Tečno ti bo, kot so ti bila druga, in preživela ga boš.
Ker si vljudna, ga boš najbrž prebrala.
Starih ljubezni ni več in edini človek si, ki ga imam še rad.
Opravičil bi se, ker bom sedaj odšel;
Če bi mogel, bi čakal naslednja prestopna leta
In enosmerno ljubil.
A svet se sesipa, in nekoga rabim, da ga s svojo bližino drži skupaj.
Nikoli nisem hotel storiti tega (pa tudi znal ne bi)
Hoditi z nekom zato, da bi z nekom hodil.
Ker ni čisto pošteno do tiste, tudi če ji povem,
Ker bi se sedaj pogreznil v zemljo od sramu,
Če bi te srečal in se držal za roke s kakšno deklico, ki mi ne bi bila čudež.
Upam, da ne bom slabši oče od večine.

Pri tridesetih

Ko pokopavamo prvo sošolko lahko pogledamo, komu je uspelo in komu ni.
Za par dobrih vem, da smo šli v kurac, veliko naših je nekam izginilo, vsi smo se malce postarali ne vem, da bi komu izjemno lepo šlo, a večini gre.
Vsaj eden je še nedolžen in hvala bogu to nisem jaz.
Prva je bila deklica, ki je šla v vodo.
Dolgo je vzdržala, in nihče od naših ji ni pomagal.

DOBER DAN.

AGENCIJA?

Rada bi delala pri vas. Menda iščete dekleta? Sem le eno izmed tisočih deklet, ki je že opravilo tak pogovor. Sem postavna, lepa, imam žametne ustnice, očarljive črne oči. Mogoče imam kak kilogram preveč. Ali pa sem seksi blondinka? S prijaznim moškim, ki je imel, mimogrede, zelo zelo globok glas, sva se dogovorila za sestanek. "Da me vidi!" Hotelska veža je bila prazna. Receptor me je čudno pogledal, potem pa skomignil z rameni, češ, kaj pa ta dela tukaj, in mi pokimal v pozdrav. Kam naj grem? Zagledala sem napis: restavracija. Še dva ista napisa in znajdem se v zatemnjenem prostoru. Prijazen natakar me povpraša, če bi kaj spila, me pospremi do mize in prižge svečo. Pri tem se ves čas smehlja. "Ste sami?" Ura na bližnjem zvoniku je odbila pet popoldne. Skozi okno opazujem avtomobile. Rekel mi je, da se bo pripeljal z modrim Fiatom Uno. Čakam. Naenkrat zaslišim smeh. Pogledam proti hodniku, ki vodil v sobe. Tri dekleta. Mislim, da so govorila rusko. Ne, dovolj! Grem!

Obrnila sem se, v tem trenutku pa me je nekdo prijel za ramo. Joj! "Vi ste pa sigurno Simona?" Nekaj sem zajecjajala. Njegove rjave oči so se uprle vame. Gledam ga. Kako je mlad. Kakšnih 26 let mogoče? Ponudil mi je stol. Prijaznost... Upa, da ga nisem predolgo čakala. Saj vem, rdeče luči, pa parkirni prostor... Zakaj me tako gleda? Presedam se. Zelo zanimive slike imajo na stenah. Natakar se prismejlja do najine mize. Niste več sami? Ne, zvodnik sedi zraven mene! Pa tako čudovite oči ima. Prosim? Sok bova, ja? Ne, ne hodim več v šolo. Že eno leto ne. Končala sem srednjo trgovsko. Pripravnštva ne morem dobiti. Doma me že čudno gledajo. Rada bi imela svojo modno agencijo. Medtem pa moram nekaj zaslužiti, kajne? Zakaj ima tako sladek našmeh? Tudi kozarci so tako lepo oblikovani. Pa preidiva k poslovnim zadevam. Nekaj izkušenj že imam, seveda. Sicer ne najbolj profesionalnih, pravijo pa, da sem dobra. Rada seksam. Ojej, saj sem čisto "ta prava"! Ja, pa zelo sem kreativna. On potrebuje samozavestne ženske. Pravi, da bi bila prava zanj. Pa lepa sem.

Potem pa molk. Lepo vreme je danes. Z dekleti gredo večkrat smučat. Na Silvestrovo bodo na Rogli. Lahko bi se jim pridružila. Seveda, če imam čas. Zanj pa delajo tudi trije fantje. Dolgčas mi gotovo ne bo. Okusila sem vodko v soku. Stari znanec, kaj? Nimam kaj obleči.

Nič naj ne skrbit. V nekem butiku, verjetno še nisem slišala zanj, delajo obleke samo za njegova dekleta. Misli, da bi mi rumenozlata obleka najbolj pristajala. Pa še k frizerju me bo poslal. Poslušaj, kaj pa denar, saj si ne morem tega privoščiti! Če bom imela dobre kliente, lahko zaslužim tudi do 200 mark na noč. Za ostale stroške pa poskrbijo oni. Na voljo pa jim moram biti 24 ur na dan. Najboljše je, če imam telefon.

Koliko le ti zaslužiš na moj račun? Glede na tvojo obleko, pa to čudno kravato s smrekicami in darilci verjetno veliko? Zakaj se mi zdi, da vsak, ki pride v restavracijo, bulji vame? "Simona, vseč si mi!" Kaj, kako, zakaj? Kaj pa poslovni odnos in te fore?

Saj razumem, oni so ena velika družina. Med sabo se poznajo, si zaupajo. Ta trenutek bi najraje bila na Aljaski.

Začutim njegovo roko na moji. Ne, raje bi šla na Antarktiko. Že spet me gleda. Se mi samo zdi, ali se res nagiba k mojim ustnicam. Onemela sem. Poljubim me na vrat. "Pridi," mi zašepeta, "rad bi te bolje spoznal!" Vstaneva, objame me. Približujeva se tistemu napisu. Sobe. Stopnice... Ne, ne, ne! Samo trenutek! Kaj pa je narobe? Saj mi ne bo ničesar naredil.

Poslušaj! Tukaj imam indeks. Vidiš? Študiram. Novinarstvo. Delam reportažo.

Ledenomrzli pogled. Verjetno imam tudi kakšnega zaščitnika v bližini? Pokimam. Sedeva. Mu bom vse razložila. Opravičim se mu, da sem se zlagala. Bojana sem. Nikjer ne bo objavljeno tvoje ime ali ime tvoje agencije. Je že mislil, da sem s policije. Do zdaj so mu dali mir, vendar človek nikoli ne ve. Zelo sem ga prestrašila. Preden sva se poslovila, me je odpeljal na avtobusno postajo. "Ali bi te lahko še kdaj videl, Bojana, tako izven posla, popolnoma neobvezujoče?" Mogoče. Mogoče kmalu, če ne bi delal to, kar delaš. Tako pa... Nočem, da bi bila samo še ena, ki... "Mnogo deklet se po kakšnih treh letih poroči, imajo otroke. Zaposlijo se kot vse druge ženske. Njihova preteklost pa je pozabljena..."

BOJANA

DŽINGISKAN IN NAŠI MONGOLI

Zakaj je nujno jebat politike? Ker so centralni. Ker ima država ogromno moč za dobro in zlo, ker so dosegljivi, ker so vidni, ker je med njimi nekaj širše izobraženih ljudi, ker resno in zagnano jebanje koruptibilnih in prfuknjenih politikov lahko ohranja delno zdrav javen prostor, ki omogoča, da se v tisti deželi da spodobno živeti. Ker je potem funkcija od javnosti jebanih politikov, da jašejo po drugih koruptibilnih in vplivnih slojih, ki so javnosti težje dosegljivi. Nujno (in izvedljivo) je skrbeti, da politični sloj ne osificira v zaprto kasto, in da ohrani nekaj občutka odgovornosti.

Veliko težje dosegljiv pa je drugi veliki polfevdalni sloj, zdi se, da nasplošno slabše izobražen, bolj primitiven, z več osebne in neposredne moči (in seveda denarja). **Biznismeni.** Od malih ptičev do velikih industrijskih baronov, sloj, ki mu je skupnost zaupala, naj vodi njeno gospodarstvo. Da, zaupala. So druge možnosti, in ta se je zdelala najboljša. Ne bom govoril o malih ptičih. Očitno je, da so nezamenljivi, če naj dežela deluje. Zdi se tudi, da je med njimi dovolj poštenih in potencialno poštenih in delovnih ljudi, in če bo država delovna in skromna, ji bo ta sloj sledil.

Motijo me baroni. (1) Ker so slab zgled vsem, od politikov do malih obrtnikov, in ker s svojim razkošjem in primitivnostjo prepričujejo male ljudi, da je demokracija mrtva. (2) Ker se zdi, da so zaprt sloj, umetno dvignjen nad skupnost s prevelikimi plačami, prevelikimi privilegiji, premajhnim nadzorom. **Zaprta sloj, ki ga ne pometa meritokratska selekcija, prebogati, premočani, preveč primitiven, preveč neizobražen v širokem pomenu, brez kulturnih vrednot. Ljubosumen na svoj status, varujoč svoje ljudi in odganjajoč vsiljivce, kadar to le more.**

Ogromen del jih je prišel do fevdalnega statusa po partijski liniji, z izpitom zvestobe režimu, in demosoenci so vzorec nadaljevali. (Tudi zato je zame demosoenci gnoj še vedno tako smrdljiv. Žal mi je, kot eden od ustanoviteljev pokojne Slovenske demokratične zveze verjamem da vem, kaj pišem.) Djilas jim je rekel "novi razred".

Del teh ljudi je kljub svojemu izvoru seveda sprejemljiv. Premalo vem, da bi znal številčno oceniti obseg drugega dela, ki v položaju odprte konkurence, kakršni je izpostavljen recimo urednik na Tribuni, ne bi zmoget pokazati nobenega racionalnega razloga za svoje privilegije. Verjamem, da jih procentualno ni malo. Morda so v večini. Morda tudi ne. Največja težava z njimi pa je, da s svojimi plačami in "fringe benefits" degradirajo vrednost dobrega dela, tako kot davke neplačujoči premožnejši skupaj s spoštovanjem komajda vredno državo spreminjajo lojalnega državljana v smešno karikaturu. **Če je država takšen gnoj, kot se zdi sedanja, kako lahko komurkoli pljuneš v faco: "Svinja, preveč davkov si utajil!"?** (In zakaj tudi bi?) Republika je skupna stvar.

Antične države so propadale, ko si niso več mogle privoščiti, da bi zaupale decentnemu odstotku državljanov, da z orožjem branijo skupnost. Ko konkretnemu odstotku državljanov republika ni več svoja stvar, smo v fevdalizmu. Poleg estetskih preferenc za republiko (vem, da jih marsikdo ne deli), je argument proti fevdalizmu njegova gospodarska in obrambna neučinkovitost.

Naj članek o Džingiskanu in naših politikiš še malo počaka. Pustimo Tolkinov Srednji svet, hobite, grdine in zgodovinske metafore in dobro povohajmo domačo gnojnico.

Včeraj sem bral v Delu članek Vinka Vasleta o Iskri in gospodu Šešoku, direktorju Iskra holding (Delo, 1. marca). S predpostavko, da je Delu in Vasletu vredno verjeti, bom g. Šešoka sedaj povzdignil v simbol. (Veste, gospod Šešok, jaz sem o sebi veliko surovega prebral, pa še dobrohotno in "disinterested" ni bilo. In tudi vaše plače in statusnega

avta ali stanovanja nimam. Niti želel jih ne bi.)

Moj prvi odgovor je bil, da so ljudje, kot je g. Šešok, primitivne, požrešne svinje, in da bi bilo za deželo bolj koristno kot ne, če bi se kdaj pa kdaj kakšnega Šešoka javno obsodilo nasmrtno in svečano obesilo (vzhodna varianta), ali vsaj, če bi se nekaj naših mladih ljudi odločilo za samožrtvovanje in v stilu RAF kakšnega zajedalskega Šešoka nafilalo s svinčencem, da bi krepnil in ne bi več kradel in nam jemal domovine (zahodna varianta).

Ah, romantična misel. Dokler obstajajo formalni kanali, po katerih lahko skupnost vljudno ukroti ponorele barone, imajo ti kanali vso preferenco. Če teh kanalov ni, ali če so zamašeni, je odgovor še dokaj zdrave družbe čiščenje kanalov, torej politična akcija. Zato je treba jebat lene in zase skrbeče politike brez profesionalne odgovornosti. Kanali so njihova skrb, legalno krotenje baronov, ki so prerasli sistemske zaščite, je njihovo delo. **Če politika odpove, pride čas obupa.** Baader-Meinhof je še relativno zdrav obup, resignacija je slabša.

SAMO RESNIK

PISMO PISMO PISMO PISMO PISMO PISMO PISMO PISMO PISMO PISMO PISMO PISMO PISMO PISMO PISMO PISMO PISMO

Dolgo časa sem molčala, toda sedaj sem se odločila, da spregovorim. Pravzaprav je težko začeti, kajti zadeva, o kateri vam pišem, je v prvi vrsti moj osebni problem. Vendar sem vedno bolj prepričana, da ima tudi širše razsežnosti in da bi bilo dobro o njej razpravljati v javnosti.

Torej, lani smo imeli na fakulteti profesorja, ki je na poseben način poskušal izkoristiti svoj položaj. Verjetno je dosti profesorjev, ki so jim všeč študentke, tode tale, imenovala ga bom kar Enen, je šel resnično predač. Kmalu po prvih predavanjih se mi je v knjižnici približal in mi prijazno pomagal pri iskanju literature. Kot študentka sem se razveselila njegove pozornosti. V naslednjih mesecih me je Enen še večkrat ogovoril. Na začetku nisem ničesar posumila, celo počaščena sem bila, dokler ni prišlo do najinega prvega konflikta. Nekega dne, bilo je ravno na koncu predavanj, je spet stopil k meni in načela sva pogovor o moji seminarski nalogi. Povabil me je na pijačo v sosednji bar, kjer sva nadaljevala najino debato. Ko sem hotela oditi, mi je ponudil prevoz domov. Predem sem izstopila, mi je predlagal sestanek in jasno nakazal, kakšni so njegovi nameni. Zavrnila sem ga in se ga zato do konca semestra izogibala.

Tudi njegova predavanja sem obiskovala le, kolikor je bilo nujno potrebno. Prišel je čas izpita, na katerega sem mislila s tesnobo. Že razpored kandidatov, na katerem sem bila zadnja na vrsti, mi je bil sumljiv. Na izpitu se je zgodilo točno to, česar sem se bala. Postavil mi je neobičajna in težka vprašanja, nato pa začel namigovati, da na takšen način izpita ne bom nikoli opravila. Stopil je k meni in me začel božati. Umikala sem se mu. Enen pa je postajal vedno bolj vsiljiv. Njegovo nadlegovanje se je končalo šele, ko sem mu zagrozila, da ga bom prijavila dekanu. Nesramno mi je dal vedeti, da bodo vsi verjeli njemu, ne pa meni, študentki. Besna sem odšla in seveda padla na izpitu. Nikoli več nisem zbrala toliko poguma, da bi se ponovno prijavila na izpit, zato letos pavziram letnik. Do sedaj še nikjer v medijih nisem zasledila te problematike, brala sem le o spolnem nadlegovanju na delovnem mestu. Prepričana sem, da nisem edina študentka s takim problemom. Upam, da bo moje pismo sprožilo širšo razpravo, ker resnično ne vem, kaj naj naredim, na koga naj se obrnem.

Lep pozdrav, **INES**